

**REVISTA ROMÂNĂ
DE BIBLIOTECONOMIE
ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII**

An 3, nr. 3
2007

REVISTA ROMÂNĂ DE BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚA INFORMĂRII

REVISTĂ TRIMESTRIALĂ EDITATĂ DE
ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR DIN ROMÂNIA
CONTINUĂ PUBLICAȚIA „BULETIN ABIR” (1997-2004)

<http://www.abr.org.ro/rrbsi.html>

*ȘTIINȚELE INFORMĂRII ȘI COMUNICĂRII -
DOMENII ȘI DIRECȚII DE CERCETARE ÎN ROMÂNIA*

Număr coordonat de:
Conf.univ.dr. Elena Tîrziman

EDITAT CU SPRIJINUL AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ
TIRAJ: 200 EXEMPLARE
PREȚ ABONAMENT: 40 LEI/AN

ISSN 1841-1940

© *Asociația Bibliotecarilor din România (ABR)*

ȘTIINȚELE INFORMĂRII ȘI COMUNICĂRII - DOMENII ȘI DIRECȚII DE CERCETARE ÎN ROMÂNIA

	▪ Rezumatele articolelor	5
	▪ <i>Argument</i> Elena Tîrziman	9
	▪ <i>Modalități de creare a conținutului digital într-o structură documentară specializată</i> Crina Albu, Elena Tîrziman	10
	▪ <i>ROLiNeST în viața bibliotecilor universitare românești</i> Doina Ostafe, Mihaela Cristea	14
	▪ <i>Impactul bibliotecii digitale asupra managementului educațional</i> Rodica Maria Volovici	25
	▪ <i>Utilizarea cărții electronice în procesul de e-learning</i> Agnes Erich	29
	▪ <i>Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID - SINRED</i> Doina Banciu, Gheorghe Sebestyen Pal	33
	▪ <i>RAMEAU - drumul spre Lista de autoritate de subiecte românească</i> Denise Rotaru	41
	▪ <i>Comisia Națională a Bibliotecilor și cercetarea în domeniul biblioteconomiei în România</i> Tabita Chiriță	45
	▪ <i>Cercetarea în bibliotecile europene reflectată în periodicul "Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate"</i> Anca Moraru	49
	▪ <i>Biblioteca Europeană: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa</i> Luminița Gruia	53
RECENZII		
	▪ <i>Emilia Hîrbea. Constantin Noica</i>	58
	▪ <i>Margareta Tudor. Catalogul cărții vechi românești din Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș (1642-1830)</i> Recenzii de Nicoleta Rahme	59

**INFORMATION AND COMMUNICATION SCIENCES -
RESEARCH AREAS AND DIRECTIONS IN ROMANIA**

▪ Abstracts	5
▪ <i>Argumentum</i> Elena Tîrziman	9
▪ <i>Methods of creating digital content in a specialized documentary structure</i> Crina Albu, Elena Tîrziman	10
▪ <i>ROLiNeST in the life of Romanian university libraries</i> Doina Ostafe, Mihaela Cristea	14
▪ <i>Impact of the digital library on the educational management</i> Rodica Maria Volovici	25
▪ <i>Using e-books in the process of e-learning</i> Agnes Erich	29
▪ <i>The national system of digital resources management for science and technology based on GRID structures - SINRED</i> Doina Banciu, Gheorghe Sebestyen Pal	33
▪ <i>From RAMEAU to the Romanian Subject Heading List</i> Denise Rotaru	41
▪ <i>The National Council of Libraries and the research activity in the field of librarianship in Romania</i> Tabita Chiriță	45
▪ <i>Research in the european libraries as it is reflected in the periodical "Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate"</i> Anca Moraru	49
▪ <i>The European Library: integrated acces to the collections of national libraries from Europe</i> Luminița Gruia	53

REVIEWS

▪ <i>Emilia Hîrbea. Constantin Noica</i>	58
▪ <i>Margareta Tudor. Catalogul cărții vechi românești din Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș (1642-1830)</i> Recenzii de Nicoleta Rahme	59

Crina Albu, Elena Tîrziman
Modalități de creare a conținutului digital într-o structură documentară specializată

Articolul prezintă modalitățile de a concepe facilități de stocare și regăsire a informației, precum și posibilitățile de integrare a acestora într-un sistem unitar sau de implementare în mod independent, cu exemplificări din proiectul AMTRANS pentru crearea conținutului digital în structuri documentare în domeniul Urbanismului.

Cuvinte cheie: *regăsirea informațiilor; documente digitale; sisteme informaționale; baze de date*

Doina Ostafe, Mihaela Cristea
ROLiNeST în viața bibliotecilor universitare românești

ROLiNeST este primul portal în știință și tehnică al bibliotecilor universitare din România. În articol sunt prezentate avantajele utilizării acestui instrument modern bazat pe MetaLib și SFX, unele dintre cele mai bune software-uri din domeniu. ROLiNeST oferă acces la primul catalog virtual care permite interogarea simultană a cataloagelor celor mai importante biblioteci universitare din România și importul reciproc de înregistrări bibliografice. Sunt prezentate exemple de utilizare a facilităților ROLiNeST, pornind de la experiența Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” din Timișoara.

Cuvinte cheie: *ROLiNeST; portal; metacăutare; catalog virtual*

Rodica Maria Volovici
Impactul bibliotecii digitale asupra managementului educațional

Informațiile digitale au devenit omniprezente în mediile universitare. Eforturile depuse în ceea ce privește bibliotecile digitale sunt impresionante, începând cu servi-

ciile noi furnizate utilizatorilor și ajungând până la diversele modalități de căutare a informațiilor. Articolul analizează evoluția bibliotecilor în societatea cunoașterii, adică migrația de la bibliotecile tradiționale la cele digitale: apariția de noi concepte precum *bibliomining*, *h/index*, *bibliograme* și *asociograme*, precum și impactul acestora asupra cercetării și a managementului educațional.

Cuvinte cheie: *bibliomining; aplicații în baze de date; biblioteci digitale; educație; cercetare*

Agnes Erich
Utilizarea cărții electronice în procesul de e-learning

Odată cu utilizarea noilor tehnologii ca instrumente ce facilitează învățarea, structurile infodocumentare vor avea un rol mult mai activ în difuzarea cunoștințelor, transformându-se în centre de resurse educaționale sau pedagogice. În acest context, proiectul descris, „*Utilizarea cărții electronice în procesul de e-learning*” reprezintă o investiție importantă în educație. Obiectivul principal al proiectului este realizarea unui punct de informare național pentru regăsirea de informație bibliografică și carte electronică. Rezultatul s-a concretizat într-un site Web de conținut, care îndeplinește cerințele tehnice pentru a deveni un catalog național ce gestionează informație bibliografică, baze de date full text în format electronic, materiale de tip carte electronică, împreună cu o multitudine de unelte, procedee, metodologii și strategii conexe tipurilor de informație amintite.

Cuvinte cheie: *carte electronică; învățământ la distanță*

Doina Banciu,
Gheorghe Sebestyen Pal
Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID - SINRED

Proiectul CEEX - SINRED și-a propus să definească și să realizeze un sistem național unitar de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID. Articolul prezintă pe larg problematica de cercetare ce urmează a-și găsi rezolvare în cadrul proiectului, pe obiective specifice. Premisele realizării cercetării sunt expuse, iar stadiul actual al realizării cercetării și metodologia utilizată sunt descrise pe scurt.

Cercetarea teoretică a urmărit să evidențieze stadiul actual al cercetărilor din domeniul GRID. Principalele concluzii ale acestui studiu sunt incluse în articol. Cercetarea aplicativă s-a realizat pe bază de chestionare distribuite la nivel național și a permis definirea unei tipologii pentru instituțiile depozitare de resurse informaționale în format electronic.

Rezultatele obținute, cercetările și experimentele din acest proiect vor permite elaborarea celui mai potrivit model de implementare a unei biblioteci digitale pe o structură GRID.

Etapele următoare din proiectul SINRED vor avea în vedere: partajarea fondului documentar într-o structură virtuală de tipul bibliotecii virtuale, identificarea și analiza tipurilor de software dedicate creării/regăsirii documentelor digitale; definirea conceptelor de realizare a metabazei de date pentru conținut digital a repertoriului și stabilirea cadrului unitar de acces; utilizarea tehnologiei GRID pentru managementul resurselor digitale.

Cuvinte cheie: *GRID; bibliotecă virtuală; modele informaționale; acces la informații; infrastructură informațională națională*

Denise Rotaru
RAMEAU - drumul spre Lista de autoritate de subiecte românească

Articolul abordează problema creării Fișierului de autoritate de subiecte la nivelul rețelei de biblioteci din România, ca parte integrantă a programului Catalogului colectiv. Constituirea acestui fișier de autoritate a avut ca bază de pornire traducerea și adaptarea în limba română a Repertoriului RAMEAU. Articolul este centrat pe problemele lingvistice generate de traducere și adaptare a tezaurului enciclopedic francez. De asemenea, se ia în considerare posibilitatea utilizării proiectului FAST în vederea perfecționării sistemului de căutare.

Cuvinte cheie: RAMEAU; liste de autoritate; terminologie

Tabita Chiriță
Comisia Națională a Bibliotecilor și cercetarea în domeniul biblioteconomiei în România

Decalajul față de instituțiile țării europene, determinat de asimilarea defectuoasă a unor elemente noi, a impus o serie de activități referitoare la informatizarea bibliotecilor, digitizarea documentelor și adoptarea unor noi principii de marketing și management. Este prezentat sistemul infodocumentar românesc și transformările radicale ale acestuia. O analiză cantitativă efectuată pe baza articolelor din publicațiile periodice de specialitate din țară și din străinătate pentru a stabili gradul de interes al specialiștilor față de problemele de actualitate ale sistemului infodocumentar a condus la raționamentul că preocuparea specialiștilor români și străini este aceeași. Totuși, numărul mic de articole scrise de specialiștii români atestă stadiul incipient al inițiativelor privind activitatea de cercetare din domeniu. Luând în considerare si-

tuția cercetării în domeniul biblioteconomic, Comisia Națională a Bibliotecilor Lucrează la elaborarea Strategiei Sistemului Național al Bibliotecilor din România. Un rol aparte este acordat *Direcției strategice 5*, care urmărește introducerea activității de cercetare ca activitate curentă în marile biblioteci din țară, și *Direcției strategice 3*, care se referă la cercetarea în domeniul prezervării și conser-

Cuvinte cheie: cercetare; biblioteconomie; informare și documentare; publicații periodice; Comisia Națională a Bibliotecilor

Anca Moraru
Cercetarea în bibliotecile europene reflectată în periodicul „Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate”

Articolul încearcă să identifice și să adune laolaltă traducerile care au apărut sau urmează să apară în periodicul „*Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate*” și care tratează problematica studiilor și a cercetărilor întreprinse în cadrul bibliotecilor europene ori în colaborare cu parteneri externi. Proiectele de cercetare derulate sau în derulare în bibliotecile europene reprezintă un subiect de dată recentă, astfel încât nici numerele „*Biblioteconomiei...*” nu includ traduceri dedicate acestui subiect în totalitate. Autorul articolului nu a identificat decât șapte traduceri care tratează tangențial subiectul propus.

Cuvinte cheie: cercetare; publicații periodice; Europa

Luminița Gruia
Biblioteca Europeană: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa

Crearea de conținut digital de calitate și asigurarea accesului deschis la acesta este un demers obligatoriu în societatea informa-

țională, care va asigura dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere. Articolul analizează cele mai importante momente în realizarea unei strategii europene coerente în domeniul digitizării patrimoniului cultural european.

Autoarea face un inventar al proiectelor și inițiativelor de nivel european în domeniu. Sunt menționate și descrise succint *GABRIEL (Gateway and BRIDGE to Europe's National Libraries - 1997-2004)*, *TEL (2001-2004)* și *TEL-ME-MOR (2005-2007)*, ca momente cheie într-o evoluție firească către crearea unei biblioteci digitale europene.

Proiectul *Biblioteca Digitală Europeană (EDL)* a fost lansat în 2006, cu finanțare de la Comisia Europeană în cadrul programului eContentplus, și este coordonat de Biblioteca Națională a Germaniei. În comunicatul *i2010 - Biblioteci digitale*, Comisia Europeană anunța strategia de promovare și sprijinire a realizării Bibliotecii Digitale Europene, ca unul dintre obiectivele strategice în cadrul *Inițiativei pentru Societatea Informației - i2010*.

Constituirea bibliotecii digitale naționale este privită ca parte componentă a bibliotecii digitale europene, și are ca principal scop conservarea și protecția patrimoniului cultural național existent în bibliotecile din sistemul de biblioteci, precum și promovarea colecțiilor și lărgirea accesului la informație.

Articolul prezintă concluziile studiului de fezabilitate privind digitizarea, prezervarea digitală și accesibilitatea online a resurselor deținute de bibliotecile din România, realizat de Biblioteca Națională în 2007, la cererea Ministerului Culturii și Cultelor.

Cuvinte cheie: digitizare; biblioteci digitale; Biblioteca Digitală Europeană

Crina Albu, Elena Târziman
Methods of creating digital contents in a specialised documentary structures

The article presents methods for conceiving information storage and information retrieval facilities, with possibilities of integrating it into an unitary system, or independent implementation. AMTRANS project is used as an example of creating digital content in documentary structures in the field of urban planning.

Keywords: *information retrieval; digital documents; information systems; databases*

Doina Ostafe, Mihaela Cristea
ROLiNeST in the life of Romanian university libraries

ROLiNeST is the first portal in science and technique of the university libraries in Romania. The paper presents the advantages of using this modern tool powered by MetaLib and SFX, which are some of the best software in the field. ROLiNeST provides access to the first virtual catalogue, allowing simultaneous interrogation of the most important university libraries catalogues, and reciprocal import of bibliographic records. The author presents some examples illustrating how the features of ROLiNeST can be used, based on the experiences of „Eugen Todoran” Central University Library.

Keywords: *ROLiNeST; portal; metasearch; virtual catalogue*

Rodica Maria Volovici
The impact of the digital library on the educational management

Digital information became pervasive in academic environments. The efforts deployed in the area of digital libraries are impressive, from provision of new services for users to different methods for searching and retrieving infor-

mation. The paper analyses the evolution of the libraries in the knowledge society, i.e. the migration from traditional to digital libraries: the emergence of new concepts, such as *bibliomining*, *h/index*, *bibliograms* and *associograms* and their impact on scientific research and education management.

Keywords: *bibliomining; database applications; digital libraries; education and research*

Agnes Erich
Using e-books in the process of e-learning

As the new technologies are more and more being used as instruments that facilitate learning, the info-documentary structures will have a much more active role in dissemination of knowledge, by becoming centres for educational and pedagogical resources. In this context, the project we describe - „Using e-books in the process of e-learning”- represents an important investment in education. The main objective of the project is to create a national information point for retrieving bibliographical information and e-books. The result is represented by a content web-site, which fulfils the technical requirements to become a national catalogue that manages bibliographical information, electronic full text databases, e-books, together with many tools, processes, methods and strategies related to the types of information we mentioned.

Keywords: *e-books; e-learning*

Doina Banciu,
Gheorghe Sebestyen Pal
The national system of digital resources management for science and technology based on GRID structures - SINRED

CEEX project, SINRED aims at defining and realising a national unitary system for management of

digital resources in the area of science and technology, based on GRID structures. The paper presents the specific objects which are to be solved within this research project. The research premises, current state of research performed together with the methodology used in the process are briefly described in the article. The theoretical research intended to conduct a state-of-art survey in GRID research. The main conclusions of this study are included. The practical research was accomplished based on questionnaires, distributed at national level, which allowed us to define a typology and an institutional profile for the institutions that store informational resources in electronic format.

Results, conducted research and experiments within this project will enable the elaboration of the most suitable implementation model for a digital library on a GRID structure.

Future stages of SINRED are related to: sharing documentary collections in a virtual structure of digital library type; identifying and analysing specialised software for creating/retrieval of digital documents; defining realisation concepts of the meta-database for digital content of the repertory and establishing of the unitary access frame; using GRID technology for the management of digital resources.

Keywords: *GRID; virtual library; informational models; access to information; national information infrastructure*

Denise Rotaru
From RAMEAU to the Romanian Subject Heading List

The issue deals with the developing of the National Subject Heading Authority File in Romanian library networks, as a part of the collective cataloguing

program. The starting point of the creation of this authority file is the translation and adaptation of RAMEAU into Romanian. The paper focuses on the discussion of the linguistic problems raised by the translation and adaptation of the French encyclopaedic thesaurus. It also tackles with the possibility of the application of FAST project with view to improving the search capacity.

Keywords: *RAMEAU; authority lists; terminology*

Tabita Chiriță
The National Council of Libraries and the research activity in the field of librarianship in Romania

The gap between Romanian institutions and the other European countries institutions, determined by a deficient assimilation of some of new factors, has required a number of activities relating to the library automation, document's digitization and adoption of new management and marketing principles. The Romanian information and documentation system and its major changes are presented. A quantitative research realized upon the articles published in the specialized domestic and international periodicals with purpose to establish the interests of the experts regarding the nowadays questions of the information and documentation system has generated the opinion that Romanian and foreigner specialists have de same concerns. However, there is the small number of articles signed by the Romanian specialists certify to the incipient phase of the projects concerning the research activity in this field. Taking into consideration the research situation in the librarianship field, the National Council of Libraries is developing the Strategy of the Romanian National Libraries System. An

important part is **Direcția strategică 5** that has in view the introduction of the research activity in the most important libraries of the country as current activity as well as **Direcția strategică 3** that refers to the research activity in the field of prezervation, conservation and maintenance. Information in this meaning are given.

Keywords: *research; library science; information and documentation; serial publications; National Commission of Libraries*

Anca Moraru
Research in the European libraries as it is reflected in the periodical „Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate”

„Research in the European libraries...” tries to identify and reunite the translations which deal with the research in the European libraries, and are included or to be included in „*Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate*” („*Librarianship: collection of processed translations*”). The research projects in libraries represent a recent subject, thus the issues of „*Biblioteconomie: ...*” do not contain a significant number of translations dedicated to this subject. The author of the article identified only seven translations that indirectly deal with the subject - three of them are have not been published yet. The mentioned articles are briefly described.

Keywords: *research; serial publications; Europe*

Luminița Gruia
The European Library: integrated access to the collections of national libraries from Europe

Creating digital content and making it accessible online is a necessary step in the information

society which will ensure the development of the knowledge society.

The paper analyses the milestones in development of a coherent European strategy for digitization of European cultural heritage.

The author makes an inventory of the European projects and initiatives in the field. **GABRIEL** (**GA**teway and **BR**idge to Europe's National Libraries – 1997 – 2004), **TEL** (2001 – 2004) and **TEL-ME-MOR** (2005-2007) are mentioned and described, as being important moments in the evolution towards creation of a European Digital Library. Launched in 2006, the EDL project is a Targeted Project funded by the European Commission under the eContentplus Programme, coordinated by the German National Library. In the *i2010 - digital libraries* statement, The European Commission announces the strategy of promoting and sustaining the European Digital Library, as a strategic goal of the initiative “*i2010: European Information Society 2010*”.

The creation of our national digital library, as a component part of the European digital library, has as a main goal the preservation, storage and protection of the national cultural heritage existing in the Romanian libraries, and promoting collections and enhancing the of access to information.

The paper presents the conclusions of a feasibility study on digitization, digital preservation and online accessibility of resources in Romanian libraries, study which was realised by the National Library in 2007, at the request of the Ministry of Culture and Religious Affairs.

Keywords: *digitisation; digital library; The European Digital Library (EDL)*

Elena Tîrziman

Autoarea

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman este cadru didactic la Universitatea din București, Facultatea de Litere, Secția de Biblioteconomie și Știința Informării și director general al Bibliotecii Naționale a României
E-mail: elena.tirziman@bibnat.ro

Abordarea științifică europeană (și internațională) a domeniilor și direcțiilor de cercetare ale Științelor Informării și Comunicării (SIC) consideră că SIC reprezintă *un domeniu interdisciplinar de cercetare*; un domeniu transversal asupra celorlalte științe, întrucât, analizând procesele de construcție, prelucrare, comunicare și utilizare a informației, precum și produsele, serviciile și sistemele care fac posibile aceste procese, contribuie la eficiența valorificare a rezultatelor științifice din toate domeniile, în special în cazul științelor sociale și umane, contribuind la evoluția societății în general.

SIC a identificat și delimitat *obiectul său de studiu și problemele sale fundamentale de cercetare*: studiul proprietăților generale ale informației (natura, geneza, efectele), al proceselor și sistemelor de construcție, prelucrare, comunicare și utilizare a acestei informații. Aceste proprietăți, procese și sisteme au fost studiate în mod divers de către diferite discipline: biblioteconomia, muzeologia, documentarea, jurnalismul mai întâi și apoi psihologia, informatica, sociologia (sociologia științelor în particular), științele cognitive, știința comunicării (mass-media), apărând o știință interdisciplinară - *știința informării*. Au fost elaborate încetul cu încetul concepte, metode, legi și teorii proprii acestei noi științe.

SIC reprezintă un domeniu predilect al *Societății Informației*, întrucât asimilează și dezvoltă la nivel conceptual și aplicativ principiile, teoriile,

modelele, practicile și direcțiile de dezvoltare ale acesteia.

La nivel național, prin programele naționale de cercetare-dezvoltare, s-au derulat sau sunt în curs de derulare o serie de proiecte care se circumscriu domeniului de cercetare SIC. Unele din acestea sunt prezentate în lucrarea de față. De asemenea, sunt prezentate o serie de preocupări la nivel european privind cercetarea în acest domeniu al Științei Informării. Aceste studii și articole conturează o imagine despre cercetarea în domeniul Biblioteconomiei și Științelor Informării și pot îmbogăți literatura de specialitate din țara noastră.

Modalități de creare a conținutului digital într-o structură documentară specializată

*Cristina Albu
Elena Tîrziman*

Autoarele

Asist. univ. drd. Cristina Albu este cadru didactic la Universitatea din București, Facultatea de Litere, Catedra de Informatică Aplicată

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman este cadru didactic la Universitatea din București, Facultatea de Litere, Secția de Biblioteconomie și Știința Informării și director general al Bibliotecii Naționale a României

E-mail: elena.tirziman@bibnat.ro

1. Modalități de obținere a conținutului digital

Există multiple posibilități de creare a conținutului digital în funcție de sursa informațională și de soluția informatică aleasă. Tipurile de date care compun materialele digitale determină modul de regăsire, sortare și afișare a acestora. Termenul „digitizare” se referă la crearea obiectului digital pornind de la un obiect fizic.

Conținutul digital se poate obține prin:

- convertirea documentelor de hârtie în date utilizabile de calculator, compatibile cu aproape toate sistemele și bazele de date (în formate de tip TIF, PDF, DJVU, GIT, JPG);
- scanarea microfilmelor, a radiografiilor, negativelor foto;
- scanarea microfîșelor COM și a celor de dimensiuni 16 & 35 mm;
- digitalizarea desenelor în fișiere CAD structurate;
- conversia OCR, PDF;
- capturarea (descărcarea) fișierelor din rețeaua Internet, Intranet etc. (2).

2. Proiectul AMTRANS pentru crearea conținutului digital în structuri documentare în domeniul Urbanismului

Proiectul propus reprezintă o realizare inedită a activităților de informare specializată din țara noastră. Caracterul original rezidă în conceperea unor facilități de stocare și regăsire a informației prin multiple fațete, posibilitatea de integrare totală sau parțială a bazelor de date într-un sistem unitar fără să mai fie nevoie de intervenții asupra înregistrărilor, precum și posi-

bilitatea de implementare independentă sau corelată a acestora (1).

Asigurarea unei informări consistente și coerente va crea, fără îndoială, un mediu propice pentru abordarea a noi direcții de cercetare bazate pe o cunoaștere de fond a ceea ce s-a realizat anterior.

În ceea ce privește metodologia de cercetare, aceasta a urmărit trei vectori:

- definirea și delimitarea domeniului de cercetare;
- flexibilitatea structurilor de informare proiectate, care să permită integrarea totală sau parțială a bazelor de date într-un sistem unitar la nivel național sau internațional;
- asigurarea unui control terminologic al conceptelor folosite pentru a caracteriza domeniul managementului urban.

Sistemul de Informare Specializat este proiectat să stocheze informațiile în baze de date specifice. În funcție de tipul bazei de date, sunt definite conținutul câmpurilor, sursele datelor, condițiile de acces, fluxurile de date la nivel local, național și internațional, procedurile de introducere, actualizare și regăsire a datelor, precum și criteriile de căutare și modelele de strategii de regăsire a informațiilor.

Cerințe privind proiectarea programului de creare a conținutului digital

Software-ul proiectat pentru crearea conținutului digital trebuie:

- să permită integrarea mai multor tipuri de echipamente: servere, stații de lucru, stații de editare, unități de stocare a

■ Modalități de creare a conținutului digital într-o structură documentară specializată ■

informației;

- să permită integrarea în mediile existente aflate în structura documentară unde va fi implementat ;

- să asigure accesul concomitent al mai multor utilizatori la conținutul digital ;

- să păstreze conținutul informațiilor un timp nedeterminat, fără pierderea calității acestora ;

- să permită trecerea la o nouă generație de medii de stocare;

- să asigure compatibilitate cu alte formate;

- să dezvolte un sistem de securitate puternic pentru a împiedica accesul neautorizat la conținutul digital;

- să accepte accesarea conținutului din Internet/Intranet.

Cerințe ale funcționalității programului de creare a conținutului digital:

- asigurarea continuă a creșterii conținutului digital;

- realizarea unor analize statistice asupra gestionării conținutului digital;

- asigurarea accesibilității conținutului digital.

Sistemul trebuie:

- să furnizeze unui utilizator posibilitatea navigării prin diferite reprezentări digitale ale conținutului;

- să asigure actualizarea informației stocate în baze de date, aceasta fiind disponibilă utilizatorilor în timp real;

- să reducă timpul de răspuns la interogările utilizatorilor;

- să asigure funcția de backup pentru întreg conținutul digital gestionat (3).

3. Exemplificare pentru crearea conținutului digital într-o structură documentară din domeniul Urbanismului

Aplicația conține în acest stadiu patru tipuri de baze de date în funcție de conținut: *Documente, Standarde, Produse, Firme* (vezi fig. 1 și fig. 2).

Baza de date *Documente* cuprinde descrieri bibliografice de monografii, articole din periodice, documente cuprinse în suporturi electronice de stocare, împreună cu înregistrările full-text. Baza de date *Standarde* cuprinde descrierile bibliografice ale standardelor din

domeniu. Bazele de date *Produse* și *Firme* asigură informațiile pentru produse și firme care acoperă domeniul de activitate propus și accesul în full-text către conținutul digital.

Aplicația permite ca din pagina de start să se acceseze liste cu legături către instituții, organizații, baze de date de specialitate în domeniul urbanismului din țară și din străinătate. Accesarea acestora permite utilizatorilor să regăsească adresele site-urilor corespunzătoare și să vizualizeze paginile Web ale fiecărei structuri în parte (vezi fig. 1).

Bazele de date pot fi accesate prin apăsarea butoanelor corespunzătoare din bara de butoane situată în partea superioară a ecranului (vezi fig. 2).

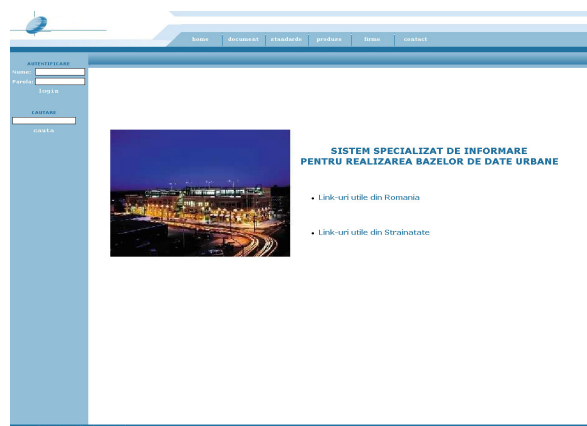

Fig. 1. Pagina de start a programului realizat pentru constituirea și exploatarea conținutului digital din domeniul Urbanismului

■ Modalități de creare a conținutului digital într-o structură documentară specializată ■

Fig. 2. Accesul la bazele de date disponibile în program

În momentul accesării unuia dintre modulele aplicației, se va deschide o pagină de *căutare avansată* (vezi fig.3) care conține criteriile principale cu ajutorul cărora putem realiza o căutare detaliată a informațiilor conținute în baza de date.

Fig. 3. Câmpurile corespunzătoare unei căutări avasate în baza de date accesată

Câmpurile specifice căutării se stabilesc astfel încât să permită regăsirea informației în totalitate, reușind astfel să răspundă integral cerințelor de informare ale utilizatorilor.

Rezultatul căutării este reprezentat de o listă extinsă pe una sau mai multe pagini (vezi fig.4).

Informații detaliate, conținând toate câmpurile care des-

criu entitatea respectivă, pot fi accesate cu ajutorul unui click de mouse pe denumirea entității sau pe imaginea corespunzătoare acestuia (vezi fig.5).

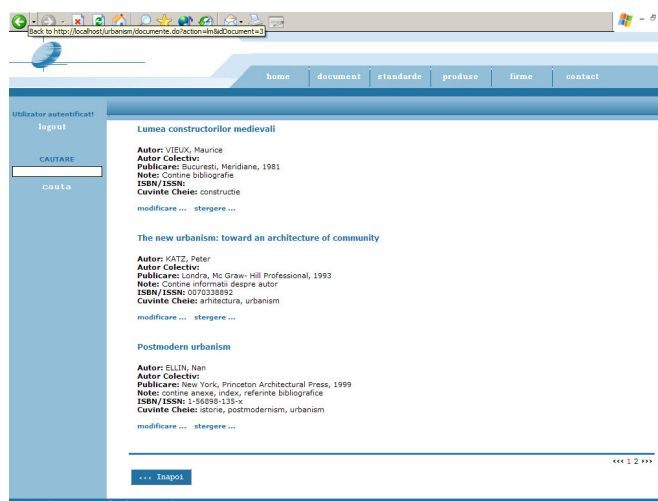

Fig. 4. Lista cu răspunsuri întoarse criteriilor de căutare utilizate

■ Modalități de creare a conținutului digital într-o structură documentară specializată ■

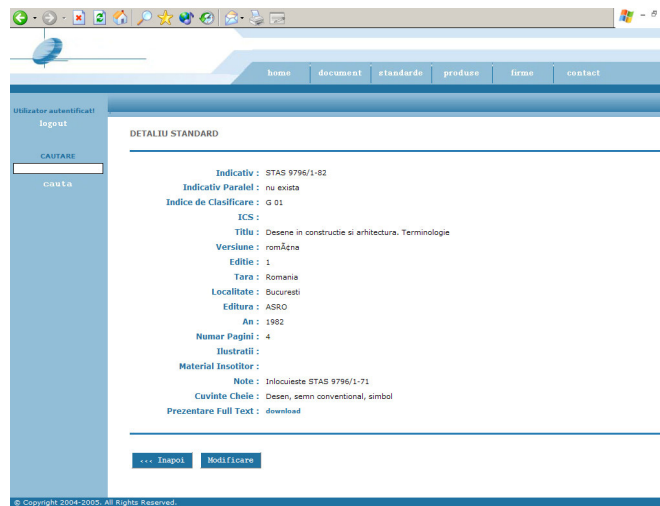

Fig. 5. Vizualizarea uneia dintre înregistrările bibliografice regăsite

Din acest ecran se pot obține, prin click pe link-ul *download*, fișierele care reprezintă conținutul full-text corespunzător entității respective.

În ceea ce privește activitatea administratorului programului, aceasta cuprinde următoarele funcții:

- dezvoltarea conținutului digital prin introducerea de noi înregistrări;
- completarea, modificarea, ștergerea, tipărirea înregistrărilor din bazele de date.

Pe lângă funcția de căutare avansată, pe criterii, a informațiilor, mai există și o funcție de *căutare generică* (vezi fig. 6), accesibilă prin utilizarea zonei:

Fig. 6. Zona de căutare generică

Criteriul de căutare introdus în câmpul de tip text de mai sus va fi folosit pentru fiecare dintre câmpurile din paginile de *căutare avansată* ale fiecărei baze de date în parte, astfel încât vor fi afișate înregistrările care satisfac cel puțin unul dintre criteriile astfel stabilite.

Rezultatul acestei căutări va fi afișat în zona din partea stângă a ecranului sub zona de căutare generică (vezi fig.7):

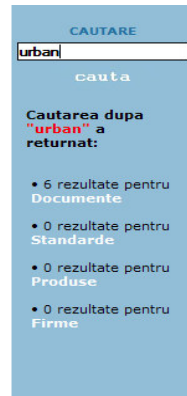

Fig. 7. Afișarea rezultatelor căutării generice în toate bazele de date

Pentru fiecare dintre bazele de date care satisfac criteriul de căutare (numărul de rezultate este nenul), numele acesteia reprezintă un link care va conduce către lista de rezultate, asemănătoare ca structură cu lista obținută la *căutarea avansată*.

Sistemul de Informare Specializat propus pentru managementul conținutului digital din domeniul urban va permite accesul și schimbul de informații în domeniu și are consecințe în atingerea unor obiective strategice:

- creșterea impactului activităților de cercetare-dezvolta-

re și de stimulare a inovării în perspectiva unei dezvoltări durabile a mediului urban prin îmbunătățirea infrastructurii de promovare a rezultatelor cercetării din domeniu la nivel național și internațional;

- creșterea calității și competitivității produselor și serviciilor specifice oferite pe piață;

- utilizarea optimă a competențelor și resurselor din domeniu, ceea ce va contribui la conservarea mediului și a resurselor naturale, oportunități pentru perfecționare prin stimularea schimbului de informații și facilitarea accesului la serviciile de informare științifică și tehnică, naționale și internaționale.

BIBLIOGRAFIE

1. **BANCIU, Doina.** *Informatizarea bibliotecilor publice: concepte și practici.* București: Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură, 1999.
2. **CHESTER, Bernard.** Archiving Electronic Files. În: *AIIM-Doc Magazine Silver Spring.* Vol. 20, Iss. 3, May/June 2006, p. 63-64.
3. **MARCHUK, Alexander; NEMOV, Andrei.** *The information system for creating and maintaining the electronic archive of documents.* Berlin: Springer Berlin/Heidelberg, 2002.

Doina Ostafe
Mihaela Cristea

Autoarele

Lector univ. dr. Doina Ostafe este cadru didactic la Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Litere, Istorie și Teologie, Colectivul de Biblioteconomie, director general adjunct al Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” din Timișoara și președintele Secțiunii de Informatizare a ABR

E-mail: dostafe@bcut.ro

Mihaela Cristea este șeful serviciului Catalogare-Indexare al Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” din Timișoara
E-mail: mihaela.cristea@bcut.ro

Era marilor proiecte a demarat în România și în ceea ce privește crearea unor instrumente moderne de regăsire a informației.

Un astfel de instrument este **ROLiNeST** (1) (*Romanian Library Network in Science and Technology*).

ROLiNeST este primul **portal** în știință și tehnică al marilor biblioteci universitare din România, bazat pe programul de tip metasearch - MetaLib (2) și infrastructura de comunicații RoEduNet.

ROLiNeST a fost realizat în cadrul proiectului sectorial *Sistem Național Unitar de Informare și Documentare Științifică și Tehnică - Unificarea Sistemelor de Biblioteci (NUSIDOC-S&T)*, finanțat de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică din cadrul Ministerului Educației și Cercetării în perioada 2004-2006.

Portalul ROLiNeST oferă, prin intermediul programului MetaLib, posibilitatea căutării, de tip metasearch, printr-o singură interfață (vezi fig. 1), simultan, în resurse electronice eterogene precum: cataloagele on line (OPAC) ale unor biblioteci românești sau străine, documente digitale ale acestora, baze de date științifice, reviste electronice, cărți electronice, diverse resurse Web, precum și în baza de date a tezelor de doctorat RomDoc (3), care momentan este în fază de proiect (4).

„MetaLib-ul este integrat cu SFX® link server (5), al aceiași firme ExLibris, ceea ce îi oferă un mijloc complet integrat de navigare prin resursele de informare indife-

rent de cine deține acele resurse, biblioteca sau furnizorii de informație, permițând legături contextuale între toate părțile unei colecții electronice a unei biblioteci” (6).

Căutarea informației, a documentelor se poate face simultan, în bazele de date ale mai multor biblioteci românești sau străine, în resurse electronice diferite, fără a fi nevoiți să căutăm separat în fiecare resursă utilizând interfața nativă a acesteia, eliminând astfel efortul utilizatorului de a se obișnui cu fiecare dintre aceste interfețe.

Cititorul poate obține ca rezultate ale căutărilor sale, prin acest portal, bibliografii, acces la cuprinsul, la rezumatele, citările sau chiar textul integral al unor documente.

Integrarea de resurse eterogene nu este un lux, trebuie să fie un serviciu standard într-o bibliotecă modernă.

Pe lângă toate acestea, cu ajutorul programului MetaLib s-a putut realiza *catalogul colectiv virtual*, între marile biblioteci universitare din România, utilizând protocolul Z39.50.

Cele patru biblioteci centrale universitare au fost partenere în acest proiect, având un aport preponderent în ceea ce privește: bazele de date bibliografice, importante ca volum și calitate (în jur de un milion de înregistrări) pe care le-au construit de mai bine de zece ani, experiența specialiștilor în catalogare, indexare și informatizare, dar și infrastructura hardware și software pe care o dețineau la începerea proiectului

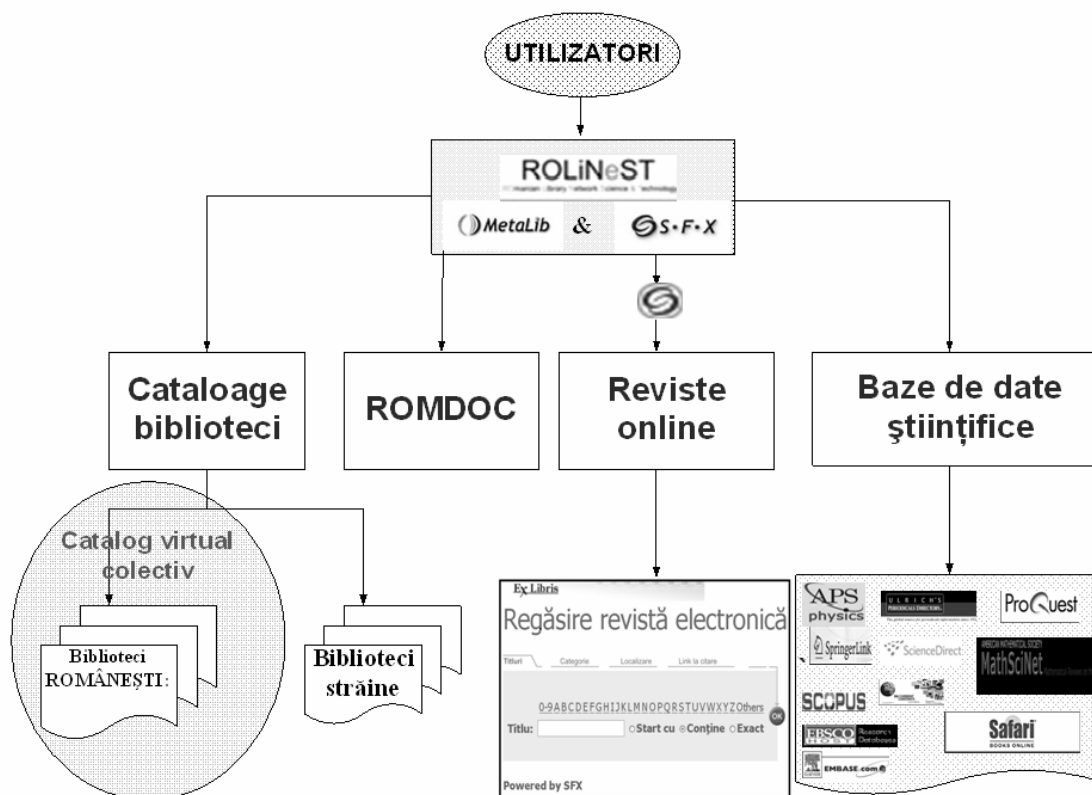

Fig. 1 Schema ROLiNeST

Bazele de date ale acestor biblioteci au format nucleul *catalogului colectiv virtual*.

Catalogul virtual, astfel realizat, permite preluarea, copierea înregistrărilor bibliografice în catalogul local al unor biblioteci care utilizează sisteme de bibliotecă ce respectă standardele internaționale, pe baza protocolului Z39.50.

În prezent, ROLiNeST oferă acces la catalogele următoarelor biblioteci din țară: B.C.U. „Carol I” București, B.C.U. „Eugen Todoran” Timișoara, B.C.U. „Lucian Blaga” Cluj-Napoca, B.C.U. „Mihail Eminescu” Iași, Biblioteca Universității „Politehnica” București, Biblioteca Universității „Politehnica” Ti-

mișoara, Biblioteca Universității Tehnice Cluj-Napoca, Biblioteca Academiei Române București, Biblioteca IFIN-HH, Biblioteca INID, Biblioteca Județeană Mureș.

Sunt integrate și catalogele câtorva biblioteci străine: *Armenian Library Consortia - ALC, BN-OPALE PLUS (BNF), British Library Public Catalogue - LIBRIS, Library of Congress, National Library of Czech Republic, National Library of Australia, National Library of Hungary, National Library of Norway, Russian State Library*. MetaLib-ul a fost parametrizat pentru a permite importul din unele cataloge precum Library of Congress sau British Library. Dacă se va

considera necesar se vor putea adăuga și catalogele altor biblioteci, care respectă standardele în vigoare.

MetaLib-ul oferă accesul la Knowledge Base, adică o bază de date care descrie tehnic cele mai importante resurse electronice din lume. De aici pot fi alese și configurate resursele dorite. Ca resurse electronice au fost configurate o serie de baze de date care fie sunt abonate de cele patru biblioteci centrale universitare prin consorțiu, fie de către Ministerul Educației și Cercetării, fie sunt gratuite.

Căutarea poate fi făcută de către orice utilizator „vizitator”, dar accesul propriu-zis la resursă, care poate fi rezumat sau full text, este posibil doar dacă

utilizatorul îndeplinește condițiile de identificare impuse prin abonamentul bibliotecii respective. În cele mai multe cazuri, accesul este permis pe baza IP-ului calculatorului. În acest caz, chiar dacă un cititor aparține unei biblioteci care are abonament la resursă, accesul este posibil doar de la un calculator din plaja de IP-uri declarată, nu și de acasă.

Participarea Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Todoran” la acest proiect, cu specialiștii săi cu experiență, cu baza de date bibliografică existentă, cu sistemul integrat ALEPH 500, a făcut posibilă integrarea în ROLiNeST a catalogului bibliografic al bibliotecii. Printr-un efort susținut depus de catalogatori în analiza și definirea corespondenței câmpurilor și subcâmp-

purilor între formatul înregistrărilor bibliografice realizate într-un sistem de bibliotecă utilizat încă din 1995, ALEPH 330, și formatul UNIMARC, a fost finalizată conversia în acest din urmă format, pentru a putea utiliza versiunea ALEPH 500 și pentru a furniza în catalogul virtual înregistrări în acest format standard.

Prin proiect, biblioteca a achiziționat un nou server pentru noua versiune de ALEPH, și licențe pentru serverul Z39.50.

MetaLib-ul și unele biblioteci din catalogul virtual utilizează standardul USMARC. Din acest motiv a fost necesară configurarea tabelor de corespondență a celor două standarde și de asemenea tabelele pentru formatele de afișare a înregistrărilor bibliografice din diferite cataloage ale catalogu-

lui virtual.

B.C.U. „Eugen Todoran” are abonamente la o serie de resurse electronice precum *EBSCO*, *ProQuest*, *Springer-Link*, *Safari Books Online*, *EMBASE*, *MLA International Bibliography*, *Life Science (CCLS)* și *Physical Chemical Earth Science (CCPES)*, la reviste electronice precum *Journal of Crystall Growth*, *Physical Review*, altele la care are abonamente la formatul pe hârtie și acces gratuit la formatul electronice sau acces prin una din bazele de date abonate.

Resursele în care utilizatorii pot face căutarea simultan au fost grupate pe categorii (vezi fig. 2).

Fig. 2. Resursele ROLiNeST, grupate pe categorii

În acest moment există doar o „instanță” Metalib, ceea ce permite doar o singură configurare a resurselor. În cazul în care ar fi mai multe „instanțe”, fiecare bibliotecă ar putea să definească categoriile și să configureze resursele după cum dorește. În cazul căutării rapide, utilizatorul alegând categoria de resurse în care va face căutarea, nu poate alege resursele din interiorul catego-

riei.

În cazul metacăutării, de exemplu, din categoria biblioteci poate alege subcategoria și de aici doar acele biblioteci de interes (vezi fig. 3).

În cazul bazelor de date, utilizatorul, poate alege, de asemenea, categoria și bazele de date aferente în care să caute. Resursele care au semnul nu sunt accesibile utilizatorului pentru că

biblioteca nu are abonament sau pentru că accesul se face de la un calculator aflat în afara plajei de IP-uri declarate, ori resursa este accesibilă pe bază de parolă și atunci utilizatorul trebuie să se identifice. Luând un exemplu de căutare, „wave”, (vezi fig. 4) utilizatorul obține o serie de articole din bazele de date selectate. Printre ele pot fi și articole full text care sunt semnalate direct (vezi fig. 5).

MetaCăutare

Select Search
Type: **Categorii**

Categorie: **Biblioteci**

Sub categorii:
Biblioteci in Romania
Biblioteci in Europa
Biblioteci in America
Toate

Simplu / Avansat

Categorie: Biblioteci--Biblioteci in Romania conținut 11 baze de date

	Numele bazei de date	Tip	Acțiun
☐	B.C.U. București	Bibliotecă	i +
☐	B.C.U. Cluj	Bibliotecă	i +
☐	B.C.U. Iași	Bibliotecă	i +
☐	B.C.U. Timișoara	Bibliotecă	i +
☐	Bib. Academiei Române București	Bibliotecă	i +
☐	Bib. Institut. Național de Informare și Documentare	Bibliotecă	i +
☐	Bib. Univ. Politehnica București	Bibliotecă	i +
☐	Bib. Univ. Politehnica Timișoara	Bibliotecă	i +
☐	Bib.Univ. Tehnica Cluj-Napoca	Bibliotecă	i +

Powered by MetaLib

Fig. 3. Interfața de metacăutare: selectarea bibliotecilor

MetaCăutare

Select Search
Type: **Categorii**

Categorie: **Baze de da**

Sub categorii:
EBSCO
ProQuest
Bibliotecon
Economie/E
Educație
Literatură
Inginerie

Simplu / Avansat

wavel

Categorie: Baze de date--Inginerie conținut 8 baze de date

	Numele bazei de date	Tip	Acțiuni
☒	EEVL	Gateway subiect	i +
☒	Compendex (Ei Village 2)	Index	i +
☐	Ei Compendex (EDINA)	Index	i
☐	Ei Compendex (SP)	Index	i
☐	Ei Tech Index (SP)	Index	i
☒	Geobase (Ei Village 2)	Index	i +
☒	Inspec (Ei Village 2)	Index	i +
☐	Mechanical Engineering (CSA)	Index	i

Fig. 4. Interfața de metacăutare: selectarea resurselor

Benson, R.F.	Active wave experiments in space plasmas: the Z mode	2005	Inspec (Ei Village 2)	
Ruixiang Guo	All-solid-state, narrow linewidth, wavelength-agile terahertz-wave generator	2006	Geobase (Ei Village 2) Inspec (Ei Village 2)	

Fig. 5. Exemplu de articole full text regăsite în bazele de date selectate

■ ROLiNeST în viața bibliotecilor universitare românești ■

Dacă face clic pe FT, se deschide ecranul SFX care indică titlul articolului, sursa, anul, numărul și pagina de unde se va afișa full text (vezi fig. 6).

Dacă avem drepturi, vom avea acces la textul integral al articolului, dacă nu, ni se va cere parola.

Dacă facem clic pe SFX

putem avea situații în care să avem două surse de full text (vezi fig. 7). Cititorul nostru va alege cea resursă la care biblioteca este abonată.

O altă utilizare a SFX-ului prin intermediul ROLiNeST este posibilă, din interfața nativă a sistemului de bibliotecă ALEPH 500, când se

găsește o revistă tipărită pentru care există acces și la varianta electronică. Prin clic pe butonul SFX din dreptul fasciculei respective se poate accesa full textul, în acest caz prin intermediul Springer Link, la care biblioteca are abonament (vezi fig. 8).

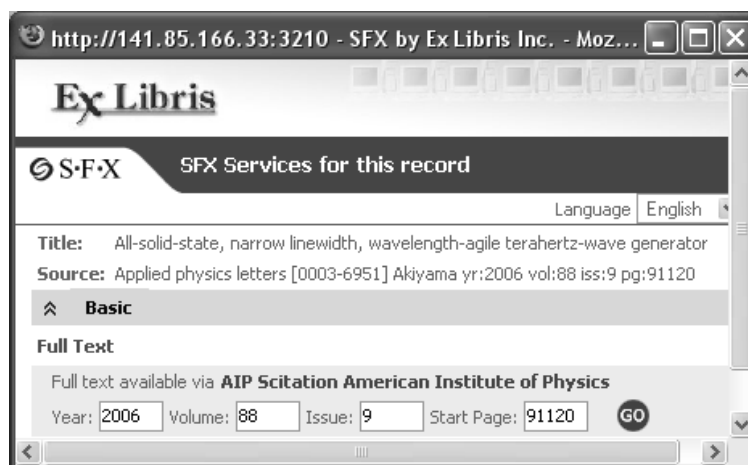

Fig. 6. Ecran SFX pentru un articol, cu semnalarea sursei de full text

Rezultate combinate pentru "library management" (17175 potriviri) Vizualizare rezultate în funcție de ba...

Afișare în tabel Afișare prescurtată Afișare integrală

1-10 de 50 înregistrări (combină)

Nr.	Relevanța	Autor	Titlu	An	Baza de date
1	█	Casey, Michael	Living Out Loud.	2007	Business Source Pri
2	█	Blumenstein, Lynn			Source Pri
3	█	Hennessey, Christina L.			Source Pri
4	█	Fialkoff, Francine			Source Pri
5	█	Nicholson, Scott			Source Pri
6	█	Albanese, Andrew			Source Pri
7	█	Fugee Tsung			Source Pri
8	█	Veiga e Silva, Lena			Source Pri
9	█	Elves, Robert			Source Pri
10	█	Ramlogan, Rabia			Source Pri

1-10 de 50 înregistrări (combină)

http://141.85.166.33:3210 - SFX by Ex Libris Inc. - Moz...

Ex Libris

SFX Services for this record

Language English

Title: Living Out Loud.

Source: Library journal [0363-0277] Casey yr:2007 vol:132 iss:10 pg:34

Basic

Full text available via **EBSCOhost Business Source Premier**

Year: 2007 Volume: 132 Issue: 10 Start Page: 34 GO

Full text available via **Proquest ABI/INFORM Global**

Year: 2007 Volume: 132 Issue: 10 Start Page: 34 GO

© 2005 SFX by Ex Libris Inc.

Fig. 7. Ecran SFX pentru un articol, cu semnalarea a două surse de full text

■ ROLiNeST în viața bibliotecilor universitare românești ■

Biblioteca Centrală Universitară "Eugen Todoran" Timișoara

Catalogul general

Identificați-vă | O nouă sesiune | Fișa personală | Preferințe | Baze de date | Ajutor (Help)

Răstărire | Căutare | Lista rezultatelor | Căutări anterioare | Coș

Catalogul general Colecții - exemplare

Autor VAN BENTHEM, Johan (red. șef.): Synthese : an International Journal for Epistemology, Methodology and Philosophy of Science editor-in-chief Johan van Benthem

Clic pe "cerere" pentru face o rezervare sau "pe mai multe informații" pt.info

Alegeți anul | Toți | Alegeți volumul | Toate | Alegeți biblioteca filia

	Descriere exempl.	Statutul exemplarului	Până la data
Mai multe informații	v.153.nr.3(an: 2006.Dec.) La sală	Pe raft	
Mai multe informații	v.153.nr.2(an: 2006.Nov.) La sală	Așteptat în	02/01/07

Ex Libris

SFX Services for this record

Source: Synthese [0039-7857] VAN BENTHEM vol:153 iss:2

Basic

Full Text

Full text available via Springer Standard Collection

Year: Volume: 153 Issue: 2 Start Page: GO

SpringerLink - Journal Issue - Mozilla Firefox

http://www.springerlink.com/co

Journal Issue

Volume 153, Number 2 / November, 2006

Journal: Synthese

Publisher: Springer Netherlands

ISSN: 0039-7857 (Print) 1573-096

Pages: 171-339

Subject Collection: Humanities, Social Sciences

SpringerLink Date: Tuesday, November 07, 2006

available now at **springer.cc**

Fig. 8. Accesarea variantei electronice a unei reviste tipărite prin interfața sistemului de bibliotecă ALEPH 500

ROLiNeST nu este doar un portal util cititorilor pentru a căuta informații și a avea acces la resurse electronice, ci un instrument prețios bibliotecarilor din diversele compartimente ale bibliotecii noastre.

Bibliotecarii din compartimentul de achiziții caută documentele ce urmează a fi comandate pentru a găsi date bibliografice precum titlu, autor, editură, ISBN, ISSN și a face descrierea bibliografică primară pentru inițierea comenzilor.

În cazul împrumutului interbibliotecar se caută documentele solicitate, se identifică bibliotecile care dețin acele documente, dacă sunt disponibile sau nu, se face alegerea bibliotecii, de exemplu a celei mai apropiate, de la care se va face solicitarea împrumutului.

Deși nu este un catalog național partajat, ROLiNeST

oferă funcții similare care permit catalogatorilor să-l exploateze pentru a mări ritmul de catalogare, în bazele de date proprii și, implicit, în catalogul virtual, a cât mai multor documente existente în bibliotecile noastre.

Copierea înregistrărilor din catalogul virtual în baza de date proprie a unei biblioteci este posibilă prin „conectarea dintr-un client al unui sistem local, de exemplu din clientul ALEPH al B.C.U. Eugen Todoran, la o bază de date a uneia din bibliotecile ce constituie catalogul virtual colectiv” (7). Aceste importuri din baze de date realizate în sisteme diferite, VUBIS sau ALEPH, sau în formate MARC diferite sunt exemplificate în lucrarea citată.

Dacă și Biblioteca Națională ar avea un catalog competitiv, într-un format MARC,

problema descrierii documentelor românești ar putea fi rezolvată mult mai rapid, la nivel național, mai ales pentru cei care au Depozit Legal, unde efortul este multiplicat cu numărul depozitelor legale din țară, pentru fiecare document. Biblioteca Națională are în ROLiNeST, experimental, un set de doar cinci mii de înregistrări convertite în UNIMARC cu sprijinul bibliotecii noastre.

În ziua de astăzi, când până și absolvirea unei școli de biblioteconomie americană nu garantează pregătirea în domeniul catalogării (deceni ai unor universități celebre au constatat cu tristețe ca există facultăți în care nu se mai predau cursuri de catalogare) (8), a fi un bun catalogator poate părea o utopie. Cu toate acestea, nu este. Nu este atâta vreme cât acel catalogator, înarmat cu voință

de autoperfecționare și ancorat în realitatea tehnologică în care-și desfășoară activitatea, știe să exploateze „uneltele” puse la dispoziție.

E bine cunoscut faptul că noile tehnologii au un impact major asupra tuturor activităților dintr-o bibliotecă. Catalogarea și indexarea țin pasul cu evoluția tehnologică a bibliotecii. O bibliotecă dotată cu un soft integrat performant pune la dispoziția bibliotecarilor și a utilizatorilor bibliotecii o „față” modernă, accesibilă și prietenoasă. Un mic exemplu: din acest motiv, pentru a nu răpi din prețiosul timp al utilizatorilor, în biblioteca noastră datele bibliografice afișate la interfața WEB OPAC sunt mai puține decât cele introduse și afișate prin interfața GUI OPAC (datele codificate necesare doar în formatul intern, de lucru, sunt ascunse).

O „față” modernă, accesibilă și prietenoasă pentru utilizatori, alături de niște informații bibliografice corecte și oferite rapid sunt dezideratele fiecărei bibliotecii, mai ales astăzi, când nevoile de informare sunt atât de diverse și tot mai la îndemâna tuturor.

Bibliotecarul responsabil de operațiunea de catalogare-indexare, de alimentare cu înregistrări a bazei de date bibliografice, are multe neliniști și întrebări atunci când purcede la introducerea în baza de date a elementelor bibliografice întâlnite pe documentele descrise. De cele mai multe ori standardele, dacă există, îi oferă opțiuni sau alternative.

Este de mare ajutor a avea în acel moment acces rapid la o

sursă de validare a opțiunii alese, deci și a înregistrării bibliografice realizate sau a subiectului alocat. Din acest motiv, ROLiNeST este un portal de cercetare și informare extrem de util, atât pentru cititori, cât și pentru bibliotecari.

ROLiNeST a devenit un instrument indispensabil în activitatea de catalogare și indexare. Utilizarea lui are ca rezultate: *un nivel elevat, maxim de catalogare și indexare a colecțiilor bibliotecii* (descriseri mai ample, comprehensibile), *rapiditate în informare și eficiență*. Bibliotecarul se poate informa, poate copia anumite date bibliografice sau biografice, poate chiar sugera o nouă achiziție care a fost văzută în catalogul virtual (de exemplu un volum nou la o monografie în mai multe volume în curs de apariție).

Catalogatorul trebuie să se gândească și la problemele pe care le pune modul de lucru actual, să aibă în vedere: pericolul utilizării unor formate bibliografice ușor depășite, ceea ce implică costuri viitoare mari de conversie; necesitatea uniformizării catalogării și indexării, deoarece lipsa unor norme naționale de catalogare și a unui tezaur îngreunează căutarea în catalogul virtual; diferite metadata; risipa financiară și de resurse umane datorată acestui mod de lucru.

Este ușor să integrezi ceea ce ții sub control, dar e imposibil de integrat haosul.

Viitoarele acțiuni ce trebuie demarate în vederea eficientizării utilizării Metalibului ar fi: revizuirea tabelii de corespondență USMARC -

UNIMARC pentru anumite câmpuri/subcâmpuri care au fost scăpate din vedere sau întrebuițate ulterior, corectarea erorilor și deduplicarea înregistrărilor.

Vom prezenta în continuare câteva exemple de utilizare a catalogului virtual. În figura 9 se prezintă căutarea unui serial, „Summary Proceedings”, editat de Fondul Monetar Internațional, în catalogul de la Library of Congress.

Din rezultatul căutării se alege înregistrarea dorită și ea se va afișa în formatul UNIMARC, limbajul nostru „de lucru” (vezi fig. 10), chiar dacă în baza de date nativă formatul a fost MARC 21: datorită tabelilor de corespondență, conversia s-a făcut automat.

În figura 11 se poate vedea cum se face catalogarea în modul de editare dual: înregistrarea din panoul din stânga, obținută din biblioteca externă (Library of Congress), conține date pe care nu le deține fascicula recent donată bibliotecii - un număr intermediar (data primei fascicule apărute, periodicitatea, schimbările de titlu etc.), descrisă în panoul din dreapta. Se vor menționa între croșete toate informațiile obținute din sursa externă publicației.

■ ROLiNeST în viața bibliotecilor universitare românești ■

Bază:

Cuvinte adiacente

Titles ...

ȘI SAU NU

All Fields ...

ȘI SAU NU

All Fields ...

Câmp:

Cuvinte adiacente

ȘI SAU NU

Rafinare interogare:

Intersecție

ȘI seturi

SAU seturi

Primul set, nu al doilea

Al doilea set, nu primul

Cerere	Baza de date	Nr. Înregistrări
W-title= summary proceedings AND Words= monetary fund	LOCCC	3

Fig. 9. Exemplu de căutare a unei publicații seriale în catalogul Library of Congress

<< >> | W-title= summary proceedings AND Words= monetary fund

[Not sorted] <<<Library of Congress>>>

#/Docs	Author	Title	Inf.	Year
2/3	International Monetary Fund, Board of Governors, Meeting.	Annual meeting of the Board of Governors	: report of the executive directors and summary proceedings	1946
3/3	International Monetary Fund, Board of Governors, Meeting.	Summary proceedings ... annual Meeting of the Board of Governors		1947-

Salt la:

1. Full+Link | 2. Catalog Card | 3. MARC Tags | 4. Name Tags

LDR	-----ca\$--2200625---450-
001	14860653
005	20070808050406.0
010	a sn 81003160 z 96643432
011	a 0074-7025
035	a (OCoLC)ocm04397587
100	a 19781124a19479999u Orumy0103
1010	a eng
102	a US
105	a aXyy 1 XX
106	a z
110	a zka 1
2001	a Summary proceedings ... annual Meeting of the Board of Governors f International Monetary Fund
207 0	a 2nd (1947)-

Fig. 10 Afișarea înregistrării în format UNIMARC

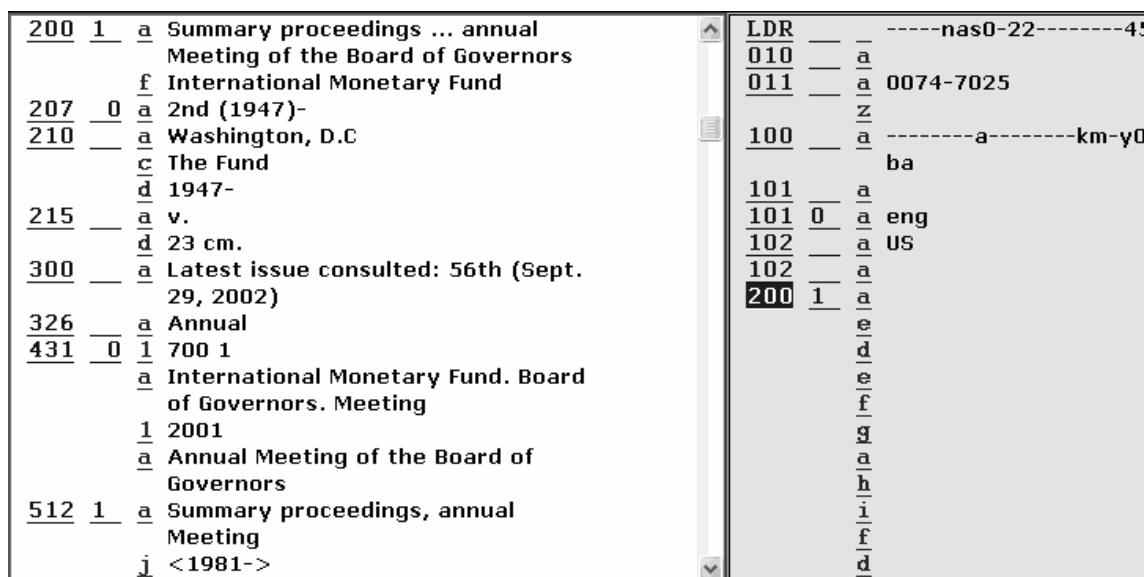

Fig. 11 Catalogarea în modul de editare dual

Un alt exemplu arată utilizarea ROLiNeST în cazul retroconversiei unor cărți în limbi mai puțin cunoscute. În acest caz este de un real ajutor la indexare, deoarece catalogatorul a furnizat date bibliografice transliterând informația aflată pe pagina de titlu și alte surse

de informare, dar subiectul poate fi stabilit mai greu, fiind „înarmați” doar cu dicționare. Se face căutarea în ROLiNeST, după titlu (vezi fig. 12).

Cartea a fost căutată simultan în mari cataloage ale bibliotecilor naționale, a fost găsită la Library of Congress se

văd subiectele atribuite în acel catalog. În acest caz, subiectul poate fi alocat fără strângeri de inimă, după ce a fost găsit într-o limbă de circulație internațională (vezi fig. 13).

Rezultate Căutare Rapidă

Caută pentru "Titlu=(Vlaškite rodovi vo Strusko)" in "Bibl. Naționale" găsite 1 Rafinare Rezumat

Afișare în tabel [Afișare prescurtată](#) [Afișare integrală](#) Sortare după: Incidentă ▼

1- 1 de 1 înregistrări regăsite [MetaCăutare](#) << Anterior Următor >>

Nr.	Relevanța	Autor	Titlu	An	Baza de date	Acțiune
1	☐	Trajanovski, Todor.	Vlaškite rodovi vo Strusko : prilog kon istorijata na narodnostite vo Makedonija	1979	Library of Congress	

1- 1 de 1 înregistrări regăsite [MetaCăutare](#) << Anterior Următor >>

Powered by MetaLib

Fig. 12. Utilizarea ROLiNest în cazul retroconversiei unor cărți în limbi mai puțin cunoscute (1)

■ ROLiNeST în viața bibliotecilor universitare românești ■

The screenshot shows the ROLiNeST search interface. At the top, there is a search bar with the text "Titles= 'Vlaškite rodovi vo Struško'". Below it, a table displays search results. The table has columns for "#/Doc.", "Autor", "Titlu", "Inf.", and "Ai". The first row shows "1/1", "TRAJANOVSKI, Todor", "Vlaškite rodovi vo Struško", and "1". Below the table, there is a section for "Full+Link" with options: "2. Fișa de catalog", "3. Coduri UNIMARC", "4. Nume câmpuri UNIMARC", "5. Bibliografie", "6. Citare", "7. Bibliografie periodice", and "8. Listă". Below this, there is a text block: "[000184855] Vlaškite rodovi vo Struško : prilog kon istorijata na narodnostite vo Makedonija / Todor Trajanovski. Skopje : rabotnik, 1979." and a highlighted section for "Cuvinte cheie: MACEDONIA, STRUGA, regiunea, Aromâni, Relații interetnice, 323.15(497.17), 327.58(=135.1)(497.17),".

Fig. 13 Utilizarea ROLiNest în cazul retroconversiei unor cărți în limbi mai puțin cunoscute (2)

Din statistici se constată că bibliotecarii fac în medie 20 de interogări zilnic în portal prin intermediul clienților nativi ai sistemelor proprii bibliotecilor, utilizând facilitățile de căutare prin intermediul ROLiNeST. De fapt, este vorba doar de cele trei B.C.U.-uri care au ALEPH 500 și au parametrizat sistemul propriu astfel încât să poată utiliza Z39.50 pentru import.

Depart de a fi folosit la întregul potențial, ROLiNeST devine, încet-încet, un instrument de lucru utilizat din ce în ce mai mult.

Tot mai multe biblioteci își manifestă interesul de a se conecta la ROLiNeST: dacă inițial erau șapte biblioteci participante, ulterior s-au mai alăturat patru, creând astfel o rețea importantă de biblioteci românești.

Chiar dacă nu e perfect încă, pentru că mai sunt multe de făcut, am prezentat aici o parte a posibilelor utilizări ale acestui instrument deosebit de modern, ce oferă facilități noi

de căutare atât pentru cititori, cât și pentru bibliotecarii ce încearcă să facă față cu succes erei informaționale care ne pune în fața unor puternice provocări: migrarea informatică, lucrul în rețea - Intranet, Internet, documentele electronice etc.

Metalib-ul poate fi comparat cu o vitrină în care punem în valoare resursele deținute. De noi depinde cum le prezentăm pentru a facilita găsirea acestora de către utilizatori. O interfață mai ușor de utilizat și de înțeles duce la reperarea resurselor și a metacăutării.

Din păcate, ROLiNeST nu este un sistem gestionat de o echipă dedicată acestui lucru, așa cum se întâmplă cu produsele unor proiecte similare, cu aceleași sisteme software MetaLib și SFX, ca NELLI (9) în Finlanda, CASLIN (10) în Cehia, B-on (11) în Portugalia, KOBV în zona germană (12) etc., unde există structuri organizate care le gestionează și fonduri importante dedicate

acestor tipuri de aplicații naționale. La noi, ca multe altele, lucrurile funcționează în virtutea inerției, prin voluntariat și preocupări izolate de configurare sau parametrizare, fără nici o finanțare după încheierea contractului de cercetare.

În alte biblioteci utilizatoarele ale Metalib-ului s-au creat comitete de lucru însărcinate cu implantarea, parametrizarea și integrarea acestui portal de documentare. S-a făcut un studiu asupra resurselor pe care să le gestioneze și afișeze în Metalib (ce tip de resurse, care să fie incluse, care excluse, cum să fie organizate și prezentate pentru ca utilizatorii să poată rapid să repereze un ansamblu de resurse care răspund nevoilor lor). A fost numit un subcomitet responsabil de formare, care să conceapă un ghid de utilizare a Metalib-ului, accesibil online. Formarea a fost prevăzută atât la nivelul personalului (bibliotecari de referință), cât și la nivelul utilizatorilor. O activitate în echipă,

cu mai multe echipe care să trateze diversele aspecte avute în vedere.

Un nou deziderat al multor biblioteci universitare (13), deziderat pe care-l avem și noi, este achiziționarea și implementarea serviciului *MARCI!*, care ar oferi înregistrările MARC ale revistelor electronice.

Credem că cele mai sus menționate ar trebui să contribuie la motivarea comunității biblioteconomice românești pentru a convinge forurile competente să investească în dezvoltarea și întreținerea acestui sistem ce poate sta alături de cele mai importante realizări similare din lume.

logging. Westport, Conn: Libraries Unlimited, 2005

9. *NELLI*. <http://www.nelliportaali.fi>

10. *CASLIN*. <http://www.caslin.cz>

11. *B-on*. <http://secure.b-on.pt>

12. *KOBV*. - <http://www.kobv.de>

13. *MARCI!* - *Ex Libris MARC enhancement service*. http://www.exlibrisgroup.com/sfx_marcit.htm

14. **UNIVERSITY OF TEXAS, UT Arlington Library Strategic Plan: September 1, 2005-August 31, 2008**. Revised and updated, August, 2006. <http://library.uta.edu/planning/strategicPlan.jsp>

NOTE ȘI BIBLIOGRAFIE

1. *ROLiNeST - Romanian Library Network in Science and Technology*. <http://aleph.edu.ro/>

2. *MetaLib*. <http://www.exlibrisgroup.com/metalib.htm>

3. *RomDoc*. <http://romdoc.upb.ro/>

4. *Proiectul RomDoc* <http://www.chim.upb.ro/CTTPI/projects/RomDoc>

5. **OSTAFE, Doina**. *Managementul resurselor electronice*. [Comunicare prezentată în cadrul Conferinței Internaționale de Biblioteconomie și Știința Informării Biblio-Brașov 2007]. http://but.unitbv.ro/VOLUM-BIBLIO2007/41_Ostafe_07.pdf

6. *SFX® link server* <http://www.exlibrisgroup.com/sfx.htm>

7. **OSTAFE, Doina**. *ROLiNeST - realizări și perspective*. [Comunicare prezentată în cadrul celei de-a XVII-a Conferințe Naționale a A.B.I.R., Timișoara, 2006]. <http://www.bcut.ro/abir/ostafe.pdf>

8. **HAYNES, Elizabeth; FOUNTAIN, Joanna F.** *Unlocking the misteries of cata-*

Impactul bibliotecii digitale asupra managementului educațional

*Rodica Maria
Volovici*

Autoarea

Rodica Maria Volovici este
directorul bibliotecii Universității
„Lucian Blaga” din Sibiu
E-mail:
rodica.volovici@ulbsibiu.ro

Explozia bibliotecilor digitale în ultimii ani și metodele și tehnicile care au fost folosite pentru digitizarea diverselor obiecte (de la cărți tradiționale la sculpturi și fosile) sau pentru o mai bună organizare în remedierea unei probleme legate de digitizare, au avut un impact major asupra cercetării și managementului educațional. Mai există multe frontiere de depășit, cum ar fi căutarea/cercetarea și organizarea imaginilor 3D și video, totuși, progresul este vizibil și accesibil. Este evident faptul că majoritatea cercetărilor bibliografice se fac acum în bibliotecile digitale. Un studiu recent referitor la studenții colegiilor preuniversitare și universităților din Sibiu a dovedit că mai mult de 75% din lucrările de cercetare au fost făcute folosindu-se Web-ul, în special Google. Un studiu în mai multe colegii preuniversitare a dovedit că Internetul este, în marea majoritate a cazurilor, singura sursă de documentare, bibliotecile tradiționale fiind aproape uitate. Un studiu similar, făcut printre studenții universității noastre, a condus la rezultate foarte asemănătoare, cu mica diferență că ei încă folosesc sursele tradiționale de informație și că un important procentaj (47%) din studenții din domeniile tehnice obișnuiesc să-și scoată la imprimantă documentația.

Folosirea intensivă a surselor digitale, inclusiv a bibliotecilor digitale, poate duce la ignorarea anumitor rezultate științifice, care nu se găsesc în format electronic sau în locații binecunoscute, rezultând astfel un impact negativ asupra

cercetării. Iată motivul pentru care este foarte important de știut cum au evoluat bibliotecile digitale și cum sunt ele cotate.

Care sunt de fapt diferențele majore între bibliotecile tradiționale și cele digitale, pe lângă diferența dată de dimensiune, o bibliotecă digitală nefiind limitată ca spațiu?

În mod tradițional, bibliotecile sunt împărțite: pe domenii, enciclopedice, pentru adulți/copii, locale. Bibliotecarii obișnuiau să identifice cele mai importante cărți despre un anumit subiect, bazându-se pe sugestiile cititorilor, pe listele de titluri de la alte biblioteci, sau pe listele de titluri furnizate de edituri. Deoarece în trecut se puneau problema mobilității persoanelor, puteau fi găsite duplicate ale cărților, în sute de biblioteci ale unei țări, deoarece fiecare oraș are cel puțin o bibliotecă. În trecut, bibliotecile publice, cele enciclopedice sau cele pe domenii, obișnuiau să achiziționeze aproape toate publicațiile fără a face o pre-evaluare a calității, bazându-se doar pe selecția făcută de comitetul editorial și pe opinia unui critic literar. Cu timpul, mai ales din cauza, problemelor de spațiu și fonduri, bibliotecarii au devenit mult mai selectivi. De exemplu, în universități, fiecare departament/catedră prezintă, pe baza programei anuale, o listă cu publicațiile pe care biblioteca ar trebui să le achiziționeze în funcție de posibilitățile financiare. Marea majoritate a cărților este astăzi selectată de utilizatorii bibliotecilor și doar un număr mic, de către bibliotecarii care sunt la curent cu

interesul utilizatorilor pentru un anumit domeniu. Ideea unui consorțiu al bibliotecilor a apărut și pentru a se putea mări numărul de titluri deținute în cadrul consorțiului prin minimalizarea suprapunerilor în cadrul colecțiilor. Oricum, strategia formării colecțiilor este destul de diferită de la o bibliotecă la alta. Biblioteca tradițională este organizată pe subiecte, autori și titluri, iar utilizatorii se bazează pe CZU pentru a identifica un document. Pentru a avea acces la o carte sau la o revistă, un utilizator trebuie să meargă la bibliotecă sau să scrie bibliotecarului pentru a obține ceea ce dorește, ori pentru a primi o informație sau un sfat. În ultima vreme, se poate accesa catalogul bibliotecii pe Web.

Bibliotecile digitale au schimbat radical modalitatea de efectuare a cercetărilor bibliografice.

Serviciile bibliotecilor online sunt furnizate nu numai de bibliotecile tradiționale - ceea ce reprezintă un efort financiar considerabil - dar și de companii care nu au nimic în comun cu o bibliotecă tradițională. Google a devenit cel mai important instrument în căutarea informațiilor.

Majoritatea documentelor din bibliotecile digitale este scrisă în engleză, pentru ca acestea să fie accesibile cât mai multor oameni de știință.

Dacă citim definițiile bibliotecii virtuale găsite pe Web, vom constata o mare diversitate de opinii. Potrivit acestor definiții, o bibliotecă digitală este, pe de o parte, o colecție de documente în format electronic

și pe de altă parte totalitatea serviciilor de regăsire, catalogare, stocare, căutare, protejare și triere a informației. Aceste biblioteci pot fi „vizitate” pe Web sau CD-ROM-uri. Acest lucru este foarte important, deoarece instrumentele specifice trebuie să fie adecvate infrastructurii de Web. De asemenea, și datorită specificității Web-ului, companiile pot foarte ușor să dezvolte biblioteci digitale (DL) care stochează datele pe clienții lor, datele fiind găsite și colectate de pe Web. Interesul și activitățile legate de bibliotecile digitale au evoluat foarte mult, datorită Inițiativei Bibliotecilor Digitale (*Digital Libraries Initiative*) la începutul anilor '80 și culminând în 1993 cu proiectele NSF (*National Science Foundation*), DARPA (*Defence Advanced Research Projects Agency*), NASA (*National Aeronautics and Space Administration*). NSF și DARPA au inițiat seminarii și ateliere de lucru ca parte a Digital Libraries Initiative, pentru a se ajunge la un consens pe problemele specifice ale bibliotecilor digitale, pentru stimularea cercetării transdisciplinare și pentru explorarea modalităților de adaptare la o atât de rapidă schimbare a mediului informației globale. În structura acestor proiecte, bibliotecile digitale au fost definite ca: „organizații care furnizează resursele, inclusiv personalul calificat, care selectează, structurează, oferă acces intelectual, interpretează, distribuie, asigură integritatea, existența de-a lungul timpului a colecțiilor de lucrări digitale, astfel încât ele sunt disponibile pentru a fi consultate de o anu-

mită comunitate bine definită sau de un ansamblu de comunități”.

Există încă multe alte definiții pentru bibliotecile digitale, ca aceea a lui Borgman, dar marea lor majoritate împletesc caracteristicile tehnice cu cele de natură socială ale bibliotecilor digitale. Important din punctul nostru de vedere este că, deoarece înglobează date, cunoștințe, sunete, imagini, muzică și video în multe limbi, bibliotecile digitale sunt „vizitate” de oameni din lumea întreagă. Bibliotecile digitale au un puternic caracter internațional. Utilizatorul are acces la informații transculturale pe un anumit subiect și, mai mult, poate fi conectat cu alți utilizatori interesați de același subiect. Acestea sunt, poate, cele mai importante schimbări în comportamentul utilizatorilor; ei au acces la o mare cantitate de informații referitoare la subiectul de interes și, deci, sentimentul unei mai bune înțelegeri a subiectului respectiv, care poate fi și real, și înșelător în același timp. Pe de altă parte, legarea în rețea este mult mai ușoară, iar cercetarea proiectelor multidisciplinare este mai ușor de început/pornit.

Unul dintre efectele bibliotecii digitale este și apariția de noi concepte. În lucrarea de față prezentăm câteva dintre aceste noi concepte și care este impactul lor asupra cercetării și educației.

Există trei grupe importante implicate în „bibliomining”: autorii, bibliotecile și utilizatorii.

Interesul de bază este cum interacționează aceste grupuri

de interese și cum putem face noi aceasta interacțiune eficientă, efectivă și la cele mai înalte standarde.

Termenul „*Bibliomining*” reprezintă o definiție relativ nouă pentru un concept destul de vechi. Denumirea este derivată din „*bibliometrics*” și „*data mining*” și a fost utilizat pentru prima dată de Nicholson și Stanton. În Wikipedia găsim următoarea definiție: „*Bibliometrie - studiul sau măsurarea textelor sau a informației. Este un tip de analiză a conținutului. Deși este folosit în domeniul informaticii și al biblioteconomiei, are aplicații vaste în multe alte domenii*”.

Tot în Wikipedia, *data mining* (cercetarea în profunzime a datelor), cunoscută și sub forma *knowledge discovery in databases* (descoperirea cunoștințelor în bazele de date), este definită ca fiind „procesul de căutare automată a unui mare volum de date pentru exemple/modele”. Pentru acest lucru, cercetarea în profunzime a datelor folosește tehnicile de calcul din statistică, învățarea mașinii și recunoașterea modelelor.

Webopedia oferă o definiție puțin diferită: o clasă de aplicații a bazelor de date, care caută modelele ascunse într-un grup de date care pot fi folosite pentru a prezice comportamentul viitor. De exemplu, softurile de cercetare a datelor pot ajuta companiile care vând cu amănuntul să găsească clienți cu interese comune. Termenul este greșit întrebuințat pentru descrierea softului care prezintă baza de date într-un alt fel. Softul nu schimbă numai pre-

zentarea, dar descoperă și legături între date, necunoscute anterior.

Webopedia, numărul 1 între enciclopediile on-line, specializată pe tehnologiile informaticii, nu oferă nici o definiție pentru „*bibliometrics*”, dar pe aceeași pagină se poate găsi un articol care face publicitate unui dicționar de „*bibliometrics*”.

Termenul „*bibliometrics*” a fost introdus în 1969 de mai mulți autori. Pritchard a considerat acest termen ca fiind „aplicarea metodelor matematice și statistice la cărți și alte metode de comunicare”. În același timp, Mulchenko și Nalimov au introdus un alt termen, „*scientometrics*”, ca „aplicație a acelor metode cantitative care se ocupă de analiza științei, privită ca un proces al informației/informării”. Unii autori consideră ca „*bibliometrics*” și „*scientometrics*” sunt termeni similari. La sfârșitul anilor '80, a apărut un nou termen, „*informetrics*”, ca parte a științei informației și care se ocupă cu analiza matematico-statistică a procesului de comunicare în știință. Gloria Carrizo-Sainero consideră că scopul bibliometricii este „să analizeze și să evalueze știința și cercetarea”. Este destul de clar acum că bibliometrica oferă instrumentarul și metodologia pentru evaluarea cercetării, dar nu și rezultatele cercetării. Datorită folosirii intense a rețelilor de calculatoare în zilele noastre, a progreselor tehnologiei informației, a unui acces tot mai mare la Internet, bibliometrica cunoaște acum o dezvoltare impresionantă și a devenit instru-

mentul standard în managementul cercetării. Bibliotecarii pot efectua analize statistice computerizate privind *frecvența citărilor* unui articol dintr-o revistă științifică (factorul de impact).

Metodele bibliometricii au fost folosite pentru evaluarea relațiilor între citările/notele revistelor academice. Una din aceste metode este analiza citatelor. Prin această metodă, documentele care se referă la un anumit subiect sunt examinate, iar verdictul este dat în funcție de valoare sau de calitatea științifică. Pe baza acestei metode, s-au construit mai multe indexuri, iar datele din acestea pot fi folosite pentru a se stabili popularitatea lucrărilor științifice și impactul lor.

The Science Citation Index a fost propus de Eugene Garfield acum mai bine de 50 de ani. Astăzi, compilat de *Institute for Scientific Information*, este parte din „*Web of Science*” (*Thomson Scientific's WOS*) și indexează 5700 reviste importante din toate domeniile științei. Bazele de date acoperă perioada din 1978 până azi, dar numai articolele începând cu 1990 au rezumate în limba engleză (aproximativ 70% din înregistrările din bazele de date). Bazele de date sunt actualizate săptămânal, perioada de timp de la data publicării articolului nedepășind 9 săptămâni. Ele includ, de asemenea, *Social Science Citation Index* și *Arts And Humanities Citation Index*.

Accesul pe Internet a făcut ca *Science Citation Index* să fie de o importanță deosebită în diferite medii de activitate.

Recent, *Google Scholar*

(GS - <http://scholar.google.com>) a fost lansat ca un serviciu gratuit pentru regăsirea citărilor, extinzând cercetarea la dizertații, servere pre- și postimpresare și alte media netradiționale. Prin GS, numărul citării este mai mare decât cel obținut prin WOS, valoarea elevată a rezultatelor trebuind să fie dovedită.

Ca răspuns la GS, 10 biblioteci internaționale foarte importante au format un consorțiu și combină colecțiile de carte digitală într-o arhivă gratuită de texte on-line prin arhiva non-profit de pe Internet (*Internet Archive*), disponibilă gratuit utilizatorilor on-line.

Pe lângă analiza citărilor, bibliometrica include și alte aplicații, cum ar fi determinarea frecvenței termenilor, explorarea structurilor sintactice și gramaticale ale textelor, creând astfel tezaure. Noile studii bibliometrice folosesc tehnici de vizualizare (*visualisations techniques*: VIRI, VIBE, GTOC și Visual MeSH), instrumente OLAP și tehnologii de explorare minuțioasă a datelor pentru a descoperi modele în comportamentul utilizatorilor, mai ales modul în care ei navighează pe Web pentru căutarea informațiilor și explorarea relațiilor între oamenii de știință și subiecte. În ceea ce privește utilizatorii, pentru moment, soluțiile acceptate au fost codificările ireversibile ale identităților lor în depozite, sau ceea ce s-a folosit pentru statistică, ștergerea datelor personale ale utilizatorilor și păstrarea numai a ceea ce se numește „surrogat demografic”.

Informația digitală a deve-

nit foarte răspândită în mediile universitare. Este o cerere tot mai mare de informație și perfecțiune pentru a susține nevoile celor care studiază: studenți, profesori, cercetători, bibliotecile digitale fiind soluția. Web-ul și tehnologiile ITC oferă perspectiva unor mai bune metode de căutare, mai precise, mai corecte, personalizate. Folosirea bibliotecilor digitale în scop educațional a adus în atenție câteva probleme majore. În primul rând, utilizatorul trebuie să fie instruit/pregătit pentru a folosi serviciile oferite de bibliotecile digitale. Apoi, bibliotecarul specializat trebuie să cunoască foarte bine conceptele căutării pe Web, să înțeleagă categoriile de utilizatori și resursele pe care aceștia le caută. Trebuie organizat un depozit de date al bibliotecii și achiziționat un software specific. Un alt grup de probleme este legat de politica de protejare a datelor personale și a drepturilor de autor. Studenții, și nu numai ei, au tendința de a folosi materiale gata făcute, luate direct de pe Web. Este destul de greu de a verifica originalitatea unui document despre HTML, de exemplu. Pe de altă parte, impunerea unei publicații prin îndexurile de citări poate duce la un comportament mai puțin etic, deoarece grupuri de cercetători își citează unii altora lucrările. Iată că în acest punct „bibliomining” devine foarte folositoare, deoarece poate descoperi exemple și asocieri între lucrări, autori și subiecte. O altă problema este tentația de a ne baza doar pe informația obținută de pe Internet, neglijând resursele din bibliotecile tradi-

ționale, acest lucru fiind valabil pentru științele exacte și disciplinele umaniste.

În concluzie, bibliotecile digitale au făcut o adevărată revoluție în lumea universitară, în cercetare, educație, cei care sunt la conducere trebuind să ia în considerație noile schimbări, să construiască și să pună la punct strategii adecvate, pornind de la programe de instruire pentru dezvoltarea aptitudinilor de căutare și regăsire a informației și măsuri de evaluare a posibilităților de adaptare la specificitatea și sensibilitatea fiecărui domeniu și rețele de cercetare.

BIBLIOGRAFIE

1. NICHOLSON, S.; STANTON, J. Gaining strategic advantage through bibliomining: Data mining for management decisions in corporate, special, digital, and traditional libraries. În: H. Nemati, C. Barko (eds.), *Organizational Data Mining: Leveraging Enterprise Data Resources for Optimal Performance*. Hershey, PA: Idea Group Publishing, 2003.
2. NALIMOV, V.V.; MULCHENKO, Z.M. Measurement of Science: study of the development of science as an information process. În: *Scientometrics*, 1969, p.1-192
3. NORTON, MELANIE J. Introductory Concepts in Information Science. Medford, N.J.: Information Today, 2001.

Agnes Erich

Autoarea

Conf. univ. dr. Agnes Erich este cadru didactic la Universitatea „Valahia” din Târgoviște, Facultatea de Științe Umaniste și directorul bibliotecii Universității
E-mail: eagnes@valahia.ro

Societatea informației se deschide cu o nouă perspectivă în materie de formare, făcând posibilă auto-formarea, facilitând accesul la diferite resurse documentare și educative, modificând raporturile între indivizi și grupe la cunoaștere. Dezvoltarea rapidă a proceselor de formare, recurgând la noile tehnologii de informare și comunicare (învățământ la distanță, autoformare, universități virtuale etc.) demonstrează că am intrat într-o nouă eră care încearcă să facă din formare secretul dezvoltării societății contemporane, datorită noilor tehnologii (ca instrument care facilitează învățarea). Această exigență a formării se impune celor din biblioteci și din centrele de documentare. Structurile documentare și în special bibliotecile vor avea un rol mult mai activ în difuzarea cunoștințelor, transformându-se în centre de resurse educaționale sau pedagogice, iar bibliotecile virtuale devin altceva decât simple baze de date și se prezintă ca adevărate instrumente de sprijin și dezvoltare a cunoștințelor.

Trebuie să recunoaștem că „e-learning” realizează o democratizare fără precedent a educației, o deschidere a perspectivelor cunoașterii aproape fără limite, o modalitate nouă de a învăța, care prezintă din punct de vedere al costurilor unitare un avantaj incontestabil atât pentru furnizorul de servicii educaționale, cât și pentru beneficiarul lor (elevul, studentul sau persoana adultă dornică să-și continue educația).

De asemenea, educația virtuală prin valorificarea celor

mai recente posibilități oferite de tehnologia digitală a comunicației a generat o anumită zonă de turbulență, care afectează aproape toate componentele procesului de învățare, de la metodică învățării la conținuturile suportului de învățare, de la mijloacele de evaluare a cunoștințelor la examinarea și certificarea rezultatelor, de la rolul profesorului sau al tutorului educațional la posibilitatea de a accesa concomitent programe educaționale diferite concepute și cu ținte distincte, dar purtând deseori aceeași denumire sau marcă. Nu se poate discuta de performanță într-un sistem de informare și documentare fără a gândi la eficientizarea și rentabilizarea activității acestuia, care presupune:

- eficientizarea activităților acestuia prin optimizarea fluxului informațional, utilizând rețele de calculatoare;
- deschiderea către public a unor noi servicii și activități/consultarea la distanță a fondului documentar - via Web;
- mărirea puterii de informare prin utilizarea instrumentelor de interogare a bazelor de date proprii și externe;
- regândirea activității cu tot ce poate oferi în sistemul educațional;
- achiziție, prelucrare, stocare partajată;
- economii în activitatea întregii instituții datorită partajării muncii;
- crearea bazelor de date locale și integrarea acestora într-un sistem informativ național și internațional;
- cooperarea la nivel zonal/național/internațional.

Proiectul de față, „*Utilizarea cărții electronice în procesul de e-learning*”, reprezintă o investiție în educație, a cărei importanță se amplifică în contextul globalizării și al societății bazate pe cunoaștere și pe informații. Tendințele majore care par să se prefigureze ca urmare a realizării acestuia sunt:

- accesul ieftin, rapid și securizat la Internet;
- utilizarea unor metode interactive de instruire;
- un sistem on-line de comunicare studenți-tutore-profesor;
- ușurința gestionării și actualizării informațiilor;
- asigurarea calității datelor și a procesului în ansamblu;
- investiția în oameni și în competență;
- exportul de servicii educaționale devine o realitate favorizată de noile tehnologii;
- susținerea programelor și sistemelor educaționale și promovarea unor noi oportunități pentru absolvenți prin dezvoltarea unor acorduri cu alte țări pentru recunoașterea mutuală a competențelor și calificărilor.

În vederea atingerii acestor scopuri s-a urmărit:

- crearea de conturi de reglementare a accesului în funcție de tipurile de utilizatori (această informație va putea fi explorată în vederea facilitării activității de monitorizare a utilizatorilor. Se va asigura diferențierea utilizatorilor după drepturi de acces - abonament, cerințe de plată pentru servicii particulare, restricții de grup - de exemplu, ca membri ai unor asociații profesionale);

- organizarea nivelurilor de acces și operare pentru informația bibliografică (a fost proiectat și realizat un modul de servicii periodice, pentru diseminarea de știri, noutăți, buletine informative, alte categorii de informații. Aceste informații vor fi distribuite pe bază de abonament);

- organizarea nivelurilor de acces și operare pentru informație multimedia (image, sunet, video);

- organizarea nivelurilor de acces și operare pentru informația de tip full-text și e-book (fondul de carte electronică al bibliotecilor conectate va putea fi consultat, cu respectarea restricțiilor de acces și cu suportul unor eventuale utilitare de tip dicționar, funcții de adnotare etc.);

- organizarea profilelor de acces la sistemul de e-learning.

De asemenea, pentru a putea identifica impactul economic și cultural al acestui proiect s-a avut în vedere și calcularea eficienței investițiilor în instruire, constatându-se că tot mai multe companii și firme au realizat că profitul lor poate crește dacă utilizează e-learning-ul în acțiunile de „training” pe care le desfășoară la nivel local. Majoritatea cercetează modul în care influențează noile metode de învățământ activitatea de „training”, punând în balanță cele două modele.

Obiectivul principal al proiectului *Utilizarea cărții electronice în procesul de e-learning* a fost realizarea unui punct de informare național pentru regăsirea de informație bibliografică și carte electronică, cu precădere informație

tehnică, dar și din alte domenii. Rezultatul s-a concretizat într-un site Web de conținut, care îndeplinește cerințele tehnice pentru a deveni un catalog național ce gestionează informație bibliografică, baze de date full text în format electronic, materiale de tip carte electronică, împreună cu o multitudine de unelte, procedee, metodologii și strategii conexe tipurilor de informație amintite. În catalogul național vor putea fi regăsite direct informații bibliografice, factice, precum și trimiteri către informații de același tip, disponibile la alte resurse, sau simpla trimitere la detaliile de contactare a instituției deținătoare a informației căutate.

Partenerii implicați în proiect au fost biblioteci județene, biblioteci specializate pe ramuri de știință, biblioteci orășenești, biblioteci universitare sau ale instituțiilor de cercetare, care au fost selectate în funcție de existența unui sistem de informatizare integrat și a unei conexiuni la Internet.

Prin intermediul abordării propuse în cele de mai sus, această aplicație a fost o noutate absolută în spațiul informațional românesc, proiectul fiind prima abordare practică, frontală, care a folosit cele mai noi metode ale științei informației pentru adunarea de date și diseminarea acestora.

Realizarea unui astfel de proiect a fost posibilă în baza metodelor și tehnicilor adecvate științei informării, pentru definirea rapidă, eficientă și consistentă a metodelor și operaționalizarea acestora fiind necesară folosirea unui sistem

■ Utilizarea cărții electronice în procesul de e-learning ■

profesional dedicat prelucrării de informație bibliografică.

Fluxul informațional gândit de către cei implicați în

realizarea proiectului este prezentat în figura de mai jos:

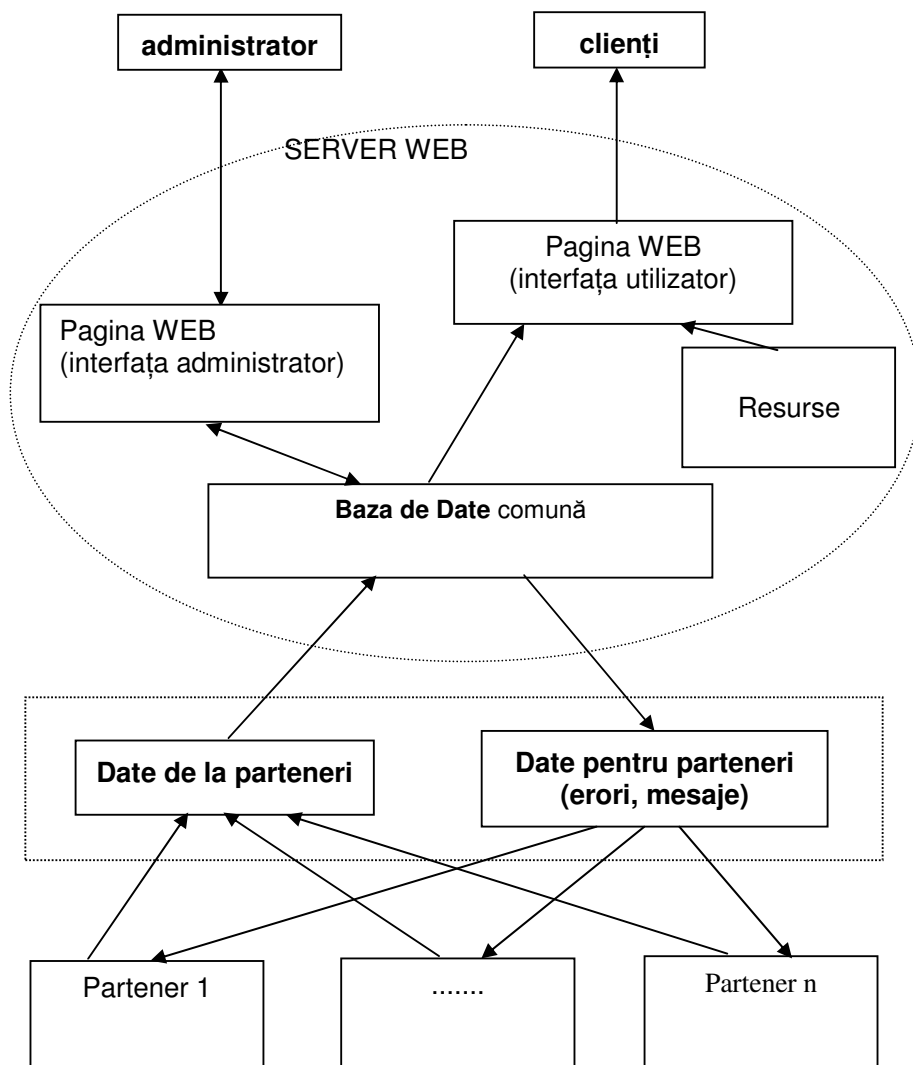

Fig. 1. Fluxul informațional în proiectul „Utilizarea cărții electronice în procesul de e-learning”

Pentru a permite exploatarea din punct de vedere economic a sistemului, IME România a inclus funcționalități specifice administrării resurselor sistemului, pentru aceasta fiind prevăzute câteva acțiuni, după cum urmează:

- implementarea nivelelor

de acces la informație;

- realizarea unui sistem de autentificare ce asigură accesul diferențiat al utilizatorilor;

- proiectarea și realizarea unui sistem de monitorizare a acceselor (sistemul fiind gândit pentru a întreține informații de supraveghere asupra sesiunilor

de lucru, a numărului de conexțiuni precum și a categoriilor și cantității de informație accesate de utilizatori, această informație putând fi explorată în vederea facilitării activității de monitorizare a utilizatorilor);

- servicii asigurate periodic pe bază de abonament;

- metode de plată online.
Cerințele funcționale ale sistemului au fost:

- acoperire funcțională minimală;

- acces centralizat la resurse distribuite (lista resurselor din toate bibliotecile conectate s-a constituit într-o resursă globală, interogabilă în ansamblul ei);

- consultarea cărților electronice disponibile din bibliotecile conectate (fondul de carte electronică al bibliotecilor conectate va putea fi consultat, cu respectarea restricțiilor de acces și beneficiind de suportul unor eventuale utilitare de tip dicționar, funcții de adnotare etc.)

- interfață intuitivă și prietenoasă;

- asistarea utilizării sistemului (au fost asigurate resurse de informare on-line referitoare la utilizarea sistemului);

- mecanisme de interogare pentru cartea tehnică (sistemul a fost gândit să asiste utilizatorul în formularea de interogări specifice pentru diferite domenii de carte tehnică);

- suport pentru asigurarea schimburilor inter-biblioteci;

- conectare cu resurse din alte sisteme;

- acces restricționat pentru unele categorii de utilizatori;

- monitorizarea utilizării sistemului;

- suport pentru integrarea de noi resurse (proiectul va dezvolta proceduri simplificate de conectare în sistem a noilor resurse informatizate, după terminarea lui).

Realizarea obiectivelor proiectului a contribuit la sprijinirea și dezvoltarea unui sistem informațional și documen-

tar eficient, necesar întregii comunități universitare. Prin transpunerea acestora în practică s-au putut obține servicii de asistență în găsirea și utilizarea diverselor surse de informare și documentare, consultanță la cerere pentru cei interesați, selecția materialelor și publicațiilor din baze de date, accesul la bazele de date full text etc, facilitându-se accesul rapid la informații pertinente, clasificate și grupate pe domenii de interes, folosindu-se un site Web de conținut care este util unor clase largi de utilizatori: elevi, studenți, profesori, cercetători, specialiști din orice domeniu.

Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID - SINRED

*Doina Banciu
Gheorghe Sebestyen
Pal*

Autorii

Prof. univ. dr. Doina Banciu este cadru didactic la Universitatea din București, Facultatea de Litere, Secția de Biblioteconomie și Știința Informării și director științific al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI)
E-mail: doina.banciu@ici.ro

Conf. univ. dr. Gheorghe Sebestyen Pal este cadru didactic la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Facultatea de Automatică și Calculatoare, catedra de Calculatoare
E-mail: gheorghe.sebestyen@cs.utcluj.ro

Introducere

Actualele tehnologii informatice și de comunicație au transformat radical posibilitățile de stocare și de acces la informațiile păstrate în Structurile de Informare și Documentare (SID) și în alte structuri depozitare de resurse informaționale. Bibliotecile tradiționale pe suport de hârtie și cu acces relativ închis s-au transformat în sisteme de stocare complexe cu acces deschis, de la distanță și în care forma predominantă de păstrare a informațiilor este cea digitală.

În acest context, consorțiul creat în cadrul proiectului CEEX, SINRED și-a propus să definească și să realizeze un *sistem național unitar de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID*.

Acest proiect este lansat într-un moment în care nu se mai poate concepe dezvoltarea economică și socială a României, în etapa integrării în Uniunea Europeană, fără a folosi o bază de documentare și comunicare la nivelul celor mai dezvoltate tehnologii implementate în universitățile și instituțiile publice europene, cu posibilitate de acces la acestea.

Partenerii din consorțiu

- Universitatea din București (UB), Conducător de proiect CO;
- Universitatea Politehnică București (UPB), contractor asociat 1;
- Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (UTCN), contractor asociat 2;
- Institutul Național de Informare și Documentare

(INID), contractor asociat 3;

- Universitatea de Vest din Timișoara (UVT), contractor asociat 4.

Problematika de cercetare

Problematika propusă spre rezolvare în cadrul acestui proiect se circumscrie următoarelor *obiective* specifice:

- definirea și fundamentarea soluțiilor privind constituirea unei biblioteci digitale bazate pe rețeaua bibliotecilor universitare, publice și academice;

- definirea metodelor și metodologiilor de creare a unui sistem unitar la nivel național în domeniul info-documentar bazat pe documente digitale;

- analiza și testarea modalităților de valorificare a tehnologiilor GRID în domeniul info-documentar;

- adoptarea unei soluții compatibile atât la nivel național pentru rețele de biblioteci, cât și între acestea și sistemele internaționale din domeniu;

- realizarea unui portal unic și a unor căi de acces unitare pentru informația digitală, indiferent de locul unde aceasta este stocată;

- definirea unor proceduri de construire a bazelor de date digitale în acord cu normele și reglementările naționale și internaționale în domeniu;

- crearea unui sistem cu fațete multiculturale și asigurarea accesului multilingv al tuturor cetățenilor, indiferent de etnie, la documente digitale;

- evitarea paralelismelor de stocare în formă digitală a unuia și aceluiași document în diverse structuri info-documen-

■ Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID - SINRED ■

tare.

Se va asigura, astfel, accesul oricărui utilizator la informația digitală existentă, rapid și eficient, indiferent de locul stocării.

Premisele realizării cercetării

Se remarcă tendința Structurilor de Informare și Documentare de tip bibliotecă din România de a se conecta în cadrul unor rețele informatice, cele mai reprezentative fiind rețeaua bibliotecilor universitare și, respectiv, rețeaua bibliotecilor publice. În cadrul RO-EDUNET, cu noduri în toate marile centre universitare (București, Brașov, Cluj, Iași, Timișoara, Craiova), sunt incluse mare parte dintre bibliotecile universitare. În aceste structuri instituționale sunt implementate sau în curs de implementare cinci sisteme soft dedicate: ALEPH, ALICE, TINLIB, VTLS, VUBIS. Aceste pachete de programe permit crearea și gestionarea bazelor de date specifice pentru activitățile de informare și documentare desfășurate de biblioteci. Pentru bibliotecile care folosesc în activitățile lor același soft integrat de bibliotecă, avantajul de bază îl reprezintă facilitățile oferite de partajare a resurselor existente, a bazelor de date create, de uniformizare a serviciilor oferite utilizatorilor fiecărei structuri de informare-documentare în parte, toate acestea având ca rezultat o economie considerabilă atât de timp, cât și de resurse financiare.

Aceste Structuri de Informare și Documentare din România evoluează spre sincronizarea

cu structuri similare din țările dezvoltate, care sunt adevărate centre de informare, având drept beneficiari persoane fizice și juridice și care oferă:

- acces la înregistrările digitale existente în diferite structuri info-documentare, din toate domeniile cunoașterii umane, indiferent de amplasarea pe mapamond;

- acces la documentele electronice din propriile colecții și furnizarea lor, la cerere, oricărui utilizator, în locul ales de acesta;

- acces în spații fizice dotate cu resurse informatice pentru oricare cititor;

- facilități de rezervare online a documentelor pentru împrumut, de la locul de muncă sau domiciliul cititorului;

- facilități și servicii de informare pentru categorii speciale de cetățeni: persoane handicape, grupuri minoritare.

- oportunități de învățare și formare continuă prin forme consacrate de societatea informațională, cum este învățământul asistat de tehnologiile ITC (e-learning).

Proiectul SINRED își propune un model de management al informației bazat pe structuri GRID care să susțină dezvoltarea și evoluția Sistemelor de Informare și Documentare din România.

Un exemplu european de implementare a unei biblioteci digitale peste o arhitectură Grid este proiectul DILIGENT (*Digital Library Infrastructure on Grid ENabled Technology*). Infrastructura DILIGENT este dezvoltată în cadrul proiectului mai general EGEE, care este

finanțat de Comunitatea europeană în cadrul proiectelor FP6. Obiectivul proiectului DILIGENT este de a oferi un suport pentru schimbul de cunoștințe și colaborare între comunitățile de cercetare din Europa. Funcționalitatea acestei infrastructuri va fi demonstrată prin două scenarii de utilizare: unul în domeniul științei mediului, iar altul legat de moștenirea culturală europeană.

Concepția sistemului

Colecțiile sau bibliotecile digitale reprezintă imense depozite de informații păstrate în diferite formate electronice (text, audio, video, pagini web, xml etc.), la care accesul se face prin intermediul unui terminal (ex.: calculator personal) și al unei rețele de comunicație. Realizarea unei colecții digitale necesită: echipamente de stocare de capacitate foarte mare (de ordinul teraoctetelor); o infrastructură de comunicație performantă, cu lățime de bandă suficient de mare; un sistem de gestiune și administrare a informațiilor digitale; un mecanism de identificare, căutare și acces la informații cât mai eficient, atât din punct de vedere al timpului, cât și al resurselor informatice implicate.

Volumul foarte mare de date stocate, caracterul distribuit al informațiilor digitale și numărul foarte mare de utilizatori care solicită simultan accesul la baza de date implică găsirea unor soluții arhitecturale care să satisfacă aceste cerințe. O structură centralizată sau ierarhică nu oferă suficientă flexibilitate și scalabilitate. Se impune a-

■ Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID - SINRED ■

Așa cum este prezentat în schema de principiu (vezi fig.1), sistemul va crea un anumit repertoriu conținând informații asupra documentelor digitale în cele trei forme: text, audio, imagini și a locului unde acestea se găsesc (instituția deținătoare). Aceste forme de prezentare sunt numite în continuare „full-text”.

Repertoriul poate conține alături de referințele asupra unui document digital (ex. URL) chiar documentul propriu-zis, dacă acesta este solicitat frecvent de utilizatori. Pentru a realiza repertoriul (care reprezintă în fapt elementul principal al sistemului) se vor analiza două elemente: forma de stocare a documentelor în structurile infodocumentare (XML, MS Reader etc.), modul de indexare a documentului și, implicit, cheile de acces la informație.

Pe baza acestor informații, sistemul va crea o metabază de date, în care vor fi stocate informații asupra documentelor (într-o înregistrare unică, cu legături către toate bazele de date full-text, unde se găsește același document), informații asupra dreptului de acces și asupra proprietății intelectuale.

După identificarea documentelor, în raport cu cerințele utilizatorilor, sistemul va apela un modul de acces unitar, un modul care să asigure interfața între diferitele structuri și formate ale documentelor existente în baze de date locale și respectiv, utilizatori.

Structura unitară este transferată către bazele de date

ale structurilor deținătoare de documente.

Modulul „acces și download” va permite accesul și descărcarea documentelor.

În principal, SINRED va fi orientat către definirea conceptelor și procedurilor de realizare a unei structuri unitare pentru acces și regăsire a documentelor digitale.

Stadiul realizării cercetării

Activitățile de cercetare efectuate până în prezent au avut în vedere: identificarea și definirea tipologiei fondului documentar digital existent în structurile de tip SID din România; analiza situației actuale a dezvoltării conținutului digital la nivel național; definirea principiilor și procedurilor de organizare și prelucrare a a fondului documentar la nivelul fiecărei structuri infodocumentare; evaluarea infrastructurii existente pentru managementul resurselor digitale; evaluarea rezultatelor cercetării în domeniul GRID aplicabile în domeniul proiectului.

Metodologia de cercetare a avut la bază studiul teoretic, cercetare practică în structurile de informare și documentare, studii de caz, implicarea studenților anului IV și de la masterat de la secția de specialitate a Universității din București în activități practice; dezbateri cu specialiștii din domeniu, diseminarea parțială a rezultatelor prin organizarea și participarea la manifestări științifice.

Cercetarea teoretică a urmărit să evidențieze stadiul actual al cercetărilor din do-

meniul GRID. S-au analizat principalele proiecte și inițiative GRID realizate în America, Europa de vest, Asia și cu accent deosebit pe inițiativele din Europa centrală și de sud. Principalele concluzii ale acestui studiu pot fi sintetizate astfel:

- astăzi, cercetarea științifică de înaltă performanță și cu reale perspective se poate realiza numai cu ajutorul unei infrastructuri computaționale și de comunicație performante;

- globalizarea, în domeniul cercetării științifice, presupune printre altele utilizarea în comun, în regim colaborativ, a unor resurse informaționale distribuite geografic, dar cu acces uniform și transparent, indiferent de locația resurselor sau a utilizatorilor; cooperarea colectivelor de cercetare aflate în diferite locații de pe glob este strict necesară pentru o cercetare eficientă, la zi și cu rezultate obținute în timpul cel mai scurt;

- structurile de tip GRID oferă o soluție viabilă pentru accesul unui număr mare de utilizatori la resurse de calcul de înaltă performanță, la baze de date și colecții digitale, precum și la facilități performante de cercetare;

- actualmente există mai multe abordări și soluții GRID, care diferă în special prin obiectivul principal urmărit: obținerea unei facilități de calcul performante, accesul transparent la baze de date foarte mari (de ordinul zecilor de TerraB) sau accesul la echipamente și baze de date experimentale;

■ Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID – SINRED ■

- până în momentul de față, deși s-au obținut rezultate semnificative în realizarea unor infrastructuri GRID funcționale și performante, accesul real al cercetătorilor din diverse domenii a fost sub așteptări; este necesară o activitate mai susținută de diseminare a rezultatelor și mai ales a potențialului oferit de structurile GRID;

- noile tehnologii GRID au o importanță deosebită mai ales pentru cercetătorii din țările cu un potențial economic și de cercetare mai scăzut; prin intermediul unei infrastructuri GRID, colective de cercetare din aceste țări pot beneficia de facilități de ultimă oră la un cost rezonabil, pot coopera cu parteneri din țări mai dezvoltate și au acces la baze de informare de ultimă oră.

Utilizarea structurilor GRID pentru păstrarea și accesul la informații digitale este o direcție relativ nouă de cercetare. Există un singur proiect finanțat din fonduri europene (proiectul DIGILENT) care și-a propus acest lucru. Colectivul de cercetare a încercat să identifice care sunt aspectele legate de implementarea unei biblioteci digitale care să beneficieze de tehnologia GRID. Din analizele și experimentele efectuate au rezultat următoarele concluzii:

- arhitecturile GRID permit păstrarea într-o structură distribuită a unui volum foarte mare de informații în format digital;

- instrumentele GRID oferă suportul necesar pentru gestiunea și managementul resurselor distribuite utilizate pentru păstrarea conținutului digital;

- procesele de căutare complexe (bazate pe reguli multiple) aplicate pe întregul fond documentar pot fi soluționate într-un timp rezonabil doar dacă se realizează în paralel pe mai multe „executoare” ale unei structuri GRID;

- livrarea în timp real a unor informații multimedia (în special audio și video) simultan pentru un număr foarte mare de utilizatori necesită resurse multiple de calcul și de comunicație, care să poată fi alocate la cerere;

- furnizarea de servicii de căutare fiabile și de calitate (ex. timp de răspuns minim) implică utilizarea unor structuri redundante și tolerante la defecte; structurile GRID pot fi o soluție la această problemă.

Cercetarea aplicativă s-a realizat pe bază de chestionare, distribuite la nivel național și a permis definirea unei tipologii și a unui profil instituțional pentru instituțiile de depozitare de resurse informaționale în format electronic și a modului în care sunt gestionate și valorificate acestea. Chestionarul a urmărit identificarea următoarelor categorii de informații:

- denumirea instituției;

- tipul de structură instituțională (bibliotecă universitară, bibliotecă publică, centru de informare și documentare, arhivă, alte structuri);

- resurse digitale (cataloge bibliografice, baze de date full-text, baze de date statistice, baze de date geografice, baze de date multimedia, alte tipuri);

- limba resurselor digitale (%) (româna, engleza, germana, maghiara, franceza, altele);

- apartenența (rețeaua bi-

bliotecilor universitare, rețeaua bibliotecilor publice, rețeaua arhivelor, structuri ale administrației);

- site-uri/portali - adresă site;

- criterii de regăsire directă (autor, titlu, cuvinte cheie/ descriptori, instrumente de indexare, tezaur, vocabular, listă, clasificare, regăsire liberă pe text, altele);

- tipuri de acces (public liber, public cu plată, acces controlat, confidențial);

- software utilizat pentru gestionarea bazelor de date (denumire, compatibilitate cu standardele);

- elemente de infrastructură (număr PC-uri, număr servere baze de date, furnizori servicii rețea, tip de conexiune);

- proiecte în derulare sau de perspectivă privind dezvoltarea conținutului digital.

Analizând răspunsurile primite s-au putut descrie următoarele tipologii generice ale instituțiilor care dețin resurse informaționale în format digital :

a) *Bibliotecile universitare*, fie că sunt biblioteci centrale universitare (cu buget propriu), fie doar biblioteci universitare (cu bugetul parte a bugetului universității). Bibliotecile universitare sunt definite de următoarele caracteristici: își definesc politica organizațională în concordanță cu politica universității de care aparțin; sunt parte a rețelei bibliotecilor universitare - o rețea profesională, fără a exista și o infrastructură informatică care să lege în rețea bibliotecile universitare (apartenența la rețea are ca efect dezvoltarea și utilizarea

■ Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID - SINRED ■

de practici comune, unitare în exercitarea activităților); resursele digitale existente sunt în principal sub forma cataloagelor bibliografice (cu un număr însemnat de înregistrări realizate, respectându-se standardele și formatele corespunzătoare). Resursele digitale full-text sunt reprezentate, cu puține excepții, de către bazele de date cumpărate de biblioteci și nu dezvoltate intern; limba resurselor digitale este în proporție de 85 - 90% română. Respectându-se regula conform căreia, în descrierea bibliografică a unui document se utilizează, cu excepția caracteristicilor fizice și a notelor, limba documentului, sunt prezente în cataloagele bibliografice descrieri în alte limbi decât limba română. A doua limbă prezentă este limba engleză, urmată de limba franceză, apoi de germană, iar în bibliotecile din Transilvania este prezentă și limba maghiară. Cu foarte puține excepții, bibliotecile universitare au site web propriu sau sunt semnalate în site-urile universităților. Remarcăm că site-urile bibliotecilor centrale universitare nu sunt simple site-uri de prezentare, ci oferă acces la resurse digitale și prezintă informații specifice serviciilor de referințe. Utilizarea standardelor și normelor specifice face posibilă regăsirea informațiilor după criteriile de regăsire cunoscute: autor, titlu, cuvinte cheie/descriptori, instrumente de indexare, tezaur, vocabular, listă, clasificare, regăsire liberă pe text, altele. Tipul de acces specific acestor structuri este accesul public liber; software-

urile utilizate pentru gestionarea bazelor de date fac parte din categoria sistemelor integrate de bibliotecă și sunt TINLIB, VUBIS, ALICE etc., fiind compatibile cu standardele Z39.50 și cu formatele de tip MARC. Există biblioteci universitare sau filiale care utilizează CDS-ISIS. Infrastructura existentă este dependentă de mărimea bibliotecii, de resursele și autonomia financiară, de infrastructura informatică a universității. Bibliotecile centrale universitare și unele biblioteci universitare sunt implicate în proiecte care au în vedere dezvoltarea de conținut digital: se are în vedere digitalizarea propriilor colecții și în principal a colecțiilor speciale, cum ar fi manuscrisele și documentele bibliofile.

b) *Bibliotecile publice* județene sau municipale. Bibliotecile publice sunt definite de următoarele caracteristici: își definesc politica organizațională în concordanță cu politica comunității deservite și cu acordul structurilor administrative locale de care aparțin; sunt parte a rețelei bibliotecilor publice - care, asemenea rețelei bibliotecilor universitare, este o rețea profesională, fără a exista și o infrastructură informatică care să lege în rețea aceste tipuri de biblioteci; apartenența la rețea are ca efect dezvoltarea și utilizarea de practici comune, unitare, în exercitarea activităților; resursele digitale existente sunt în principal sub forma cataloagelor bibliografice; limba resurselor digitale este în proporție de 85-90% limba română; bibliotecile publice jude-

țene au site web de prezentare, iar unele oferă acces la resurse digitale și prezintă informații specifice serviciilor de referințe; utilizarea standardelor și normelor specifice face posibilă regăsirea informațiilor după criteriile cunoscute: autor, titlu, cuvinte cheie/descriptori, instrumente de indexare, tezaur, vocabular, listă, clasificare, regăsire liberă pe text, altele; tipul de acces specific acestor structuri este accesul public liber; software-urile utilizate pentru gestionarea bazelor de date fac parte din categoria sistemelor integrate de bibliotecă și sunt ALEPH, TINLIB, ALICE etc., fiind compatibile cu standardele Z39.50, cu formatele de tip MARC; există biblioteci care utilizează CDS-ISIS; infrastructura existentă este dependentă de mărimea bibliotecii, de resursele alocate; dezvoltarea conținutului digital are în vedere, în principal, completarea cataloagelor bibliografice.

c) *Centre, oficii de informare și documentare*, instituții publice cu personalitate juridică sau departamente în cadrul altor structuri instituționale. Sunt definite de următoarele caracteristici: își definesc politica organizațională în concordanță cu tipologia utilizatorilor deserviți și cu structurile instituționale cărora le sunt subordonate; Resursele digitale existente sunt sub forma cataloagelor bibliografice, dar și a bazelor de date full-text, statistice sau de un tip particular, specializate, dezvoltate de aceste structuri ca instrumente specifice de informare și documentare; limba resur-

■ Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID – SINRED ■

selor digitale este în principal limba română, dar sunt utilizate și limbile de circulație internațională, engleza și franceza; cu foarte puține excepții, asemenea structuri de informare și documentare au site Web sau sunt semnalate în site-urile structurilor de care depind; regăsirea informațiilor se realizează după criteriile cunoscute: autor, titlu, cuvinte cheie/descriptori, dar și regăsire liberă pe text sau după criterii specifice; tipul de acces specific acestor structuri este accesul public liber, dar și accesul controlat; software-urile utilizate pentru gestionarea bazelor de date sunt în general unele dezvoltate pentru aplicații specifice; infrastructura existentă este dependentă de mărimea structurii de informare și documentare, de resursele și autonomia financiară; proiecte care au în vedere dezvoltarea de conținut digital vizează în principal capitalizarea resurselor informaționale specifice domeniului în care este specializat centrul sau serviciul de informare și documentare.

Dezvoltări ulterioare

Rezultatele obținute, cercetările și experimentele care vor mai fi efectuate în acest proiect vor permite elaborarea celui mai potrivit model de implementare a unei biblioteci digitale pe o structură GRID.

Ținând seama de obiectivele enunțate, etapele următoare din proiectul SINRED vor avea în vedere *partajarea fondului documentar într-o structură virtuală de tipul bibliotecii virtuale* (prin asigurarea relației dintre baza de date bibliogra-

fică și corespondentul digital al documentelor; identificarea restricțiilor informatice, tehnologice, de infrastructură, de comunicare și de compatibilitate; analiza și stabilirea necesarului de echipamente pentru realizarea sistemului); *identificarea și analiza tipurilor de software dedicate creării/regăsirii documentelor digitale* (prin identificarea tipurilor de software dedicate creării documentelor digitale și selectarea soluției optime; identificarea tipurilor de software dedicate regăsirii documentelor digitale (soluții locale și soluții de consorțiu); *definirea conceptelor de realizare a metabazei de date pentru conținut digital a repertoriului și stabilirea cadrului unitar de acces* (definirea procedurilor de creare a repertoriului; definirea procedurilor de accesare a metabazei de date și a repertoriului); *utilizarea tehnologiei GRID pentru managementul resurselor digitale* (prin realizarea modelului de amplasare a metabazei de date pe structura GRID; experimentarea modelului pe o structură GRID declarată la nivel național; studierea și analiza problemelor legate de dreptul de autor asupra conținutului digital; diseminarea rezultatelor proiectului prin seminare, conferințe, articole, comunicări).

Concluzii

Derularea proiectului va permite partajarea bazelor de date cu instituții care au implementat un soft integrat de bibliotecă, prin conversia datelor în format UNIMARC, contri-

buind în mod esențial la crearea Bibliotecii Naționale Virtuale, obiectiv de bază al Consiliului Național al Bibliotecilor din Învățământ și al Comisiei Naționale a Bibliotecilor, create sub tutela Ministerelor Educației și Cercetării și al Culturii și Cultelor. Totodată, se va contribui substanțial la realizarea Catalogului Național Partajat, alt obiectiv major al organismelor mai sus menționate. Proiectul va propune un model de sistem informatizat de management al resurselor digitale full-text, care beneficiază de avantajele oferite de o structură GRID.

Beneficiile scontate prin derularea acestui proiect sunt: acces printr-o interfață unitară la informațiile publice, tehnice și științifice; dezvoltarea de proceduri de creare, prelucrare, utilizare, diseminare a resurselor digitale full-text; facilitarea unor parteneriate naționale și internaționale bazate pe schimbul de informații; susținerea activității didactice și cercetării; dezvoltarea domeniului Științelor Informării și Comunicării la nivel național; diversificarea tipologiilor de produse și servicii de informare și documentare.

BIBLIOGRAFIE

1. *** *La gestion des documents numeriques des etablissements universitaires du Quebec*. Conference des recteurs et des principaux des universites du Quebec. Montreal, 2004
2. ALLEN, R. J. *Developing a Web Portal for The Computational Grid*. Computational Science and Engineering Department, CLRC

■ Sistem național de management al resurselor digitale în știință și tehnologie bazat pe structuri GRID - SINRED ■

Daresbury Laboratory.

3. BANCIU, Doina. *Sisteme automatizate de informare și documentare.* București: Editura Tehnică, 1996.

4. BUYYA R.; VENUGOPAL, S. A Gentle Introduction to Grid Computing and Technologies. În: *Computer Science of India*, vol. 9, 2005.

5. BAKER, M.; HONG, O.; SMITH, G. *A Status Report on Developing a Grid-enabled Web Portal using Commodity toolkits.* Distributed Systems Group, University of Portsmouth, Portsmouth, UK, 2001.

6. BHATIA, Karan; MEMON, Ashraf; ZASLAVSKY, Ilya; SEBER, Dogan; BARU, Chaitan. *Creating Grid Services To Enable Data Interoperability: An Example From The Geon Project.* San Diego Supercomputer Center, University of California, San Diego.

7. ESCARPIT, Robert. *Théorie générale de l'information et de la communication.* Paris: Hachette, 1990.

8. FOSTER, I.; KESSELMAN, C.; TSUDIK, G.; TUECKE, S. A Security Architecture for Computational Grids. În: *ACM Conference on Computers and Security*, 1998.

9. FOSTER, I.; KESSELMAN, C.; TUECKE, S. *The Anatomy of the Grid: Enabling Scalable Virtual Organizations.* <http://www.globus.org/research/papers/anatomy.pdf>.

10. FOSTER, I.; KESSELMAN, C. *The Grid: Blueprint for a New Computing Infrastructure.* Morgan Kaufmann, 1999.

11. LE COADIC, Yves-François. *La Science de l'Information.* Troisième édition refondue. Paris: Presses Universitaires de France, 2004.

12. MUCCHIELLI, Alex. *Les Sciences de l'Information et de la Communication.* 3-ème édition re-

vue et mise à jour. Paris: Hachette, 2001.

Denise Rotaru

Autoarea

Denise Rotaru este bibliotecar la Biblioteca Națională a României
E-mail: *denise.rotaru@bibnat.ro*

Dezvoltarea tehnologiei informaționale în serviciile de bibliotecă a permis crearea premiselor de construire a cataloagelor naționale colective. Într-un astfel de catalog, controlul de autoritate devine o condiție indispensabilă pentru asigurarea eficienței sistemelor de organizare și accesare a informației.

În acest context se înscrie constituirea Fișierului național de autoritate de vedete de subiect, care, prin limbajul de indexare bazat pe vocabular controlat și printr-o structură semantică și sintactică coerentă, asigură uniformitatea înregistrărilor de autoritate. Limbajul său de indexare se bazează pe limbajul natural, permițând astfel utilizatorului o accesare directă a informației

În bibliotecile din România, până în prezent, instrumentele utilizate pentru descrierea și accesarea conținutului intelectual al unui document se bazează pe termenii Clasificării Zecimale Universale și pe cuvintele-cheie; CZU se bazează pe notații simbolice, iar cuvintele-cheie nu sunt organizate pe baza unui vocabular controlat. Pe lângă aceste instrumente, într-un număr restrâns de biblioteci de profil, au fost construite tezaure specializate.

În aceste condiții, s-a conturat ideea creării *Listei de autoritate de subiecte enciclopedice românești*, bazate pe tehnici comune de indexare

Punerea în practică a acestui demers a condus la o analiză a posibilităților existente de construire a acestei liste, adică, fie pornindu-se de la utilizarea resurselor interne (coroborarea listelor, tezaurelor deja forma-

te), fie apelând la sursele externe (listă de autoritate de vedete de subiect, deja funcțională la nivel de rețea).

Costurile ridicate și perioada de timp mare afectate construirii cu mijloace interne a unei astfel de liste au determinat alegerea celei de-a doua posibilități, opțiunea îndreptându-se spre traducerea și adaptarea *Repertoriului de Vedete de Subiect Enciclopedic Unificat Alfabetic* - RAMEAU.

Alegerea RAMEAU ca bază de constituire a Listei de autoritate de subiecte enciclopedice românești a fost argumentată de apropierea de ordin lingvistic și cultural și de nivelul său de funcționabilitate. RAMEAU este organizat într-o rețea care cuprinde peste 200 de biblioteci și alte instituții documentare și prezintă un sistem fiabil din punctul de vedere al reprezentării, căutării și regăsirii informației.

Prin urmare, în anul 2003, prin efortul conjugat al Asociației Bibliotecilor Publice din România, Bibliotecii Naționale a României și cu sprijinul oferit de Ministerul Culturii și Cultelor, au fost puse bazele colaborării cu Biblioteca Națională a Franței în vederea demarării activității de traducere și adaptare RAMEAU.

Biblioteca Națională a României a pus la punct Programul RAMEAU, constituit din trei etape-proiecte:

- traducerea și adaptarea Listei de autoritate și a Ghidului de indexare RAMEAU;
- formarea formatorilor RAMEAU în rețeaua de biblioteci din România;
- implementarea/funcționarea

RAMEAU având în vedere crearea Fișierului național de autoritate de subiecte, comun tuturor bazelor de date din bibliotecile românești.

În consecință, s-a format un colectiv de traducători compus din bibliotecari specialiști din biblioteci județene (Biblioteca Județeană „I. N. Roman” - Constanța, Biblioteca Județeană „O. Goga” - Cluj, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” - Galați, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” - Iași, Biblioteca Județeană „G. Barițiu” - Brașov), biblioteci universitare (Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” - București, Biblioteca Centrală Universitară „L. Blaga” - Cluj, Biblioteca Centrală Universitară „M. Eminescu” - Iași, Biblioteca Centrală Universitară „E. Todoran” - Timișoara), Institutul de Memorie Culturală - CIMEC, Biblioteca Națională Militară și Biblioteca Națională a României, care a deținut și rolul de coordonator al întregului program.

Corpul traducerii, constituit din Ghidul de indexare RAMEAU - edițiile 1999 și 2004 - și Lista de Autoritate RAMEAU, formată din 8 volume, însumând împreună cu Ghidul de indexare peste 9.000 de pagini standard, a fost tradusă în întregime în perioada 2004-2006, încheindu-se astfel, prima etapă a Programului RAMEAU. Operațiunea de traducere și adaptare s-a efectuat în tabele standard, conținând câmpurile de descriere, urmând ca informația astfel construită să fie exportată într-un format de bază de date adecvat.

În anul 2006 s-a încheiat

Convenția de cooperare între Biblioteca Națională a României și Biblioteca Națională a Franței, convenție care prevede acordarea asistenței de către partea franceză în realizarea Programului RAMEAU în România.

Prin urmare, în cursul aceluiași an, cu sprijinul financiar și logistic acordat de Ministerul Culturii și Cultelor, s-a desfășurat etapa de formare a formatorilor RAMEAU din rețeaua de biblioteci din România și din Republica Moldova, concretizată în cursul susținut de specialiștii Centrului național RAMEAU din cadrul Bibliotecii Naționale a Franței.

În prezent, Ghidul de indexare, tradus și corectat, urmează să fie pus la dispoziția profesioniștilor din domeniu în vederea stabilirii, conform cu standardele acceptate și utilizate în bibliotecile din România, a variantei finale care se va institui ca instrument de lucru autorizat, general valabil pentru indexatorii români.

Ghidul de indexare RAMEAU cuprinde Regulile de indexare și Listele de subdiviziuni flotante aplicabile intrărilor-vedetă, care sunt împărțite pe categorii, în funcție de domeniul în care se aplică. Lista de subdiviziuni flotante indică localizarea subdiviziunilor în categoriile de intrări-vedetă.

În esență, *Ghidul de indexare* explică funcționarea RAMEAU ca limbaj de indexare preordonat, ceea ce înseamnă că elementele vedetei de subiect construite (intrarea-vedetă, subdiviziuni de subiect, geografice și de formă) sunt ordonate în șiruri logice, con-

form unei semantici bine determinate, cu intenția de a acoperi cât mai complet un domeniu dat, anticipându-se astfel căutarea unui subiect.

Lista de autoritate RAMEAU este formată din ansamblul înregistrărilor de autoritate RAMEAU. Constituirea ei a avut ca punct de plecare Repertoriul de Vedete de Subiect (RVM) al Bibliotecii Universității Laval din Québec. Prin urmare, fiind o listă de termeni construiți *apriori*, nu toate înregistrările de autoritate au fost utilizate pentru indexarea documentelor BnF.

Construirea Listei de autoritate de subiecte românești a început practic odată cu traducerea și adaptarea vocabularului RAMEAU în limba română. Traducerea a pus probleme deosebite bibliotecarilor-traducători.

Lista de autoritate de vedete de subiect se prezintă, deci, sub forma unui fișier de autoritate cuprinzând totalitatea înregistrărilor de autoritate. Fiecare înregistrare de autoritate este constituită dintr-un ansamblu de zone care servesc drept puncte de acces pentru înregistrările bibliografice. Zona *Domeniu (Domenii)* conține indicele de clasificare Dewey, care definește domeniile din care face parte vedeta de subiect. Inițial, s-a încercat separarea corpului traducerii pe domenii, ceea ce ar fi fluidizat cu mult operațiunea de traducere. Însă, s-a constatat că mai mult de 55% din înregistrări nu aveau indicele Dewey în zona respectivă. În consecință, s-a renunțat la împărțirea pe domenii, traducă-

torii rămânând să petreacă o îndelungată perioadă între Scylla și Charybda unor terminologii vaste, cuprinzând toate domeniile cunoașterii umane. Flexibilitatea formației de indexator-clasificator a constituit un avantaj de netăgăduit în traducerea listelor de termeni organizați alfabetic, fără să fie sistematizați pe domenii.

În operațiunea de traducere și adaptare propriu-zisă, probleme serioase au fost ridicate de:

- echivalarea în limba română a unui mare număr de termeni de specialitate aparținând unor domenii puțin sau deloc prezente în literatura de specialitate românească de până acum (ex. economie, informatică, inginerie genetică etc.);

- echivalarea unor termeni care țin de practici socio-lingvistice și culturale cu grad mare de specificitate;

- traducerea în limba română a unor termeni din domeniul biologiei - nume de păsări, plante sau pești nereprezentate în taxonomii și alte materiale de referință autorizate.

Pentru *primul caz* s-a luat spre exemplificare domeniul informaticii. Terminologia acestui domeniu a fost tradusă de către francezi în proporție de 85%, cu multă minuțiozitate, nu rareori excesivă. Traducătorul român s-a văzut într-o situație relativ ciudată: să traducă termenii respectivului domeniu din franceză nu în română, ci... în engleză (sic!), aceasta deoarece terminologia sus-amintită a pătruns în limba română mai întâi prin limba engleză, iar utilizatorii români nu au avut alternative (echivalențe) autori-

zate. Dacă pentru „*ordinateur*” exista *calculator*, pentru „*logiciel*” s-a optat pentru *soft* în loc de program de calculator, datorită frecvenței de utilizare în limba curentă. În general, termenii noi sunt validați în sursele de referință, sau de către persoane-surse autorizate. În recent apăruta lucrare „Influența limbii engleze asupra limbii române în terminologia informaticii”, Radu Trif - cercetător la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti” -, diferențiază împrumuturile justificate de barbarisme. El recomandă echivalarea termenilor străini în limba română, în cazul în care există posibilitatea reprezentării lor exacte și acceptarea termenilor în limba-sursă ca atare, acolo unde nu se poate face echivalarea.

Discuțiile purtate de traducătorii RAMEAU-ului cu persoane autorizate din cadrul învățământului universitar și al altor instituții de profil pe marginea terminologiei informaticii au relevat începutul procesului de „filtrare”, de adaptare a terminologiei menționate.

Un ajutor pentru traducători în această direcție a fost dat și de recomandările din *Regulile generale pentru elaborarea și dezvoltarea tezaururilor monolingve* (ISO 2788-1986) pct.6.5.2 și 6.5.4.

Pentru *cel de-al doilea caz*, al termenilor dificil de tradus datorită specificității socio-lingvistice și culturale, neechivalabile în limba română, s-a luat în considerare, în principal, gradul de incidență a acestui tip de termeni în lucrările intrate în biblioteci și s-a optat fie pentru

renunțarea la echivalarea în limba-țintă (spre exemplu acronimele locale), fie pentru menținerea formei franceze, adăugând note explicative (ex. terminologie din domeniul religiei, forme administrative specifice vechi etc.).

În ceea ce privește *cel de-al treilea caz* - traducerea unor nume de plante, pești sau păsări, în Ghidul de indexare, capitolul „Ființe vii”, paragraful 2.1, se recomandă ca termenul de identificare a unei entități să fie redat „fie în latină, atunci când denumirea populară are mai multe niveluri (specie, gen, familie) și nu are o utilizare curentă printre non-specialiști, fie în franceză - atunci când denumirea este larg răspândită și nu este ambiguă”, folosind în acest caz, materiale de referință autorizate. Au existat însă destule situații în care, la un nivel sau altul al relațiilor dintre termenii listei (intrare, UP, TG, TA, TS), redarea taxonomică din textul francez nu s-a menținut la același nivel, îngreunând astfel traducerea termenilor; de asemenea, au existat situații în care, deși nivelul taxonomic era respectat, termenii populari nu au putut fi regăsiți în limba română datorită nereprezentării lor în materialele de referință consultate. În acest caz, legătura de echivalare a fost păstrată numai prin intermediul limbii latine. În faza actuală, aceste cazuri nu au fost soluționate, denumirile în franceză fiind redate ca atare. În momentul în care lista de autoritate va avea o formă definită, într-o bază de date dedicată, se vor putea lua decizii pertinente privitoare la această

problemă.

Așa cum este specificat în Ghidul de indexare, Lista de autoritate enciclopedică se constituie pe măsura necesităților formulate de indexare și evoluează pe baza propunerilor făcute de rețeaua de utilizatori, este un sistem dinamic în care descriptorii sunt supuși modificărilor în funcție de evoluția conceptelor, deci a lexicului.

Avantajul net care departajează sistemul RAMEAU de celelalte sisteme de exprimare și accesare a informației constă în formularea termenilor de căutare/regăsire în limbaj natural.

Eficiența regășirii informației depinde de construirea termenilor și formulelor de căutare într-un raport cât mai strâns cu termenii utilizați de indexatori.

În marea majoritate a cazurilor, utilizatorii unei biblioteci au nevoie de informații cu un grad de precizie cât mai mare. Limbajul de indexare RAMEAU este un limbaj pre-coordonat, ceea ce permite dezvoltarea unui vocabular controlat mai specific, favorizând precizia indexării și, implicit, a căutării.

La nivel de Listă de autoritate de subiecte, organizarea ierarhică a relațiilor semantice dintre termenii săi (TG, TS, TA) facilitează filtrarea informației de către utilizator, oferindu-i un mod analitic de consultare. Relațiile semantice de tip ierarhic permit regăsirea noțiunilor sau conceptelor încadrate logic (TG,TS) iar relațiile de echivalență (UP) permit regăsirea acelorași noțiuni și concepte deopotrivă în limbaj

științific și de popularizare.

Este însă la fel de adevărat că utilizatorul caută în numeroase cazuri informații de ordin general sau interdisciplinare. Acest gen de informații legate de subiectul documentelor poate fi obținut în condițiile post-coordonării. Proiectul FAST (*Faceted Application of Subject Terminology*), conceput de OCLC și Biblioteca Congresului, pare să ofere această oportunitate. FAST dispune de un vocabular controlat (al LCSH) care este fațetat; vedetele (intrările-vedetă și subdiviziunile flotante) sunt separate în patru grupe, patru fațete: fațeta subiect, fațeta geografică, fațeta formă și fațeta cronologică, fiecare fațetă fiind un fișier de autoritate. Aplicarea sa în sistemul de accesare a informației, prin combinarea ad-hoc a termenilor, acoperă căutarea informației la modul general și interdisciplinar.

Rămâne de discutat cât de benefic ar fi acest sistem de organizare a Listei de autoritate de vedete de subiect la nivelul indexării, dacă toate fațetele sunt aplicabile în aceeași măsură, dacă nu se pierde prea mult din precizia informației, din fațeta subiect, în favoarea extensiei ei etc. Poate ar fi util să se cunoască tendințele manifestate de un număr cât mai mare de utilizatori în ceea ce privește formularea căutării în bibliotecile din România.

Întârzierea cu care s-a implementat acest Fișier de autoritate are și avantajele ei. În momentul de față, bibliotecile cele mai avansate din punct de vedere informatic sunt din ce în ce mai neliniștite din cauza

concrenței Internetului, ceea ce accelerează perfecționarea acestor sisteme de organizare și diseminare a informației. În aceste circumstanțe, încercăm să prezentăm utilizatorilor noștri un sistem cât mai „*updatat*” la nevoile de accesare a informației.

BIBLIOGRAFIE

1. *** FAST: *Faceted Application of Subject Terminology*. <http://www.oclc.org/research/projects/fast>
2. BELAIR, J.A.; BOURDON, Fr.; MINGAM, M. *Le Répertoire de vedettes-matière et RAMEAU: deux langages d'indexation en français: un luxe nécessaire*. În: *International cataloguing and bibliographic control*, vol. 36, nr. 2, 2006. http://www.ifla.org/IV/ifla71/papers/145f-Belair_Bourdon_Mingam.pdf
3. BIBLIOTHEQUE NATIONALE DE France. *Guide d'indexation RAMEAU*. 2004
4. MUENNICH, M. *German Authority Work and Control*. <http://digitalarchive.oclc.org/da/ViewObjectMain.jsp;jsessionid=84ae0c5f82406cf877d0c95448db8991d709911a6a8d?fileid=0000003520:000000091774&reqid=354>
5. TRIF, R. *Influența limbii engleze asupra limbii române în terminologia informaticii*. București: Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, 2006.

Comisia Națională a Bibliotecilor și cercetarea în domeniul biblioteconomiei în România

Tabita Chiriță

Autoarea

Tabita Chiriță este șeful serviciului Cercetare. Dezvoltare din cadrul Bibliotecii Naționale a României
E-mail: tabita.chirita@bibnat.ro

1. Aspecte ale Sistemului infodocumentar românesc

Principalele puncte slabe ale Sistemului infodocumentar românesc sunt determinate de asimilarea defectuoasă a elementelor nou apărute în domeniul infodocumentar, ca urmare a exploziei tehnologice și informaționale, fenomen ce a produs, mai ales după 1980, schimbări radicale în funcționarea instituțiilor infodocumentare din toată lumea. Am ajuns la această concluzie ca urmare a observațiilor făcute cu ocazia unor vizite documentare în biblioteci din țară și din străinătate, a parcurgerii literaturii de specialitate dedicate acestui subiect, precum și a experienței avute în cadrul Comisiei Naționale a Bibliotecilor.

În majoritatea țărilor occidentale, aceste schimbări au fost făcute treptat și au beneficiat de toate etapele necesare asimilării lor: *analiza, implementarea, monitorizarea, ajustarea*. Managementul și marketingul de bibliotecă, cercetările privind capacitatea sistemului de a asimila noile tehnologii, pregătirea personalului, realizarea de proiecte și programe la nivel de sistem, colaborarea între instituțiile sistemului au constituit instrumentele de bază ale schimbării.

În România, schimbările majore în sistemul infodocumentar au început abia în 1990. În aceste condiții, singura posibilitate pentru instituțiile românești de a recupera decalajul și de a se alinia instituțiilor infodocumentare occidentale a fost mimetismul, manifestat în mai multe direcții:

- *Informatizarea bibliotecilor*

lor. Acest demers a început chiar în 1990. În 1995, majoritatea bibliotecilor mari și mijlocii aveau soft integrat de bibliotecă. Etapa imediat următoare ar fi trebuit să fie realizarea catalogului național partajat. Din păcate, în România, informatizarea instituțiilor infodocumentare nu a fost privită ca o etapă a unui proces complex de modernizare, ci ca un scop în sine.

- *Digitizarea*. Dacă peste tot în lume au fost demarate proiecte de digitizare a documentelor, am început și noi să digitizăm, dar nici până astăzi nu există o bază de date a documentelor digitizate în România, pentru a se evita dublarea acestor operațiuni în mai multe biblioteci.

- *Structura organizatorică*. Adoptarea principiilor de management și de marketing, ce vizează adaptarea la noile cerințe ale societății contemporane, s-a făcut sporadic și inconsistent. Serviciile de informare (centrele de informare comunitară, serviciile de referințe) au apărut și s-au dezvoltat în absența unor cursuri profesionale adecvate.

Cauzele insuccesului mimetismului

Implicarea politicului în activitatea acestor instituții are, de cele mai multe ori, valențe negative și din cauza faptului că persoanele acreditate să discute cu reprezentanții administrației centrale și locale sunt semi-profesioniste, deși sunt considerate experte ale domeniului - au un limbaj adecvat, în schimb nu au baza teoretică și nici experiență pentru a aborda pertinent

■ Comisia Națională a Bibliotecilor și cercetarea în domeniul biblioteconomiei în România ■

un subiect sau altul al domeniului. Impostura ține loc de profesionalism. De cele mai multe ori, cel chemat să participe la procesul de decizie privind o problemă legată de instituțiile infodocumentare nu se documentează adecvat, astfel încât să convingă prin cifre, prin argumente calitative, ci folosește același limbaj de lemn, informații dispersate, aflate întâmplător. Acest lucru se reflectă inevitabil asupra modului în care sunt privite instituțiile infodocumentare.

Așadar, de cele mai multe ori, deciziile importante care se iau la nivelul întregului sistem nu au ca bază o cercetare coerentă, ci mai degrabă judecăți conjuncturale.

Concluzia analizei întreprinse

Peisajul actual al sistemului infodocumentar din România arată ca un puzzle, cu câteva piese lipsă și alte câteva greșit plasate.

Această concluzie este probată și de o analiză cantitativă comparativă privind gradul de interes al specialiștilor din țară și din străinătate față de anumite subiecte, pornind de la frecvența apariției articolelor în publicațiile periodice de specialitate.

2. O analiză cantitativă privind gradul de interes al specialiștilor din domeniul infodocumentar față de unele subiecte de actualitate

Analiza a fost făcută pe un eșantion de 4.844 de abstracte ale unor articole publicate în 60 de publicații periodice româ-

nești și străine (sursa utilizată pentru analiza de față: *ABSI: abstracte în bibliologie și știința informării*, 2002-2007).

Numărul de articole românești: **1.233**

Numărul de articole străine: **3.611**

Pentru a stabili gradul de preocupare al specialiștilor români față de problemele de actualitate ale sistemului infodocumentar, am analizat articolele apărute pe următoarele teme:

- Biblioteci - Management
- Biblioteci - Marketing
- Cercetare în biblioteconomie
- Parteneriat interbibliotecar
- Baze de date
- Baze de date pe WEB
- Digitizare documente
- Biblioteci virtuale

Rezultatele obținute sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Nr. articole românești	Nr. articole străine
Biblioteci - Management	
15	27
Biblioteci - Marketing	
15	36
Cercetare în biblioteconomie	
5	38
Parteneriat interbibliotecar	
24	152
Baze de date	
33	88
Baze de date pe WEB	
1	12
Digitizare documente	
14	116
Biblioteci virtuale	
18	20

Dacă facem raportul între numărul articolelor străine și

numărul articolelor românești (3.611/1.233), obținem rezultatul: **2,9**.

Am pornit de la ipoteza că, dacă se păstrează acest raport și pe domenii, gradul de preocupare al specialiștilor români este aproximativ egal cu cel al specialiștilor străini. Pentru a avea o imagine mai clară, am considerat că raportul de **2,9** reprezintă baza discuției și, în consecință, l-am aproximat cu unitatea, am făcut același calcul matematic pentru toate celelalte măsurători (*vezi fig. 1*).

Propun următoarele raționamente:

- Dacă datele obținute se află sub valoarea **1**, înseamnă că preocuparea specialiștilor români față de respectivul subiect este mai mare decât cea a specialiștilor străini; dacă valoarea obținută este mai mare de **1**, înseamnă că preocuparea specialiștilor români este mai mică decât cea a specialiștilor străini;

- Dacă raporturile obținute sunt cuprinse între **0,5** și **1,5**, putem spune că preocupările specialiștilor români și străini pentru o anumită temă sunt similare;

- Dacă raporturile obținute sunt mai mari de **1,5** sau mai mici decât **0,5**, am considerat că interesul specialiștilor români diferă de cel al specialiștilor străini.

Analiza rezultatelor prezentate în fig. 1 reflectă o stare de fapt: dat fiind că în structurile infodocumentare românești au fost implementate tehnologii noi, elemente de marketing, de management, pe aceste paliere preocuparea spe-

■ Comisia Națională a Bibliotecilor și cercetarea în domeniul biblioteconomiei în România ■

cialiștilor români și străini este aceeași.

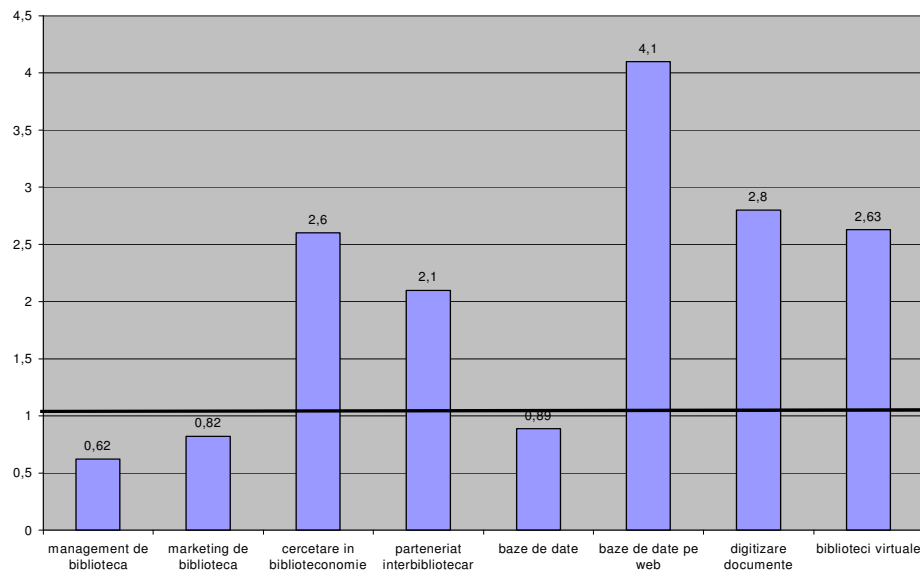

Fig. 1 Rezultatul analizei cantitative

În cazul specialiștilor români însă, această preocupare nu se concretizează în cercetări propriu-zise, care să respecte etapele logice ale oricărui demers nou: *documentare, implementare, monitorizare, îmbunătățire* și, în final, *realizarea unui produs, serviciu, activitate*, asimilate de instituție.

Unele dintre subiectele pe care le-am avut în vedere în această analiză țin de activitatea de cercetare. După cum reiese din fig. 1, cercetarea nu este un subiect care să preocupe instituțiile infodocumentare românești - ponderea articolelor românești având ca temă cercetarea este de **2,6** ori mai mică decât cea a articolelor străine.

Același lucru îl putem spune și despre colaborarea interbibliotecară - specialiștii străini scriu de **2,1** ori mai multe articole care au ca subiect parteneriatul interbibliotecar. Acest lucru devine, evident, o

mare problemă pentru sistemul național infodocumentar, care, în secolul 21, nu poate fi conceput decât într-o rețea, ceea ce înseamnă mai ales colaborare, protocoale, utilizarea unor formate uniforme etc.

În ceea ce privește bazele de date, preocupările celor două categorii de specialiști sunt asemănătoare. Când vorbim însă de baze de date în rețea, preocuparea specialiștilor români este de **4,1** ori mai mică decât a specialiștilor străini.

Cu toate că multe dintre biblioteci digitizează documente, preocuparea pentru acest subiect este de **2,8** în cazul specialiștilor români, fapt care arată că se lucrează mecanic, fără să existe un proiect în care fiecare dintre biblioteci să conștientizeze necesitatea acțiunii în sine. Faptul că specialiștii români nu au o viziune coerentă asupra acestei probleme îi face să abordeze foarte puțin în scris

subiectul digitizării.

Realizarea bibliotecii virtuale include în mod automat ideea de bibliotecă virtuală națională și presupune, ca etapă premergătoare, realizarea unui program național de digitizare, a catalogului național partajat, precum și alte elemente care țin în mod necesar de lucrul în parteneriat. Numărul mic de articole scrise de specialiștii români - de **2,63** de ori mai puține în comparație cu cele scrise de specialiștii străini - arată stadiul incipient în care se află proiectul de realizare a unei biblioteci digitale românești.

În ceea ce privește analiza propusă, este important să precizăm că multe dintre articolele scrise de specialiștii români sunt, în fapt, compilații din articole străine.

■ Comisia Națională a Bibliotecilor și cercetarea în domeniul biblioteconomiei în România ■

---

3. Inițiative ale Comisiei Naționale a Bibliotecilor privind activitatea de cercetare în biblioteconomie

Comisia Națională a Bibliotecilor s-a înființat conform Legii bibliotecilor nr.334 din 31/05/2002, ca autoritate națională științifică și de decizie pentru bibliotecile de drept public, cu personalitate juridică, sub autoritatea Ministerului Educației și Cercetării și a Ministerului Culturii și Cultelor.

Una dintre funcțiile CNB este cea referitoare la cercetarea în domeniul biblioteconomiei și științei informării: avizează programele de cercetare în domeniul biblioteconomiei, istoriei cărții și științei informării.

Așadar, CNB trebuie să avizeze programe de cercetare în domeniu, programe propuse de instituții infodocumentare, de asociații de profil sau de donatorii principali de credite.

Anul acesta, Comisia Națională a Bibliotecilor lucrează la elaborarea Strategiei Sistemului Național al Bibliotecilor din România. Ținând cont de situația cercetării în domeniul biblioteconomic din România, mai exact de inexistența unui program de cercetare coerent în bibliotecă, CNB a considerat că este necesar ca una dintre direcțiile strategice să se refere strict la acest capitol. Este vorba despre *Direcția strategică 5 - Implementarea cercetării în domeniul biblioteconomic: „cercetarea în domeniul biblioteconomic este o condiție esențială pentru asigurarea unei funcționări la parametri optimi a instituțiilor aparținând*

sistemului național de biblioteci, pe de o parte și a funcționării sistemului ca întreg pe de altă parte.

Obiectivul 1 - Introducerea activității de cercetare în domeniul biblioteconomic ca activitate curentă în bibliotecile mari din România.

Acțiuni și rezultate:

- Asigurarea unui personal de specialitate în bibliotecile mari (cu peste 100 de salariați), care să aibă ca obiect al activității, scris în fișa postului, activitatea de cercetare în domeniul biblioteconomic;

- Identificarea metodelor și mijloacelor de cercetare în domeniul biblioteconomic, stabilirea unui program de cercetare prin colaborare între bibliotecile mari”.

Un alt aspect al cercetării care este cuprins în Strategie este cel legat de cercetarea în domeniul prezervării și conservării: *Direcția strategică 3 - Dezvoltarea, diversificarea și conservarea colecțiilor de bibliotecă.* Obiectivul 4 al acestei direcții strategice prevede „*stabilirea unei politici de prezervare, conservare și restaurare a documentelor la nivel național, conform standardelor internaționale*”, printre acțiunile și rezultatele previzionate numărându-se „*editarea unei publicații periodice de specialitate care să cuprindă cercetările în domeniul prezervării, conservării și restaurării documentelor de bibliotecă*”.

Considerăm că există biblioteci în România în care se fac cercetări în domeniul conservării și patologiei cărții, drept care găsim deosebit de

utilă editarea unei publicații seriale de specialitate care să încurajeze cercetarea și, în același timp, colaborarea între specialiștii de profil din sistemul național de bibliotecă.

4. Concluzii

- Nici o strategie și nici o comisie nu pot să determine un manager să includă cercetarea în activitatea curentă a bibliotecii dacă managerul respectiv nu dorește acest lucru. CNB își asumă rolul de a crea cadrul necesar unei asemenea activități și de a semnală problemele legate de neimplementarea unei politici de cercetare la nivel de sistem de bibliotecă din România.

- Considerăm că este un efort important pe care ar trebui să îl facă instituțiile care includ în planul lor activități de cercetare; de asemenea, considerăm că acest efort merită făcut pentru că el va ajunge să se amortizeze în final prin îmbunătățirea activității la nivel instituțional.

În faza de început a acestei activități credem că ar fi foarte util ca marile biblioteci să realizeze proiecte de cercetare în colaborare.

Cercetarea în bibliotecile europene reflectată în periodicul *Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate*

Anca Moraru

Autoarea

Anca Moraru este bibliotecar la Biblioteca Națională a României
E-mail: anca.moraru@bibnat.ro

Publicația „*Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate*” apare neîntrerupt din 1964. De-a lungul timpului, periodicul a adus în atenția publicului de specialitate, problematica și noutățile din domeniul biblioteconomiei și al științei informării. Având structura unui caleidoscop, numerele publicației tratează probleme variate - de la impactul noilor tehnologii informaționale asupra domeniului până la prezentarea de noi sisteme și programe, de la organizarea serviciilor și a colecțiilor, cu deosebire a celor neconvenționale, până la studii de caz, de la studierea unor concepte noi precum micromanagementul și managementul calității până la analiza raportului dintre bibliologie și domenii conexe precum socionica și psihologia.

Dat fiind faptul că publicația nu este structurată pe numere tematice, fiecare număr cuprinde traduceri variate, care reflectă mai mult sau mai puțin tendințele internaționale în biblioteconomie și știința informării din momentul apariției lui.

Proiectele de cercetare derulate sau aflate în derulare în bibliotecile europene reprezintă un subiect de dată recentă. Studiind numerele „*Biblioteconomiei...*” din perioada 2000-2007, nu am identificat decât patru traduceri care să aibă legătură mai mult sau mai puțin cu acest subiect: „*Cercetarea la Biblioteca Națională a Franței*”, de Thierry Cloarec și Daniel Renoult (nr. 4/2002), „*Cercetări regionale în domeniul biblioteconomiei*”, de N. S. Kartașov (nr. 1/2005), „*Biblio-*

tecile de cercetare din Polonia” de Henryk Hollender (nr. 2/2006) și „*Când aud vorbindu-se de patrimoniu ies din atitudinea mea rezervată*”, de Pierre-Jacques Lamblin (nr. 4/2006). Cu toate acestea, nici una dintre cele patru traduceri nu tratează în mod direct subiectul cercetării în bibliotecile europene. Dar să vedem ce anume conțin aceste traduceri.

Astfel, „*Cercetarea la Biblioteca Națională a Franței*”, probabil textul care se apropie cel mai mult de subiect, face o trecere în revistă a principalelor direcții de cercetare ale bibliotecii. Cercetarea în cadrul Bibliotecii Naționale a Franței este mai apropiată de partea aplicativă decât de cea teoretică, motiv pentru care, uneori, este greu de făcut distincția între cercetarea propriu-zisă și lucrările foarte specializate. În cooperare cu partenerii științifici, biblioteca se implică în cercetări aplicate în fizică și chimie ori în științele ingineresti. Dat fiind vechimea textului, este prezentat și planul trienal al bibliotecii pentru perioada 2001-2003, cu proiecte pe probleme de tratare și conservare a datelor digitale și de depozit legal al site-urilor Web. Cercetările întreprinse în cadrul Bibliotecii Naționale a Franței pot fi împărțite în câteva mari domenii tematice: bibliografie; suporturi, utilizări și circulația documentelor; patrimoniu numismatic, gliptografic și muzical; conservare. Articolul însă nu face decât referiri generale și nu precizează care sunt proiectele, etapele de derulare și rezultatele obținute de bibliotecă.

■ Cercetarea în bibliotecile europene reflectată în periodicul *Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate* ■

„Cercetările regionale...” ale lui N. S. Kartaşov fac câteva observații generale, teoretice asupra monitorizării bibliotecilor (din Rusia), care se deosebește totuși de cercetările biblioteconomice obișnuite. Monitorizarea presupune culegerea de informații, pe baza unui set de indicatori standard, cu ajutorul procedurilor standard și evaluarea situației și a subiecților într-o formă, de asemenea, standard. Indicatorii trebuie stabiliți la începutul procesului pentru a face posibilă comparația în timp. Principiul fundamental, în organizarea monitorizării regionale a activității de bibliotecă, este mișcarea unidirecțională: tot sistemul de monitorizare trebuie să fie concentrat pe soluționarea unor obiective administrative concrete.

Foarte important este și principiul complexității. Pentru respectarea acestuia sunt necesare câteva condiții: monitorizarea direcțiilor de dezvoltare a bibliotecilor, care trebuie să se realizeze în raporturi de reciprocitate; realizarea obiectivelor conform tendințelor, începând cu urmărirea proceselor de bibliotecă și terminând cu elaborarea recomandărilor în scopul îmbunătățirii situației ș.a. Printre principiile monitorizării activităților de bibliotecă trebuie amintite *supravegherea continuă* a „obiectivului”, *periodicitatea înregistrării informațiilor* despre modificările care au loc, *posibilitatea comparării* indicatorilor utilizați etc. Situația biblioteconomică din regiunile Rusiei este în continuă schimbare. Nivelul de dezvoltare al biblioteconomiei

dintr-o anumită regiune trebuie comparat cu nivelurile altor regiuni.

O condiție metodologică importantă pentru a compara sistemele regionale este înțelegerea sistemului biblioteconomic al întregii țări. Sistemul național al standardelor privind resursele de bibliotecă, deși reflectă unele normative internaționale în ceea ce privește satisfacerea nevoilor utilizatorilor, este același pentru întreaga Rusie. Din acest motiv, stabilirea normelor de bibliotecă trebuie să ia în calcul diferențele regionale, pentru ca planificarea de bibliotecă să fie eficientă. Nu în ultimul rând, monitorizarea bibliotecilor trebuie să urmeze recomandările metodologice stabilite de către Ministerul Culturii și Comitetul de Statistică al Federației Ruse. În final, Biblioteca de Stat a Rusiei și Biblioteca Națională a Rusiei vor elabora propuneri și recomandări la nivel național, iar bibliotecile centrale, la nivel regional.

În „*Bibliotecile de cercetare din Polonia*”, Henryk Hollender face o prezentare generală, sistematizată, a rețelelor de biblioteci care, printre alte activități specifice domeniului, se ocupă și de cercetare. După un scurt istoric al rețelelor de biblioteci poloneze (cu date privind înființarea și răspândirea teritorială), autorul face o referire amplă la bibliotecile de cercetare - un grup specific, dar slab definit în Polonia. Bibliotecile de cercetare standard aparțin unor instituții de învățământ, universități și facultăți și au colecții ce variază între 300.000 și 3.000.000 de volu-

me. Bibliotecile specializate au, de asemenea, statut de biblioteci de cercetare. Este cazul Bibliotecii Centrale a Transporturilor (Centrul Ministerial de Informare Științifică, Economică și Tehnică) și al Bibliotecii Centrale a Biroului General de Statistici. Alte biblioteci de acest fel, precum Biblioteca Generală de Medicină sau Biblioteca Centrală de Agronomie, reflectă vechea organizare științifică a țării.

Sunt prezentate și bibliotecile Academiei Poloneze de Știință, instituție care reunește, în același timp, comunitățile de savanți și instituțiile de cercetare. Colecțiile Academiei de Știință sunt utile cercetării în științele naturale, umaniste și sociale. Urmează bibliotecile universitare, care sunt un exemplu de biblioteci de cercetare, în special cele mari și vechi, precum Biblioteca Jagellonnă din Cracovia. Ele dețin mai mult de 75% din colecțiile bibliotecilor de cercetare (din care 84% sunt fonduri speciale) și servesc 80% din cititorii care frecventează bibliotecile de cercetare. Este adusă în discuție problematica documentelor electronice, dat fiind că bibliotecile de cercetare au, de departe, cea mai bună situație în această privință. Multe dintre bibliotecile poloneze de cercetare s-au inspirat din modelul de funcționare al bibliotecilor americane și vest-europene și oferă aceleași servicii.

După o prezentare a câtorva clădiri construite recent pentru a adăposti colecțiile extinse ale unor biblioteci precum Biblioteca Universității din Varșovia, Biblioteca Jagellonnă

■ Cercetarea în bibliotecile europene reflectată în periodicul *Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate* ■

din Cracovia ori Școala Politehnică Sainte-Croix din Kielce, se amintește și de informatizarea serviciilor. Consultarea cataloagelor online și informatizarea împrumutului nu reprezintă ceva excepțional în cadrul bibliotecilor poloneze de cercetare. Colaborarea între biblioteci se bazează, de asemenea, pe uniformizarea fișierelor de autoritate. Un exemplu excelent este Fișierul Central de Autoritate pe Subiecte, administrat de Biblioteca Universitară din Varșovia, alcătuit din peste 946.000 de vedete de autoritate, dintre care mai mult de 296.000 în limbajul *Kaba*, creat după modelul *Rameau*.

Articolul se încheie cu o prezentare a Bibliotecii Naționale, în contextul rețelelor bibliotecilor de cercetare. Opinia generală este că aceasta nu sprijină suficient bibliotecile de cercetare și își concentrează eforturile doar asupra bibliotecilor colectivităților teritoriale, a unei activități editoriale foarte bogate și a organizării de expoziții. Se uită, însă, că Biblioteca Națională publică bibliografia națională curentă și bibliografia articolelor de periodice, administrează cataloagele centrale intens consultate și se află în spatele Catalogului Național Partajat *Nukat*.

În ultimul, dar nu cel din urmă articol, „*Când aud vorbindu-se de patrimoniu ies din atitudinea mea rezervată*”, Pierre-Jacques Lamblin prezintă câteva constatări rezultate după doi ani și jumătate de activitate desfășurată în depozitele de patrimoniu al bibliotecii, arhivelor și muzeului

municipal al orașului Douai (Franța). Orașul a avut o universitate din 1562 până în 1887. Biblioteca publică din Douai a fost creată pe timpul lui Ludovic al XV-lea și a fost transformată, în secolul al XIX-lea, în bibliotecă comunală. Reconstruirea bibliotecii a dus la apariția unei frumoase clădiri, în spiritul optimist și igienist al anilor 50 ai secolului XX.

Principala caracteristică a fondurilor conservate aici este lipsa unei coerențe globale. Autorul expune etapele de identificare a colecțiilor și a documentelor de importanță deosebită pentru patrimoniu. Prin studierea tuturor depozitelor și a colecțiilor, au fost identificate documente unicate și au fost alcătuite liste pentru restaurarea și reorganizarea documentelor pe criterii profesionale. A început o inventariere cât mai amănunțită a fondurilor, unificându-se în același timp cataloagele. Fără îndoială, ar trebui realizată și o bază de date, cu toată structura imprecisă și numeroasele variante ale formelor de descriere din colecții.

Mai multe rapoarte științifice, în special cele ale Consiliului Superior al Bibliotecilor, au subliniat faptul că dezvoltarea lecturii publice din ultimii 20 de ani nu a fost însoțită de un efort corespunzător de conservare și punere în valoare a patrimoniului documentar. Totuși, au fost lansate multe inițiative locale într-un peisaj descentralizat destul de confuz. Dar cum să se inventarieze și să se salveze tot ce se poate inventaria și salva, fără

un eșalon intermediar la nivel regional care să coordoneze, inventarieze și stocheze definitiv sau temporar ceea ce instituțiile de depozitare nu pot conserva și pune în valoare în mod convenabil, favorizând, în același timp, accesul și studiarea acestui întreg patrimoniu?

În fiecare moment, având în vedere numărul lor necunoscut sau puțin cunoscut, documentele patrimoniale se deteriorează, se pierd sau sunt furate. Pe de altă parte, nu este normal ca utilizatorii să fie obligați să aștepte până când documentele care îi interesează să parcurgă toate etapele de prelucrare intelectuală și materială necesare pentru comunicare. Administrația regională pare adaptată acestei misiuni. Multe departamente sunt mici și fără putere financiară, dar regiunea reprezintă un nivel tot mai promovat în politica europeană. Momentul este favorabil, deoarece multe regiuni inițiază acțiuni de punere în valoare a patrimoniului lor.

În sprijinul afirmației mele conform căreia proiectele de cercetare în bibliotecile europene sunt un subiect de dată recentă în publicațiile de specialitate și, implicit, și în „*Biblioteconomie ...*” vin și trei traduceri în curs de apariție în numerele periodicului: „*Care sunt evoluțiile viitoare ale cercetării privind publicul utilizator?*”, de Christophe Evans (*Bulletin des Bibliothèques de France*, vol.50, nr.2, 2005, p.30-34), „*Cercetarea privind bibliotecile publice prin prisma tezelor anglo-saxone*”, de Dominique

---

■ Cercetarea în bibliotecile europene reflectată în periodicul *Biblioteconomie: culegere de traduceri prelucrate* ■

Gazo și Réjean Savard (*Bulletin des Bibliothèques de France*, vol.50, nr.2, 2005, p.7-14) și „*Biblioteca interactivă pentru copii. Strategii și prototipuri pentru viitor*”, de Jannik Mulvad (*Scandinavian Public Library Quarterly*, vol.39, nr.3, 2006, p.14-17).

Fără a dezvălui prea multe din informațiile cuprinse în cele trei traduceri în curs de apariție, voi spune că lucrarea lui Christophe Evans tratează la nivel teoretic situația statisticilor naționale și regionale din Franța, privind utilizarea documentelor și a serviciilor de bibliotecă, realizate în cadrul ori sub îndrumarea Direcției de Carte și Lectură în colaborare cu Ministerul Culturii și Comunicației, subliniind necesitatea sistematizării acestora. Cercetarea privind frecventarea bibliotecilor trebuie țină seama și de cercetarea în domeniul sociologiei lecturii, în special pe teme insuficient studiate în acest domeniu; de exemplu, dezvoltarea unor modalități particulare de lectură ori creșterea numărului de cititori tineri de periodice.

Cel de-al doilea articol, semnat de Dominique Gazo și Réjean Savard, evidențiază ansamblul tezelor de doctorat în domeniul biblioteconomiei și științelor informării susținute, începând cu 1994, în lumea anglo-saxonă. În total, sunt inventariate 90 de teze, cele mai multe provenind de la universitățile americane (Indiana University, Florida State University, University of Wisconsin-Madison, University of Illinois at Urbana-Champaign etc). Sunt 62 de

teze de la universități americane, 20 de la universități britanice, șapte de la universități canadiene și una de la o universitate australiană.

Jannik Mulvad prezintă în „*Biblioteca interactivă pentru copii. Strategii și prototipuri pentru viitor*” un proiect de cercetare netradițional, interdisciplinar și de dezvoltare care studiază biblioteca viitorului destinată copiilor. Proiectul a fost implementat în perioada 2004-2006, de către principala bibliotecă publică din Aarhus (Danemarca), cu finanțare din partea Organizației de Dezvoltare a Autorității Bibliotecii Naționale Daneze pentru biblioteci publice și școlare. Autorul motivează necesitatea acestui proiect și a studiului realizat asupra funcționării sale prin faptul că bibliotecile s-au văzut obligate să își regândească serviciile oferite și rolul pe care trebuie să îl joace bibliotecarii în atragerea utilizatorilor și păstrarea poziției pe care consideră că o au în societate. Multe servicii „de bază” au fost digitizate și devine tot mai dificil pentru bibliotecă să țină pasul cu tot ceea ce apare nou. Este deci necesară adaptarea rapidă la situația actuală, fără a face însă rabat la calitatea ofertei de servicii.

Biblioteca Europeană: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa

Luminița Gruia

Autoarea

Luminița Gruia este șeful serviciului Informatizare din cadrul Bibliotecii Naționale a României
E-mail: luminita.gruia@bibnat.ro

Crearea de conținut digital de calitate și asigurarea accesului la acesta este un demers obligatoriu în societatea informațională care va asigura dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere.

Deși digitizarea nu este o idee nouă în Europa, ea a devenit un punct central în preocupările Comisiei Europene după ce Google a anunțat intenția de a îngloba cunoașterea umană într-un motor de căutare, lansând, în decembrie 2004, proiectul *Google Print* (în parteneriat cu bibliotecile a 5 mari universități: Harvard, Michigan, Oxford, Stanford și New York Public Library), prin care își propunea digitizarea a 15 milioane de cărți. În 2005, proiectul a fost redenumit *Google Book Search* și au fost încheiate parteneriate cu biblioteci, edituri, universități din America și Europa, iar Google a donat 3 milioane de dolari Bibliotecii Congresului pentru proiectul *The World Digital Library* (digitizarea documentelor rare sau unicate din lume).

Bineînțeles că acest proiect ambițios a stârnit imediat reacții la nivel înalt în Europa, prima dintre acestea fiind cea a directorului Bibliotecii Naționale a Franței, Jean-Noël Jeanneney, care privește proiectul Google ca pe o amenințare a dominației americane asupra culturii europene.

În 28 aprilie 2005, într-o scrisoare adresată Președinției Consiliului Comisiei Europene, șase conducători de stat au susținut ideea creării unei biblioteci virtuale europene, cu scopul de a face ca resursele culturale și științifice europene

să devină accesibile tuturor. În acest document se evidențiază valoarea patrimoniului din bibliotecile europene și dimensiunea sa universală, precum și necesitatea imperioasă de a face acest patrimoniu accesibil online prin digitizare, pentru a-și ocupa locul binemeritat în geografia cunoașterii umane. Se remarcă, de asemenea, că există foarte multe demersuri de digitizare în bibliotecile europene, prin urmare scopul unui proiect de bibliotecă digitală europeană trebuie să fie acela de a coordona și de a susține inițiativele dispersate pentru a le amplifica și de a le uni într-o abordare coerentă, prin integrarea în rețelele informatice mondiale. Problemele majore enunțate sunt: selectarea documentelor care urmează să fie digitizate pentru a evita redundanțele, punerea la punct de instrumente de cercetare și de prezentare, acțiuni de cercetare-dezvoltare în domeniul tehnicilor de digitizare, studiul așteptărilor și nevoilor utilizatorilor.

Rezultatele consultărilor au ajutat Comisia să definească modalitatea practică de realizare a Bibliotecii Digitale. Într-un comunicat de presă din 3 martie 2006, Comisia Europeană anunța că Biblioteca Digitală Europeană:

- se va construi pe infrastructura Bibliotecii Europene;
- va începe prin colaborarea între bibliotecile naționale europene și se va extinde treptat la arhive și muzee;
- până în 2008 va include 2 milioane de cărți, filme, fotografii, manuscrise și alte obiecte culturale;

■ Biblioteca Europeană: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa ■

- până în 2010 va oferi acces la mai mult de 6 milioane de resurse din fiecare bibliotecă, arhivă sau muzeu din Europa.

În ceea ce privește contribuția UE la Biblioteca Digitală Europeană, comisia a hotărât că va contribui la acele arii de interes care aduc plus-valoare, dar nu va finanța digitizarea resurselor, care va fi realizată de statele membre și de fiecare instituție în parte

Proiectul *Biblioteca Digitală Europeană* (2006-2008) are următoarele obiective:

- integrarea cataloagelor și a colecțiilor digitale ale bibliotecilor naționale din Belgia, Grecia, Islanda, Irlanda, Lichtenstein, Luxemburg, Norvegia, Spania și Suedia în Biblioteca Europeană până la sfârșitul anului 2007;

- dezvoltarea accesului la portalul bibliotecii europene prin dezvoltarea multilingvismului;

- realizarea primilor pași în colaborarea dintre biblioteca europeană și alte instituții culturale, extinderea activităților de marketing și de comunicare în cadrul serviciului bibliotecii europene;

- creșterea influenței și a resurselor CENL ca jucător cheie și grup cointeresat (stakeholder) în domeniul conținutului, pentru a acționa în direcția unei decizii consensuale în privința unor probleme ridicate de inițiativa *i2010 Digital Libraries*, cum ar fi posibila disponibilitate a conținutului digital al bibliotecilor naționale și colaborarea dintre Biblioteca Europeană și alți furnizori de conținut digital

finanțați prin programul eContentplus.

Bugetul total al proiectului este de 2.114 milioane de Euro, din care 1 milion de Euro contribuție prin programul eContent plus.

Pe 5 mai 2005, Comisia Europeană a dat un comunicat cu titlul „*Îmbunătățirea și extinderea utilizării tehnologiei informației pentru cunoașterea patrimoniului cultural și audiovizual european*” („*Improving and extending the use of ICT to make the most of Europe's cultural and audiovisual heritage*”), în care anunță accentuarea politicii de salvare și valorificare a patrimoniului scris și audiovizual european (1).

La 1 iunie 2005, Comisia a publicat, așa cum promisese, inițiativa "*i2010 - A European Information Society for growth and employment*", un program cadru pentru dezvoltarea societății informaționale până în 2010, care promovează o economie digitală deschisă și competitivă.

La 24 august 2006, Comisia Europeană a adoptat o recomandare privind digitizarea, accesibilitatea online și prezervarea digitală a resurselor culturale. Recomandarea cere statelor membre UE să creeze facilități pentru digitizarea pe scară largă, pentru a accelera procesul de asigurare a accesului on-line prin Biblioteca Digitală Europeană la patrimoniul european, să încurajeze parteneriatele și colaborarea între instituțiile culturale și sectorul privat, precum și stabilirea unor obiective cantitative precise privind eforturile de

digitizare. De asemenea, se recomandă acțiuni și în alte direcții, de la copyright la prezervarea sistematică a conținutului digital pentru a asigura accesul pe termen lung la documente.

Viviane Reding, comisar european pentru Societatea Informațională și Media, a spus în discursul său: „*Fără memorie colectivă, nu suntem nimic și nu putem îndeplini nimic. Ea ne definește identitatea [...]. Toate eforturile noastre trebuie să fie îndreptate înspre asigurarea vizibilității și accesului la patrimoniul cultural. Internetul este noul instrument puternic pe care îl avem la dispoziție pentru a stoca, a disemina și a partaja informația de la Gutenberg încoace, prin urmare trebuie să-l folosim pentru a face ca documentele din biblioteci și arhive să fie accesibile pentru toți*”.

Scopurile de bază ale eforturilor de digitizare sunt de a elimina duplicarea eforturilor, de a coopera în rețele și de a respecta standardele, precum și de a găsi soluții financiare eficiente.

La 30 septembrie 2005, Comisia Europeană dă comunicatul *i2010 - Biblioteci digitale*, în care anunță strategia de promovare și sprijinire a realizării Bibliotecii Digitale Europene, ca unul dintre obiectivele strategice în cadrul *Inițiativei pentru Societatea Informației i2010*. Obiectivul Bibliotecii Digitale Europene este de a face ca resursele informaționale europene să fie accesibile mai ușor și mai interesant într-un mediu virtual. Aceasta va fi construită pe

---

■ Biblioteca Europeană: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa ■

---

patrimoniul cultural european, prin combinarea multiculturității și multilingvismului cu cele mai noi tehnologii și modele economice.

A fost lansat un chestionar online care urmărea două direcții majore:

- digitizarea și accesul online;
- prezervarea conținutului digital.

S-au primit 225 de răspunsuri de la biblioteci, muzee, arhive, editori, universități, firme de tehnologia informației din 21 state membre și din 8 state nemembre.

Din documentul care a sintetizat rezultatele chestionarului, au rezultat câteva aspecte considerate foarte importante în realizarea Bibliotecii Digitale Europene:

- problema copyrightului;
- multilingvismul;
- interoperabilitate și standarde;
- nevoia de eforturi coordonate la nivel european;
- crearea de centre de competență pentru digitizare în scopul de a ajunge la masa critică.

Comisia Europeană declară că în statele Uniunii Europene există deja proiecte de digitizare în derulare. Inițiativa Comisiei Europene urmărește evitarea realizării de sisteme incompatibile și a duplicării eforturilor.

Proiectul *Biblioteca Digitală Europeană* a fost lansat în 2006, este finanțat de Comisia Europeană în cadrul Programului eContentplus și este coordonat de Biblioteca Națională a Germaniei.

Proiectul este un răspuns concret la cererile exprimate de Vivian Reding, la conferința CENL de la Luxemburg din 29 septembrie 2005. El are ca obiectiv creșterea semnificativă a colecțiilor accesibile online prin integrarea a 9 biblioteci naționale în biblioteca europeană. Aceasta înseamnă adăugarea a peste 50 de milioane de noi înregistrări care pot fi căutate printr-un unic punct de acces din site-ul Web. La sfârșitul anului 2007, tot conținutul digital al bibliotecilor naționale din Europa va fi regăsit în portalul Biblioteca Europeană.

După cum am mai arătat, Biblioteca Digitală Europeană este construită pe structura Bibliotecii Europene, un serviciu înființat de CENL care oferă acces unic la resursele electronice ale bibliotecilor naționale din Europa, precum și la alte servicii.

Biblioteca Europeană este o organizație non-profit care oferă serviciile unei biblioteci fizice și posibilitatea de a beneficia de existența unui mediu virtual în 20 de limbi. Proiectul Bibliotecii Europene este finanțat de Uniunea Europeană și a fost lansat ca serviciu online în martie 2005. De atunci, au fost lansate noi proiecte cofinanțate de UE și construite pe structura Bibliotecii Europene.

În concordanță cu inițiativa *i2010 - Biblioteci digitale, EDLnet Creating Cross-Domain Consensus for the European Digital Library* este o rețea tematică ce își propune să asigure consensul pentru

realizarea Bibliotecii Digitale Europene. Prin EDLnet se vor găsi soluții pentru interoperabilitatea conținutului cultural din arhive, muzee, arhive audiovizuale și biblioteci în contextul Bibliotecii Digitale Europene (2).

Se vor trata problemele politice, de utilizare, semantice, tehnice și organizaționale, mai ales prin prisma interoperabilității, pentru a facilita dezvoltarea unui portal care să permită consultarea resurselor culturale din întreaga Europa. Obiective specifice:

- constituirea unei comunități mai vizibile de arhiviști, bibliotecari, muzeologi dedicați furnizării de conținut interoperabil Bibliotecii Digitale Europene;
- furnizare de rapoarte și recomandări pentru fiecare domeniu de interoperabilitate;
- elaborarea unei „foi de parcurs” care să indice modul în care fiecare componentă se interconectează cu ansamblul și ce trebuie să se realizeze pentru a se ajunge la EDL;
- dezvoltarea unui prototip operațional cu acces multilingv la cel puțin 10 colecții din fiecare dintre cele patru sectoare culturale, însumând peste 2 milioane de documente digitale;
- prototipul va încerca să identifice 2-3 teme europene în care materialul digitizat să poată demonstra impactul unei asemenea inițiative „cross-domain”;
- formularea unei propuneri de schemă de finanțare pentru serviciile operaționale ale EDL.

■ Biblioteca Europeană: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa ■

Între 12 și 14 septembrie, la Haga, a avut loc reuniunea de lansare a proiectului („kick-off meeting”). Acolo s-au constituit grupurile de lucru: *WG1 - interoperabilitate politică, umană și intercomunitară; WG2.1 - Standarde și interoperabilitatea standardelor (focalizat pe metadate); WG2.2 - Interoperabilitate semantică și multilingvistică; WG2.3 - Arhitectura tehnică; W3 - Utilizatori și utilizabilitate.*

Cronologia proiectelor de cooperare care au avut ca scop punerea în comun a resurselor europene și crearea unui punct de acces unic la patrimoniul european dovedește că a existat o strategie de realizare a acestui serviciu.

Între anii 1997-2004 a funcționat **GABRIEL** (**Gate**way and **BRIDGE** to Europe's National Libraries) - portalul bibliotecilor naționale din Europa (43 de biblioteci), disponibil în limbile engleză, germană și franceză. Pe lângă accesul la informații practice despre biblioteci, **GABRIEL** oferea acces la colecții, cataloage online și alte servicii specializate. De asemenea, avea un motor de căutare central care permitea căutarea simultană în site-urile bibliotecilor. După oprirea acestui serviciu, conținutul lui a fost înglobat în Biblioteca Europeană.

În perioada 2001-2004 s-a derulat proiectul *TEL*. Obiectivul lui a fost realizarea unui cadru de cooperare care să conducă la crearea unui sistem de acces la colecțiile naționale majore (în special digitale) ale bibliotecilor naționale din Europa. *TEL* a investigat moda-

litatea de a oferi acces coerent atât la documentele în format tradițional, cât și la cele în format electronic, pentru utilizatorii locali sau de la distanță.

Proiectul *TEL* a contribuit la crearea infrastructurii cunoașterii culturale și științifice în Europa prin abordarea cooperativă și concertată a problemelor tehnice și economice asociată cu accesul distribuit la conținutul pe scară largă. A stabilit politica și fundamentul tehnic pentru dezvoltarea unui serviciu fiabil de bibliotecă digitală paneuropeană bazat pe resurse digitale distribuite și pe dezvoltarea operațională a bibliotecii digitale în bibliotecile și agențiile participante.

În prezent, Biblioteca Europeană oferă acces la 150 de milioane de înregistrări, iar colecțiile digitale disponibile (cărți, postere, hărți, înregistrări audio, video etc.) sunt în continuă dezvoltare.

Cele 47 de biblioteci participante la Biblioteca Europeană sunt membre ale CENL (Conferința Bibliotecilor Naționale din Europa), o fundație care are ca scop întărirea rolului bibliotecilor naționale în Europa. Colecțiile digitale ale acestora sunt accesibile deocamdată prin pagina **TREASURES** din site-ul Bibliotecii Europene (3) și pe paginile fiecărei biblioteci din cadrul site-ului

Derularea proiectului (management, marketing, implementare, mentenanță, design, editare, dezvoltare, suport tehnic) este asigurată de Biroul Bibliotecii Europene, cu sediul la Biblioteca Națională a Olandei.

Proiectul *TEL-ME-MOR*

(2005-2007) a fost lansat cu scopul de a susține integrarea a 10 noi biblioteci naționale ca membri cu drepturi depline (după aderarea țărilor respective la UE).

Ca o continuare firească în această strategie, în anul 2007 a fost propus proiectul *TELplus*, care urmărește integrarea în Biblioteca Europeană a resurselor bibliotecilor naționale ale ultimelor două țări care au aderat la UE (România și Bulgaria), coordonat de Biblioteca Națională a Estoniei. În 15-16 octombrie 2007 are loc reuniunea de lansare a proiectului, la Talinn, Estonia.

Constituirea Bibliotecii Digitale Naționale, parte componentă a bibliotecii digitale europene, are ca principal scop conservarea și protecția patrimoniului cultural național existent în bibliotecile din sistemul național de biblioteci, precum și promovarea colecțiilor și lărgirea accesului la informație.

În luna august 2007, la cererea Ministerului Culturii și Cultelor, Biblioteca Națională a României a realizat un studiu de fezabilitate privind digitalizarea, prezervarea digitală și accesibilitatea online a resurselor deținute de bibliotecile din România în vederea elaborării unei politici publice la nivel național, în conformitate cu concluziile și recomandările Comisiei Europene. Studiul a urmărit identificarea aspectelor tehnice, juridice, organizatorice și financiare referitoare la digitalizarea resurselor din biblioteci, precum și propunerea unor soluții pentru probleme identificate.

Obiectivele care stau la

■ Biblioteca Europeană: acces integrat la colecțiile bibliotecilor naționale din Europa ■

---

baza acestui demers se referă la:

- transpunerea în format electronic a patrimoniului cultural scris;
- protejarea valorilor de carte bibliofilă și manuscrise;
- protejarea documentelor aflate într-o stare avansată de deteriorare;
- îmbunătățirea posibilităților de acces la documente, local sau la distanță, cu impact asupra creșterii numărului de utilizatori și a categoriilor acestora;
- posibilitatea consultării simultane de către mai mulți utilizatori a aceluiași document;
- oferirea unui mod de consultare a documentelor moderne, în acord cu noile tehnologii, independent de spațiul și programul de funcționare al bibliotecii (cu respectarea restricțiilor de copyright);
- îmbunătățirea calității procesului de consultare a documentelor.

Procesul de digitizare, prin obiectivele și scopurile lui, constituie un element strategic în dezvoltarea societății informaționale la nivel național, interconectată la nivel internațional.

Se impune recuperarea rezultatelor proiectelor anterioare și integrarea lor într-un sistem unitar, în cadrul Bibliotecii Digitale Naționale.

Procesul de digitizare la nivel național trebuie să aibă la bază principiul partajării. În cadrul proiectului este necesară o bună comunicare, o uniformizare a nivelului de expertiză la nivelul instituțiilor.

Biblioteca Națională a

României, prin atribuțiile conferite de cadrul legal, prin structură și organizare, poate coordona, la nivelul sistemului național de biblioteci, activitatea de digitizare și de constituire a Bibliotecii Digitale Naționale.

Se impune stabilirea unui corpus documentar pentru patrimoniul românesc, propus spre digitizare și integrat apoi în colecțiile Bibliotecii Digitale Europene (EDL).

Biblioteca Digitală Națională trebuie să relaționeze baze de date dispersate la nivel național și să le integreze într-un sistem național unitar.

Biblioteca Digitală Națională trebuie configurată cu o interfață unitară.

Cadrul legal referitor la deținerea dreptului de autor trebuie avut în vedere în toate etapele proiectului.

Principiul de digitizare va fi realizat prin partajarea resurselor, similar Catalogului Național Partajat.

Prin digitizarea colecțiilor de documente și constituirea bibliotecii digitale naționale se asigură o bună promovare a valorilor naționale, o mai bună diseminare a informației și o valorificare superioară, la nivel național și internațional, a colecțiilor speciale, a documentelor rare.

NOTE

1. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/528&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=en>
2. <http://www.europeandigitallibrary.eu/edlnet>
3. http://libraries.theeuropeanlibrary.org/treasures_en.xml

BIBLIOGRAFIE

1. *** *Commission Recommendation of 24 August 2006 on the digitisation and online accessibility of cultural material and digital preservation (2006/585/EC)*. http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/doc/recommendation/recommendation/en.pdf
2. *** Council Conclusions on the Digitisation and Online Accessibility of Cultural Material, and Digital Preservation (2006/C297/01). În: *Official Journal of the Union*, 7.12.2006. http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/culture_council/council_conclusions_nov_2006.pdf
3. *** *TEL Project*. <http://www.europeanlibrary.org>
4. **REDING, Vivian**. *The role of libraries in the information society*. CENL Conference, Luxembourg, 29 September 2005. <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/566>
5. **ROSS, S.; DONNELLY, M.; DOBREVA, M.** *Core Technologies for the Cultural and Scientific Heritage Sector*. European Commission, 2005. <http://www.digicult.info>

HÎRBEA, Emilia.
Constantin Noica.
 - Sibiu: Consiliul
 Județean Sibiu,
 Biblioteca
 Județeană Astra
 Sibiu, 2007. 74p.

: il. - (Seria Personalia, nr. 9.)

În vederea optimizării accesului la informațiile specifice, Biblioteca Județeană ASTRA din Sibiu a inaugurat seria de cercetare biobibliografică *Personalia*, care în timp va deveni o sursă de informații la obiect, completă, inclusiv bază documentară pentru alcătuirea unui dicționar al personalităților sibiene. Până în prezent s-au întocmit 11 numere din această serie: *Octavian Smigelschi, Ilie Micu, Timotei Cipariu, Vasile Avram, Emanuil Gojdu, Eugen Onu, Mircea Ivănescu, Paul Constant, Constantin Noica, Emil Cioran, George Barițiu*. La realizarea acestei serii lucrează toți bibliotecarii, iar sprijinul financiar este acordat de către Consiliul Județean Sibiu.

Seria *Personalia* își propune să valorifice patrimoniul documentar al Bibliotecii Județene ASTRA cu privire la viața și activitatea personalităților sibiene care au trăit și au creat în spațiul sibiian și care au lăsat moșteniri culturale deosebite.

Numărul 9 pe anul 2007, realizat de Emilia Hîrbea, prezintă un catalog al lucrărilor lui Constantin Noica și date despre personalitatea marelui filosof, eseist, publicist și scriitor român. În *Argument* (p.7-12), autoarea justifică alegerea întocmirii biobibliografiei noiciene ca personalitate sibiiană în contextul alegerii Sibiului drept capitală culturală a Europei, o dorință iată împlinită la 20 de ani de la trecerea lui „în rândul celor care nu mai sunt”. Emilia Hîrbea semnalează un dezacord cu tipicul acestui gen de lucrări, care se regăsește în

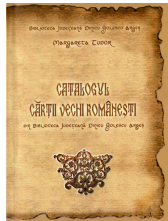
primul amendament stipulat de Noica în „Viața Românească” nr.3/1988, de a nu se ține seama de biografia sa, care a fost „fără însemnătate și doar în parte asumată”. Lucrarea de față face trimiteri doar la lucrări care îi sunt dedicate în întregime sau din care îi sunt dedicate capitole întregi. Iar dacă ținem seama de faptul că Noica se implica întrutotul în întreaga activitate de punere în circulație a unei lucrări, ca traducător, prefăcător, îngrijitor de ediție, coordonator, recenzor, este practic imposibil să se realizeze o diferențiere a mențiunilor de responsabilitate. Autoarea reamintește și de fenomenul Școlii de la Păltiniș, model cultural înfăptuit de Noica, o „mutație în spiritul sibiian cultural”, precursor al reușitelor de acum ale unui europenism sibiian. Chiar dacă se amintește și despre polemica implicării în politic a lui Noica, despre concesiile făcute sistemului după ieșirea din închisoare, istoria culturii române nu-l poate ignora pe ultimul mare metafizician al secolului XX, preocupat nu doar de filozofie, ci un adevărat formator de idei. În continuarea *Argumentului*, autoarea oferă o bogată cronologie a vieții lui C. Noica, cu date elocvente și informații bogate despre primii ani de viață, școala și preocupările timpurii; sunt inserate mult mai multe informații și despre contextul socio-cultural al epocii în care a trăit, susținerea licenței, anii în care a fost bibliotecar al Seminarului de istoria filozofiei, debutul cu volumul de eseuri la Editura Fundațiilor Regale, perioada în care a publicat din Descartes și Kant etc. Nu sunt uitați nici anii de închisoare, astfel că ne sunt oferite informații inedite despre această perioadă. Cronologia continuă și cu aparițiile editoriale post-mortem, reeditările de la Humanitas în grija lui Gabriel Liiceanu, moștenitorul testamentar spiritual al filozofului.

În capitolul *Bibliografie* (p.37-59) sunt cuprinse: cărțile scrise de C. Noica, 39 de titluri, cu locul, editura și anul publicării, precum și consemnarea în fondul de carte al bibliotecii ASTRA; toate lucrările lui Noica în calitate de coordonator, editor, interpret, prefăcător, traducător, 15 titluri de asemenea cu menționarea datelor din cataloagele bibliotecii; lucrări despre Noica, tot 15 titluri; publicistica după 1990 conține articolele lui Noica; recenzii ale operelor - fiecare lucrare este însoțită de toate recenziile apărute pe marginea operelor sale; în sfârșit, publicistică despre Noica, unde sunt semnalate 70 de titluri de lucrări despre ceea ce a însemnat Noica în cultura și spiritualitatea românească.

Al treilea capitol, *Referințe critice* (p.60-61), include referințe și interpretări asupra lui Noica, ce aparțin lui Stelian Tănase (în *Anatomia mistificării*, Humanitas, 1997), Mircea Eliade (în *Jurnal I*, Humanitas, 1993) și un citat dintr-o scrisoare a lui Emil Cioran către Gabriel Liiceanu (din *Epistolar*, Editura Cartea Românească, 1987).

Ultimul capitol, *Anexe. Ilustrații* (p.62-74), prezintă ediții princeps existente în colecțiile Bibliotecii Județene ASTRA: *Mathesis sau Bucuriile simple* (din ciclul operelor premiate ale tinerilor scriitori români, apărute la Fundația pentru Literatură și Artă “Regele Carol II”); *Concepte deschise în Istoria Filosofiei la Descartes, Leibniz și Kant*, apărută la Institutul de Arte Grafice „Bucovina”, I.E. Torouțiu, București; *De Caelo - încercare în jurul cunoașterii și individului*, Vremea, 1937; *Vieța și filosofia lui René Descartes*, Editura Librăriei „Universală” Alcalay & Co., București, Calea Victoriei, nr. 37; *Schiță pentru istoria lui Cum e cu puțință ceva nou*, „Bucovina”, I.E. Torouțiu, București, 1940;

Două introduceri și o trecere spre idealism cu traducerea primei introduceri kantiene a „Criticeii Judecării”, Editura pentru Literatură și artă; Izvoare de Filozofie - culegere de studii și texte, [ediție] îngrijită de Const. Floru, Const. Noica și Mircea Vulcănescu, vol.II, 1943, „Bucovina”, I.E. Torouțiu, București, 1944.

TUDOR, Margareta.
Catalogul cărții vechi românești din Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș: (1642-1830). -

Pitești : Tiparg, 2006, 176 p. : il., foto. - ISBN (13) 978-973-735-196-8

Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, înființată în anul 1880, este păstrătoarea unei colecții cu caracter enciclopedic de carte românească și străină, dovezi de cultură și civilizație ce trebuie promovate cercetătorilor, dar și publicului larg. Deși nu deține o colecție impresionantă de cărți vechi românești, biblioteca este prima instituție păstrătoare de carte românească veche de pe teritoriul Argeșului. În acest sens, biblioteca a ales să publice *Catalogul cărții vechi românești din Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu”*, lucrare coordonată de bibliotecara Margareta Tudor, specialist în carte veche românească.

Catalogul... este o lucrare utilă cercetătorilor din domeniu, un instrument de lucru util celor care lucrează în bibliotecă în cadrul colecțiilor speciale, dar se dorește și apropierea de utilizatorii nefamiliarizați cu termenii specifici cărții vechi.

În primul capitol, *Considerații generale* (p.5), autoarea explică modul în care a fost concepută lucrarea, cărțile fiind prezentate cronologic și alfabetic (la titlu). Sunt catalogate 125 de cărți (57 titluri), inclusiv exemplarele, începând cu anul 1642 până în 1830, dintre care: 7 cărți din secolul al XVII-lea, 61 de cărți din secolul al XVIII-lea și 57 de cărți din secolul

al XIX-lea.

Cel de-al doilea capitol, de altfel cel mai extins, include *Descrierea cărților* (p.6-132) și este structurat astfel: *titlul cărții, locul apariției și anul apariției*: titlul din Bibliografia Românească Veche (BRV); locul editării, așa cum apare pe pagina de titlu; datarea specificată în anii erei noastre, cu cifre arabe; *oglinza paginii de titlu*: transliterația paginii de titlu (pagina de titlu a fost transcrisă integral deoarece s-au obținut astfel mai multe informații despre fiecare exemplar în parte), cu delimitarea sfârșitului de rând (prin bare duble), prefețele (cui sunt adresate și de cine sunt semnate); *paginație*: sunt menționate filele, paginile numerotate sau nenumerate; *limba textului/alfabet*: se referă la limba în care este tipărit textul și la alfabetul utilizat, cele mai multe fiind în chirilică; *formatul cărții* în funcție de numărul de îndoitori ale filei tipografice, legătura, oglinda textului etc.; *material/tehnică*, în fapt suportul pe care a fost imprimat textul și culoarea tiparului; *legătura* cu materialul (tipul de copertă) și ornamentele întâlnite; *starea de conservare* ca rezultat al unei circulații intense și a condițiilor nefaste de depozitare; *ornamente și ilustrații; însemnări*, ce oferă informații prețioase, și la care autoarea se referă într-un capitol special; *nr. inventar*, numărul sub care este înregistrată cartea în fondul Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș. Menționăm aleatoriu câteva titluri, fără a știrbi din importanța celorlalte și fără un precriteriu de selecție: *Evanghelia Învățătoare*, Govora, 1642 BRV, I, 42 cu ex-libris; *Îndreptarea legii*, Târgoviște, 1652, BRV, I, 61, cu însemnări și ex-libris, cu ornamente și ilustrații bogate; *Evanghelia*, București, 1682, BRV, I, 74, cu un număr impresionant de însemnări ex-libris; *Apostol*, București, 1683, BRV, I, 76; *Psaltire*, Buzău, 1703, BRV, IV, 39; *Molitvelnic*, Târgoviște, 1713, BRV, 164A; *Strasnic*, Blaj, 1753, BRV, II, 290; *Minei pe luna noiembrie*, Râmnic, 1778, BRV, II, 415 cu două exemplare; *Octoih*, Râmnic, 1811, BRV, II, 797, trei exem-

plare; *Lexicon romano-latino-ungaro-german*, Buda, 1825, BRV, III, 1240.

Cel de-al treilea capitol, *Despre însemnări* (p.133-145), se referă la diversitatea informațiilor care se regăsesc în însemnările de pe cărțile vechi, oferind un plus de detalii atunci când lipsesc multe file, la proprietate (ex-librisuri), la comunitatea din care autorul făcea parte; uneori aflăm prețul cărții în acele epoci sau putem reconstitui posesia și circulația ei pe o perioadă de timp. De cele mai multe ori, aceste însemnări sunt mult mai generoase în a oferi date necesare prelucrării cărților de patrimoniu, în vremuri în care nu existau atâtea instrumente de referințe precum în zilele noastre, iar acestea pot constitui adevărate cronici ale vremurilor trecute.

Autoarea realizează în capitolul patru un mic dicționar de *Termeni specifici cărții vechi* (p.146-148), destinat celor care, poate, citesc pentru prima dată o astfel de lucrare, permițându-le astfel să înțeleagă mai bine cărțile cu valoare de patrimoniu și să pătrundă în intimitatea unei meserii aparte, aceea de specialist în carte veche.

În următorul capitol, doamna Margareta Tudor face o *Reprezentare cronologică a apariției cărților* (p.149-151), în fapt un index cu toate cărțile descrise, pentru o consultare specifică mai ușoară, dar și pentru a putea urmări în timp ce cărți de patrimoniu au circulat pe teritoriul Argeșului.

Capitolul *Reprezentarea centrelor tipografice* (p.152-153) constituie un ghid al officinelor tipografice la care s-au tipărit cărțile, precum și titlurile apărute la fiecare dintre ele. Cele mai multe au fost tipărite la București (peste 20 de titluri), Buda (15 titluri) și Râmnic (25 de titluri).

Ultimul capitol cuprinde *Edițiile din volum* (p. 154-156), prezentate în ordine alfabetică, însoțite de locul și anul apariției.

Volumul mai cuprinde o bibliografie și lista ilustrațiilor (ornamente, viniete, pagini de titlu și însemnări).

Nicoleta Rahme
Biblioteca Națională a României

Recomandări pentru autori

Copyright

Articolele propuse spre publicare trebuie să fie contribuții originale. Responsabilitatea pentru respectarea copyright-ului aparține integral autorilor articolelor. Toate drepturile privind reproducerea materialelor care vor fi publicate în *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării* sunt cedate de către autori editorului - Asociația Bibliotecarilor din Învățământ (ABIR).

Articolele trebuie trimise la: **Anca Râpeanu, secretar de redacție - Serviciul de Referințe, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București, str. Boteanu nr.1, sector 1, cod 010027, e-mail rapeanuanca@gmail.com**

Politica editorială

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării, continuatoarea publicației *Buletin ABIR* (1997-2004), este o publicație științifică tematică, cu periodicitate trimestrială, dedicată tuturor tipurilor de bibliotecă din România, precum și învățământului de specialitate. Revista conține articole elaborate de specialiști ai domeniului din țară și din străinătate, abordând toate aspectele biblioteconomiei și ale științei informării.

Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării publică numai contribuțiile selectate de Colegiul de redacție. Fiecare colaborator va primi câte un exemplar din numărul de revistă în care i-a fost publicat articolul. Responsabilitatea pentru exactitatea datelor și informațiilor din articolele publicate revine autorilor acestora.

Cerințe privind articolele propuse spre publicare

Articolele vor fi transmise prin e-mail, ca fișier atașat, sau pe dischetă/CD-ROM, prin poștă, sub formă de document Word, cu următoarele caracteristici:

- **titlul lucrării**, în limbile română și engleză (caracter Times New Roman, dimensiunea 16, cu aldine, spațiere la un rând, aliniere la centru);
- **date privind autorul/autorii**: numele, prenumele, gradul didactic și titlul științific (dacă este cazul), funcția, departamentul și instituția în care lucrează, adresa de e-mail (caracter Times New Roman, dimensiunea 10, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta);
- **abstractul articolului**, în limbile română și engleză - text de cel mult 100 de cuvinte, însoțit de cel mult 6 cuvinte-cheie (caracter Times New Roman, dimensiunea 9, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta);
- **textul articolului** (caracter Times New Roman, dimensiunea 11, „indent” de 0,7 cm pentru prima linie a fiecărui paragraf, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta);
- **titlurile secțiunilor** (caracter Times New Roman, dimensiunea 11, cu aldine, spațiere la un rând, aliniere la stânga);
- **ilustrațiile** (figuri, grafice, tabele, fotografii) - alb-negru; vor fi transmise într-o formă care să se preteze la reproducere fără a necesita redesenarea sau prelucrarea complexă;
- **notele și/sau bibliografia** - poziționate la sfârșitul articolului (nu se acceptă note incluse în subsolul paginii); vor fi numerotate, iar trimiterile din text la note și/sau bibliografie se vor trece între paranteze rotunde, de ex. (1), (2) etc. (caracter Times New Roman, dimensiunea 10, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta).

Cerințe privind recenziile propuse spre publicare

Recenziile vor fi transmise prin e-mail, ca fișier atașat, sau pe dischetă/CD-ROM, prin poștă, sub formă de document Word, care va cuprinde: **titlul recenziei, date bibliografice privind lucrarea recenzată, textul recenziei, numele și prenumele autorului recenziei.**

Recenziile vor fi tehnoredactate cu caracter Times New Roman, dimensiunea 10, „indent” de 0,7 cm pentru prima linie a fiecărui paragraf, spațiere la un rând, aliniere stânga-dreapta.

Cerințe privind formatul referințelor bibliografice

Referințele bibliografice incluse la sfârșitul articolelor vor avea următorul format:

a) **pentru monografii:**

- **cu un singur autor**: **NUME, Prenume autor**. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an.* Nr. pagini
- **cu 2 sau 3 autori**: **NUME, Prenume autor 1; NUME, Prenume autor 2; NUME, Prenume autor 3**. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini
- **cu mai mult de 3 autori**: **NUME, Prenume autor 1; NUME, Prenume autor 2; NUME, Prenume autor 3** [etc.]. *Titlu: informație la titlu*. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini
- **lucrări în volume**: se aplică aceleași reguli ca mai sus, numai că după titlu se va menționa numărul volumului/volumelor, ex.: **NUME, Prenume autor**. *Titlu: informație la titlu*. Vol. 1. Loc de publicare: Editură, an. Nr. pagini

* Se folosește punctul înainte de pagini atunci când se indică toate paginile/filele unei monografii; dacă se menționează numai o secvență de paginație, se va folosi virgula, urmată de p. sau f. și de suita de pagini/file (ex.: Iași: Polirom, 2006, p.78-85).

b) **pentru capitole din monografii**: **NUME, Prenume autor****. Titlu capitol: informație la titlu capitol. În: *Titlu monografie*/Nume, Prenume autor. Loc: Editură, an, vol. ..., p....

** Când este vorba de mai mulți autori, pentru semnalarea acestora se aplică aceleași reguli ca la punctul a).

c) **pentru articole din publicații seriale**: **Nume, Prenume Autor**. Titlu articol: informație la titlu. În: *Titlu publicație*, an/vol. ..., nr. ..., an calendaristic, p. ...

*** Când este vorba de mai mulți autori, pentru semnalarea acestora se aplică aceleași reguli ca la punctul a).

d) **pentru resurse electronice**: se aplică regulile de la punctele anterioare, menționându-se URL-ul resursei și data accesării acesteia, ex.: <http://www.bcub.ro> (accesat: 14 iunie 2006)

Recomandările pentru autori sunt disponibile și pe site-ul ABR, la adresa <http://www.abr.org.ro/rbbsi/autori.html>